

Volunteer

www.icsorc.org

بهمن اسفند ۱۳۸۱ - ۹۰۱

نشریه مرکز توانمندسازی سازمان های جامعه مدنی ایران

شبکه

نماد جامعه اطلاعاتی

شبکه، نماد جامعه اطلاعاتی

سازمانی است. اگر شبکه‌ای نتواند نمایندگی اعضا خود را داشته باشد. خله کاغذی بیش نخواهد بود.

روابط دموکراتیک: یکی دیگر از شاخص‌های مهم شبکه‌های موفق وجود روابط دموکراتیک بین اعضای شبکه‌ها است. شبکه‌ها همواره میل به انحصاری بودن یا شدن دارند. بنابراین شبکه‌ای موفق است که بتواند از انحصاری بودن یا شدن جلوگیری نموده و بتواند یک ساختار دموکراتیک را در فرآیند تصمیم‌گیری و روابط متقابل ایجاد نماید.

کارآمدی: هر شبکه‌ای باید دلیل یک یا چند نیاز شکل گرفته است. هدف اعضا از شکل دادن شبکه پل‌ساختگی به آن نیازها است. از اینرو شبکه موفق شبکه‌ای است که بتواند موثر و کارآمد به نیازهای اعضا پاسخ دهد. مفید بودن و کارآمدی شرط اساسی بقای هر شبکه‌ای است. شبکه باید بتواند به عنوان یک پلگاه اطلاعات و تسهیل‌کننده مبادله اطلاعات عمل نماید و نقش کاتالیزور بین اعضا و سایر شبکه‌ها را بازی کند.

شاخص دیگر خلاقیت و ابتکار است. هر شبکه موفق باید دارای خلاقیت و ابتکار باشد و در برخورد با مسائلی و مشکلات پیچیده اجتماعی بتواند فعال عمل نماید و مشکلات فراوی سازمان‌ها را برطرف کند. خلاقیت و ابتکار شرط مهم بقای شبکه است در غیر این صورت شبکه اسیر روزمرگی خواهد شد. تحول و نوآوری شرط پویایی شبکه است. شاخص دیگر یک شبکه موفق داشتن یک استراتژی مشخص و برنامه عمل است. اگر یک شبکه برای حضور فعال خود در جامعه فاقد استراتژی باشد نمی‌تواند کار او موثر عمل نماید. بنابراین برای شبکه‌های موفق تدوین و طراحی استراتژی و داشتن برنامه ضرورتی انکارناپذیر است. چون شبکه‌های موفق می‌دانند اگر خود استراتژی مشخصی نداشته باشند دنباله روی استراتژی دیگران خواهند شد. استراتژی سمت و سوی حرکت شبکه مشخص می‌کند و شبکه‌ها با نظر داشتن میزان تولید تهدیدات و فرصت‌های فراوان دست به اقدام می‌زنند.

اگرچه یک دهه از عمر شبکه‌های سازمان‌های غیر دولتی در ایران می‌گذرد هنوز ارزیابی دقیقی از عملکرد آنها صورت نگرفته است. نظر می‌رسد آنها تاکنون نتوانسته‌اند نقش و کارکرد موثری در مناسبات و روابط اجتماعی و سیاسی دیگر ایفا نمایند.

این امر از یک سونامی از شرایط و نحوه شکل‌گیری شبکه‌ها در ایران است که عموماً بطور عمودی تأسیس شده‌اند و از سوی دیگر فاقد ساختار، کارکرد و آداب کار شبکه‌های هستند و فاقد شاخص‌های یک شبکه موفق و شیوه‌داره مطلوب هستند. از اینرو لازم است ضمن یک ارزیابی دقیق از وضعیت شبکه‌ها در جامعه ایرانی، یک بازنگری و بازتعریف مجددی در مورد شبکه‌ها و شبکه‌سازی در حوزه‌های مدنی و جامعه سازمان‌های غیردولتی در ایران داشته باشیم.

بصورت دوطرفه و مبادله اطلاعات یا فعالیت مشترکی را انجام می‌رسانند. آنان مبادله و فعالیت‌های مشترک را بصورتی سازمان‌می‌دهند که استقلال فردی و سازمانی شان حفظ شود.

۳- صرف نظر از نحوه صورت‌بندی شبکه‌ها، شبکه‌ها در جوامع مختلف دارای کارکردها و ویژگی‌هایی چند هستند:

اولین کار ویژه مهم شبکه‌ها، مبادله اطلاعات بین اعضا است. شبکه‌ها نقش مهمی در مبادله و گردش اطلاعات بر عهده دارند. اساساً سازمان‌های با هدف اولیه مبادله اطلاعات در مورد موضوعات مربوط به منافع و اهداف مشترک و اثربخش گرد هم می‌آیند. همچنین شبکه‌های می‌توانند نقش مهمی در انتقال تجربیات بین اعضا ایفا نمایند.

دومین کار ویژه شبکه‌ها، ایجاد پلگاه اطلاعاتی است که همه اعضا می‌توانند از آن برای پیشبرد اهداف و منافع شان بهره‌گیرند. دسترسی پیدا کردن به اطلاعات برای اعضای شبکه‌ها بسیار مهم است و شبکه‌ها باید دلیل هم‌افزایی می‌توانند نقش مهمی در این عرصه داشته باشند و سازمان‌های غیردولتی با بهره‌گیری بهینه از پلگاه اطلاعاتی می‌توانند نقش موثری در تحولات و دگرگونی‌های اجتماعی ایفا نمایند.

سومین کار ویژه مهم شبکه‌ها، اثبات قدرت است. یکی از دلایل شکل‌گیری شبکه‌ها، لزوم هم‌افزایی قدرت سازمان‌ها است تا بتوانند با قدرت بیشتری با دیگر کلون‌های قدرت برای پیشبرد اهداف و منافع مکان وارد چلچلنی و گفتگو شوند. گفتگو و چلچلنی با دولت و بخش خصوصی یکی از وظایف و کارکردهای مهم شبکه‌های موجود در جامعه مدنی است.

کار ویژه چهارم شبکه‌ها، ایجاد هویت مشترک در میان اعضا سازمان‌ها است. ایجاد هویت مشترک رزم‌مادگاری یک شبکه است و اعضای آن مانند یک مجموعه بهم پیوسته برای دفاع از حقوق منافع شان با یکدیگر همکاری می‌نمایند. فرصت‌های جدیدی را خلق می‌کنند و در مقابل به تهدیدات فراوی یک پل‌چهره می‌خیزند...

۴- باتوجه به ساختار جوامع مختلف ساختار شبکه‌ها نیز از جامعه‌های به جامعه دیگر متفاوت است و ما با شکل‌های مختلف شبکه‌ها روبرو هستیم. در برخی از جوامع شبکه‌ها افقی و در برخی دیگر عمودی هستند، به همین خاطر می‌توان گونه‌شناسی‌های مختلفی از آن‌ها ایجاد. بهر حال ما با چند نوع شبکه در جامعه سازمان‌های غیردولتی روبرو هستیم.

اولین گوی شبکه‌های تجزیه‌ای است که سازمان‌ها ملحق می‌شوند. یک تجزیه‌گر به یکدیگر متصل می‌شوند و کلون‌های قطعی مرکزی در آن دیده می‌شود. در اصل این گوی‌ها در مرحله‌های اولیه از تطبیق بین سازمان‌ها مختلف است.

دومین گوی شبکه‌های مرکزی و پیرامون است بر اساس این گوی ارتباط بین مرکز و پیرامون ممکن است یک جنبه یا دو جنبه باشد و مرکز به عنوان تسهیل‌کننده و تنظیم‌کننده روابط عمل می‌نماید. مرکز نقطه اتصال سازمان‌های مختلف است و هسته مرکزی را انجام می‌دهد. سومین گوی شبکه‌های باقی یا تاثر عنکبوتی است در این گوی گروه‌ها و سازمان‌های مختلف بر اساس پیوندهای مستحکم با یکدیگر ارتباط برقرار می‌نمایند و تمامی اعضای شبکه با یکدیگر ارتباط متقابل دارند و در این گوی مرکزی وجود ندارد و همه اعضا بر اساس روابط دموکراتیک با یکدیگر ارتباط دارند و نقش تسهیل‌کننده و تنظیم‌کننده روابط را انجام می‌دهند.

گوی چهارم ادغام‌گویی دوم و سوم است و نمایانگر شبکه‌های نسبتاً پیچیده و دارای عملکرد منسبی است که در آن مرکز هنوز کار ویژه‌های مهمی را به انجام می‌رساند ولی همه اطلاعات از طریق مرکز مبدله نمی‌شود، بلکه اعضا همه با یکدیگر در ارتباط می‌باشند و مبادله بین آنان نیز صورت می‌گیرد.

۵- معیارهای مختلفی برای ارزیابی شبکه‌ها وجود دارد اما شبکه‌های موفق شبکه‌هایی هستند که دارای شاخص‌های زیر باشند:

- نمایندگی: شبکه موفق شبکه‌ای است که بتواند نمایندگی اعضای خود را داشته باشد و بتواند بر مبنای یک رابطه ارگانیک منافع و اهداف سازمان‌ها را نمایندگی کند. مفهوم نمایندگی بلا تکرار منافع، علاقی و اهداف

دکتر سهراب رزاقی

حرف اول

۱- مفهوم شبکه و شبکه‌سازی در دو دهه اخیر بین صاحب‌نظران اندیشمندان و فعالان جامعه مدنی کاربرد وسیعی پیدا کرده است و می‌توان گفت محدود به حوزه جامعه مدنی و جامعه سازمان‌های غیردولتی نیست، بلکه از آن به عنوان مشخصه نمادیک «دوره تاریخی» یا «جامعه جدید» یعنی جامعه اطلاعاتی Information Society یاد می‌شود. علیرغم تلاقی این مفهوم شبکه‌ها و شبکه‌سازی با مفاهیمی به اندازه عمر بشر دارد و همواره در میان آدمیان و جوامع مختلف به مثابه ابزاری برای مبادله اطلاعات میان گروه‌های اجتماعی با اهداف و منافع مشترک وجود داشته و دارد. اگرچه هدف اولیه شبکه‌ها نحوه طراحی شدن و نیز مقدار سازمان‌یافتگی آنان در تحولات تاریخی دگرگون شده و با پیچیدگی جوامع، شبکه‌ها و شبکه‌سازی نیز پیچیده‌تر شده است. با این حال امروزه شبکه‌ها و شبکه‌سازی را محمل جدید و منحصر به فرد در جامعه اطلاعاتی برای حل مسایل بیشمار فراوی آدمیان و جوامع مختلف است.

شبکه‌ها برای پر کردن شکاف‌های موجود و پاسخگویی به نیازهای داخلی و بیرونی اعضا پدید می‌آیند، آنها در بیشتر مواقع از میان گروه‌های رسمی کوچک و سازمان‌یافته دارای دیدگاه مشترک که تجربه به برقراری ارتباط متقابل را در برخی موارد دارند پدیدار می‌شوند.

۲. علیرغم آن که «شبکه» مفهومی است مورد پذیرش صاحب‌نظران و پژوهشگران علوم اجتماعی، ولی به نظر می‌رسد در مورد واقعیت این مفهوم متفاوت شبکه‌ها بسیار سازمان‌ها نظیر کنفدراسیون اتحادیه‌ها... به همت زیادی وجود دارد. این ابهامات ناشی از تفاسیر و تالی‌های مختلف کنشگران عرصه جامعه مدنی است که در مورد ماهیت، میزان سازمان‌یافتگی و نحوه عضویت اعضا و... مطرح می‌شود. کنفدراسیون، اتحاد و شبکه همه اشکال و ساختارهای ارتباطی هستند ولی در نوع ساختار و اهداف شیوه‌های متفاوت دارند. کنفدراسیون و اتحادیه سازمان‌هایی هستند که بطور رسمی ثبت می‌شوند و دارای اساسنامه هستند، مخاطبان دائمی دارند، گروه مرجع آنها مشخص شده است و دارای ساختار برورکراتیک و سلسله‌مراتبی هستند. در حالی که شبکه‌ها نیازی به ویژگی‌های فوق ندارند و عموماً کمتر برورکراتیک و سلسله‌مراتبی هستند. شبکه‌ها می‌توانند نوعی سازمان حداقلی تعریف نمود که تأکید آنها بر اثبات، تسهیل گردش اطلاعات و مرتبط ساختن سازمان‌ها و افراد مختلف با یکدیگر در سطوح محلی، ملی و بین‌المللی است. از اینرو شبکه‌ها عبارت از گروهی از افراد و یا سازمان‌هایی است که

Volunteer

داوطلب ۸
نشریه مرکز توسعه و آموزش سازمان‌های جامعه مدنی ایران
مدیر مسئول: سهراب رزاقی
سر دبیر: امید معماریان
تحریریه: مریم کاشفی، مریم حسینیخواه، نازی شیخ‌الاسلامی
فرزانه هفتانی، سحر فروزان، راحله شیراسب
طراحی و اجرا: محمد رضا ساختمانگر
نشانی: مرکز تهران، خیابان استاد مطهری
خیابان لارستان، خیابان جهانسوز، شماره ۳۶
طبقه سوم
نشانی پستی: تهران صندوق پستی ۱۳۶۵-۱۴۱۵۵
تلفن و شماره: ۸۸۰۴۴۴۶۶-۸۹۰۶۲۰۷

دومین کنفرانس مقدماتی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی

۱۸ سال ۸۱ در حالی به پایان می رسد که سازمان های غیر دولتی سال پرکاری را در افق حرکت خود می بینند. با آغاز سال ۸۲ درست پس از انتخابات شوراهای شهرسازمان های غیر دولتی تلاش خواهند کرد تا افراد جدید در شوراها را با فعالیت های خود آشنا سازند و برای بهبود روند فعالیت های خود راه های جدیدی بگشایند. از سوی دیگر آیین نامه اجرایی تاسیس و فعالیت سازمان های غیر دولتی با همه نکات مثبت و نگران کننده ای که در آن وجود دارد موضوع دیگری خواهد بود که به احتمال زیاد بحث های فراوانی بر خواهد انگیزد. این آیین نامه که در غیاب قانون سازمان های غیر دولتی به امور این سازمان ها خواهد پرداخت در حالی تنظیم و تصویب شده است که مشارکت سازمان های غیر دولتی مستقل و با کیفیت و سابقه دار در آن بسیار کم رنگ بوده است. به هر حال چنانچه سالها آرزو شده ایم آیین نامه های اجرایی وقتی واقعا در عمل مینا قرار می گیرند که با واقعیات جامعه مورد نظر، تطابق داشته باشند. در غیر اینصورت به دلیل حاکم بودن روح غیر عملی بر آن در کوتاه و دراز مدت به وسیله گروه های ذی نفع نقض خواهند شد. شاید به همین جهت است که امروزه در کشورهای که سالهای آزمون و خطا را سپری کرده اند و از عقلانیت پر نامه دار در پیشبرد امور استفاده می کنند، تن به تصویب قوانین غیر منطقی بر نیاز های واقعی شهرنندان سپردن به فراموشی سپرده شده است. - موضوع دیگری که سازمان های غیر دولتی با آن مواجه خواهند بود موضوع کمک های دولتی است که در برنامه بودجه کشوری لحاظ شده است. ظاهر آنگون در این خصوص مکانیزم های عملی تعبیه نشده است. باید دید مسئولین چگونه از عهده این مسئولیت خطیر بر خواهند آمد. چرا که موضوع کمک به سازمان های غیر دولتی از مسائل پیچیده و البته چند وجهی است که در صورت اهما و کوتاهی در توجه به ویژگی های آن، مخاطرات فراوانی هم برای سازمان های غیر دولتی و هم سازمان های کمک دهنده خواهد داشت. دو موضوع شبکه سازی و توانمندسازی هم از دیگر مباحثی است که به نظر میرسد در سال آتی با جدیت بیشتری توسط سازمان های غیر دولتی دنبال شود.

دومین کنفرانس مقدماتی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی ۱۷-۲۸ فوریه در سوئیس برگزار شد. در این اجلاس بیش از دوهزار نفر از نمایندگان دولت ها، سازمان های بین المللی، بخش خصوصی و جامعه مدنی از سراسر جهان شرکت داشتند.

بر خلاف سایر اجلاس تاثیرگذار در شکل گیری نظم جهانی، که فقط با حضور دولت ها برگزار می شد، در این اجلاس بخش خصوصی و جامعه مدنی نیز وارد عرصه شدند و تلاش داشتند در کنار دولت ها این نظم جدید را طراحی و تدوین کنند. متأسفانه حضور نهادهای مدنی منطقه غرب آسیا و خاورمیانه در این اجلاس بسیار محدود و ضعیف بود و مرکز توانمندسازی سازمان های جامعه مدنی تنها نهاد مدنی شرکت کننده از منطقه غرب آسیا در این اجلاس بود، که با شرکت در کمیته محتوایی توانست تا حدودی نظرات و حساسیت های این بخش از جهان را در اجلاس مطرح نماید. علی الرغم مخالفت برخی کشورها نظیر چین و پاکستان، بسیاری از دولت ها از حضور جامعه مدنی استقبال کردند و امکان بیان نظرات آنان را در جلسات عمومی فراهم نمودند.

دبیرخانه اجرایی ITU نیز از حضور جامعه مدنی به شدت استقبال کرد و از نمایندگان منطقه غرب آسیا و جهان عرب تقاضا نمود که به طور جدی تر در مراحل بعدی این اجلاس مشارکت کنند. در این اجلاس برای اولین بار در تاریخ سازمان ملل متحد، دبیرخانه جامعه مدنی با اهداف ایجاد هماهنگی های لازم برای اطمینان از حضور فعال جامعه مدنی در فرآیند اجلاس، تشکیل شد و مرکز توانمندسازی سازمان های جامعه مدنی موفق شد به عنوان نماینده منطقه غرب آسیا، به عضویت این دبیرخانه درآید. در همین راستا تشکیل کنفرانس منطقه ای آسیا و خاورمیانه به جهت بررسی محتوا و تبادل نظر برای موضع گیری

۲. در شمار ۹ و ۱۰ داوطلب موضوع شبکه سازی با توجه به اهمیت و نیاز سازمان های غیر دولتی به باز شدن برخی زوایای آن به عنوان موضوع اصلی مدنظر قرار گرفته است. اگر چند شماره اخیر داوطلب را مرور کرده باشید با تقاطع دادن بحث جامعه اطلاعاتی و شبکه ها و جامعه مدنی نوپای ایرانی به اهمیت پرداختن به این مهم پی خواهید برد.

۴. اگر به نظر شما موضوعاتی در خصوص جامعه مدنی و سازمان های غیر دولتی وجود دارد که می تواند در داوطلب مطرح شود با ما در میان بگذارید. موضوعاتی که به عنوان پرونده ماه در داوطلب مطرح می شوند حاصل گفت و گو های ما با شماست که از میان موضوعاتی که بیشترین توجه را به خود اختصاص داده اند یکی را انتخاب می کنیم. از همین رو داوطلب را نشریه خودتان بدانید و به ما برای انتخاب موضوعات اصلی نشریه یاری رسانید. کما اینکه تا کنون با اظهار محبت و انتقال انتقادات خود ما را یاری کرده اید.

۵. در شماره هفتم داوطلب مطلبی با عنوان ماتریس استراتژی های سازمان های غیر دولتی آمده بود. این ماتریس را پس از تهیه اولیه با جمعی از کارشناسان سازمان های غیر دولتی در جلسه ای در میان گذاشتیم از همه این عزیزان تشکر می کنیم و در گزارش سالیانه مرکز اسامی این دوستان را منتشر خواهیم کرد.

سردبیر

مناسب در مورد بیانیه و برنامه عمل اجلاس، شکل دهی و فعال سازی شبکه اطلاع رسانی منطقه، تدوین و هماهنگی برنامه های منطقه ای برای آماده سازی سازمان های جامعه مدنی منطقه در اجلاس جهانی، ایجاد دبیرخانه منطقه غرب آسیا و خاورمیانه و ارتباط و هماهنگی مناسب بین دبیرخانه دولتی و دبیرخانه جامعه مدنی در زمینه فعالیت های آینده، به عنوان چارچوب شرح وظایف گروه هماهنگ کننده منطقه خاورمیانه و غرب آسیا، پیشنهاد شد و اقدامات زیر به عنوان اولین گام هایی که باید تا قبل از برگزاری سومین کنفرانس مقدماتی اجلاس، توسط مرکز به انجام برسد، در نظر گرفته شد.

- ۱- نشست جهت ارایه گزارش نشست آماده سازی دوم در سطح سازمان های جامعه مدنی ایرانی و منطقه خاورمیانه در غرب آسیا
- ۲- جمع آوری نقطه نظرات سازمان های جامعه مدنی منطقه در ارتباط با پیش نویس تهیه شده در کمیته آماده سازی دوم و انعکاس آن به دبیرخانه جامعه مدنی ICT تا تاریخ ۲۲ اسفند
- ۳- تشکیل دبیرخانه و کمیته کار و تدوین برنامه عمل گروه هماهنگ کننده (Focal Point)
- ۴- برقراری تماس و ارتباط با سازمان های منطقه غرب آسیا و خاورمیانه
- ۵- راه اندازی سایت اطلاع رسانی به زبان های فارسی، انگلیسی و عربی برای مطالعه اسناد مربوط به این اجلاس می توان به سایت های www.wsis.org www.geneva2003.org www.wsisasia.org و سایت مرکز توانمندسازی به آدرس: www.icsorc.org مراجعه کرد.

روی آئین اختصاص به انعکاس رویدادها و برنامه‌های سازمان‌های غیر دولتی دارد. برای اینکه در این صفحات فعالیت‌های خود را از برنامه‌هایی که برگزار کرده اید یا قصد برگزاری آن را دارید خوانندگان داوطلب را مطلع کنید با ما در تماس باشید یا به وسیله نمابر و ارسال نامه ما ادر جریان بگذارید. همچنین اگر دارای سایت اینترنتی هستید و اخبار فعالیت‌های خود را در سایت خود قرار دهید با اعلام آدرس اینترنتی خود به ما امکان بدهید تا شما را به دیگر سازمان‌های غیر دولتی معرفی کنیم. به هر حال اگر داوطلب به دست شما می‌رسد و اگر خود دارای نشریه داخلی هستید ما را هم از آن بهره‌مند سازید... از همه دوستانی که به ارسال خبرهای فعالیت خود روی آئین را رونق می‌بخشند صمیمانه سپاسگزار می‌کنم.

کارگاه «مهارت‌های مذاکره» برگزار شد

در هر یک از آنها را تحلیل کردند و به تبیین خصوصیات یک مذاکره کننده حرفه‌ای پرداختند. نمایش فیلم راجع به فنون مذاکره و شیوه‌های برقراری ارتباط و بیان تجربیات شرکت کنندگان در رابطه با مذاکراتی که به انجام رسانده بودند از جمله بخش‌های دیگر این کارگاه بود که مورد توجه حاضرین قرار گرفت.

گرفت. تبیین استراتژی‌های مذاکره و بررسی فرآیند مذاکره از دیگر بخش‌های این کارگاه بود. در این بخش شرکت کنندگان با فرآیند مذاکره شامل مراحل آمادگی، ایجاد روابط و زمینه سازی، معرفی و جلسات پرسش و پاسخ، درگیر شدن و متقاعد سازی آشنا شدند و ضمن بررسی تاکتیک‌های مورد استفاده در مذاکره، روش‌های مقابله با تاکتیک‌های متداول و نحوه به کارگیری ترفند‌های مذاکراتی را آموزش دیدند. روش‌های ختم مذاکره، ایجاد وقفه در مذاکرات، مذاکره غیر رسمی، تاکتیک حمله، قاطعیت و تاکتیک گام به گام از جمله تاکتیک‌هایی بود که اهداف، آثار و نحوه کاربرد آن در این کارگاه مورد توجه قرار گرفت. در ادامه شرکت کنندگان، انواع مذاکره و شیوه برخورد موثر

۵۰ نفر از اعضای سازمان‌های جامعه مدنی با شرکت در کارگاه آموزشی مهارت‌های مذاکره با فنون مذاکره و اصول کلیدی ارتباطات آشنا شدند. این کارگاه ۶ ساعته ۲۶ دی ماه ۱۳۸۱ توسط مرکز توانمندسازی سازمان‌های جامعه مدنی و با تسهیلگری دکتر روستا در محل مرکز مشارکت‌های مردمی بوستان نظامی گنجوی برگزار شد. در این کارگاه با تعریف مذاکره به عنوان ارتباطی دوسویه برای دستیابی به رضایتمندی دو جانبه، از آگاهی کامل به موضوع مذاکره و اشراف به تمام جوانب آن، صراحت در بیان، منطقی، بردباری، هوشیاری کامل و سرعت انتقال در طول مذاکره، مشارکت فعال و جلب مشارکت فعال، مدیریت زمان و ... به عنوان ویژگی‌ها و صفات مذاکره کننده یاد شد و عوامل موثر در یک مذاکره نامناسب مورد بررسی قرار

کارگاه تربیت آموزشگران سازمان‌های غیر دولتی زنان برگزار شد

بر مدیریت منابع انسانی و بررسی اصول تکنولوژی آموزشی و... از جمله مواردی بود که در این کارگاه آموزشی مشارکتی مورد توجه قرار گرفت. در این کارگاه آموزشی طی پنج دوره ۱۵۰ نفر از زنان سازمان‌های غیر دولتی با مهارت‌ها و تکنیک‌های آموزشی و مسایل مربوط به زنان آشنا می‌شوند. پس از اتمام کارگاه شرکت کنندگان با بهره‌گیری از آموزه‌های خود در این دوره کارگاه‌هایی را در زمینه مسایل زنان برای اعضای سازمان‌های غیر دولتی زنان در استان‌های مربوطه برگزار خواهند کرد. مرکز توانمندسازی و گروه نوآوران پارس ارزیابی اولین دوره این کارگاه را بر عهده داشتند.

داشتند و از طریق برگزاری پانل‌های تخصصی مسایل زنان و بحث در گروه‌های کوچک و بزرگ و نمایش و بارش افکار با روش‌های نوین آموزش مسایل زنان آشنا شدند. بررسی مسایل زنان شامل: زن و توسعه، زن و حقوق بشر، زن در ابعاد بین‌المللی، نحوه تعیین نیازهای زنان، بیان مساله و تجزیه و تحلیل نیازهای زنان، نحوه تعیین اهداف و برنامه‌های بهبود وضعیت زنان، حقوق و بهداشت باروری زنان، نابرابری جنسیتی، تعیین راهبردهای بهبود وضعیت زنان، ویژگی‌های رهبری و مدیریت در گروه، تعریف گروه و ویژگی‌های آن، بررسی شبکه‌های ارتباطی در سازمان‌های غیر دولتی، مروری

نخستین دوره آموزشی تربیت آموزشگران سازمان‌های غیر دولتی زنان با هدف آشنایی فراگیران با ابعاد گسترده مسایل زنان و شناخت روابط آنها با یکدیگر و کسب مهارت‌های لازم برای مدیریت سازمان‌های غیر دولتی و آشنایی با مهارت‌های لازم برای مدیریت سازمان‌های غیر دولتی ۲۸ دی تا ۴ بهمن سال جاری به سفارش مرکز مشارکت امور زنان نهاد ریاست جمهوری و دفتر امور بانوان وزارت کشور توسط مؤسسه مطالعات و تحقیقات زنان و مؤسسه فرزانه برگزار شد. در این کارگاه شش روزه ۳۰ نفر از اعضای سازمان‌های غیر دولتی زنان از سراسر کشور حضور

نخستین مرکز آموزشی پشتیبانی سازمان‌های غیر دولتی جوانان آغاز به کار کرد

آماده بهره‌برداری می‌باشد. این مرکز در چهار طبقه و زیر بنای ۱۵۰۰ متر مربع احداث شده است. تالار اجتماعات، سالن کنفرانس، نگارخانه، سالن مخصوص کارگاه‌های آموزشی، پست‌خانه (شامل ۳۶ صندوق پستی برای اعضای سازمان‌های غیر دولتی)، کتابخانه و سایت رایانه از جمله بخش‌های مختلف این مرکز می‌باشد. در طرح توسعه این مرکز، ساخت آمفی تاتر ۳۰۰ نفره، پایانه کامل رایانه، سالن کنفرانس ۲۰۰ نفره، رستوران و مرکز هماهنگی همکارهای بین‌المللی طراحی شده است.

نخستین مرکز سازمان‌های غیر دولتی و فعالیت‌های داوطلبانه شهرداری تهران پنجم دی ماه سال جاری آغاز به کار کرد.

پیشنهاد تأسیس این مرکز در سال ۱۳۷۹ از سوی گروهی از سازمان‌های غیر دولتی به شورای شهر تهران ارائه شد و پس از تصویب آن در یکصد و دومین جلسه شورا هم‌اکنون به عنوان نخستین مرکز آموزشی پشتیبانی سازمان‌های غیر دولتی جوانان

کارگاه مدیریت سازمانی در زاهدان

کارگاه «مدیریت سازمانی» توسط مرکز توانمندسازی سازمانهای جامعه مدنی ایران با همکاری شورای هماهنگی تشکلهای استان سیستان و بلوچستان و ۲۳ بهمن ماه ۱۳۸۱ در شهر زاهدان برگزار شد.

شرکت کنندگان در این کارگاه که به نمایندگی از سی سازمان غیردولتی از شهرهای زاهدان، زابل و ... حضور داشتند با اجرای تمرینهای مختلف و کار گروهی با اصول اساسی مدیریت آشنا شدند.

وظایف چهارگانه مدیریت، درک مفهومی و انتزاعی از سازمان و رابطه آن با محیط، آشنایی با نقش های رهبر در سازمان و

روش های رهبری مؤثر و آشنایی با مفاهیم اولیه کار گروهی از جمله موضوعاتی بود که در این کارگاه بدان پرداخته شد. با تعریف مفاهیم پایه مدیریت و الگوهای چهارگانه مدیریت، اربابان مدیریت را نام برد و به توصیف هر کدام از آنها پرداخت و شیوه های مدیریت هر کدام را با توجه به نقاط ضعف و قدرت آنها بیان کرد.

نمایندگان ایران در اجلاس ژوهانسبورگ گزارش می دهند

در ادامه ویکتوریا جامالی با بررسی چرایی که در رابطه با توسعه پایدار در فاصله بین اجلاس ریو و ژوهانسبورگ شکل گرفته است حاضرین را در جریان فرایند آماده سازی هیات ایرانی برای شرکت در اجلاس توسعه پایدار قرار داد.

دکتر سیامک معطری نیز در گزارشی از رویداد WSSD به بررسی مفاد سه سند سیاسی و اجرایی و همکاریهای نوع دوم که از جمله سند های اصلی این اجلاس هستند پرداخت. وی با اشاره به اینکه در سند اجرایی این اجلاس تاکید شده است که جمعیت افراد فقیر و افرادی که به آب سالم دسترسی ندارند تا سال ۲۰۱۵ و جمعیت افراد الونیک نشین تا سال ۲۰۲۰ باید به نصف کاهش یابد گفت موارد فوق در استان همدان در حال پیگیری است.

دکتر معطری در ادامه از انتخاب دکتر جمال معینی - رییس هیئت مدیره جبهه سبز ایران - به عنوان نایب رییس کمیته اداره کننده توسعه پایدار در انتخابات جدید سازمان ملل خبر داد. سپس دکتر حمیده توسلی بیلینه تشکلهای جامعه مدنی در اجلاس

نمایندگان ایران در اجلاس جهانی توسعه پایدار گزارش ویژه این اجلاس را در همایش انتقال تجربه اجلاس توسعه پایدار ژوهانسبورگ در مرکز سازمان های غیر دولتی و فعالیت های داوطلبانه شهرداری تهران (ورشو) ارائه کردند.

در این همایش که به همت جبهه سبز ایران و جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط زیست برگزار شد دکتر مجدالدین مدیر کل مشارکت های مردمی سازمان حفاظت محیط زیست به تعیین عملکرد هیئت دولتی شرکت کننده در اجلاس پرداخت. وی مشارکت فعالانه در مباحث گروه ۷۷ و داشتن نقش مؤثر در دستاوردهای این گروه و انعقاد توافقنامه هایی با بخش محیط زیست و یکی از دانشگاههای افریقای جنوبی را از جمله موفقیت های هیئت دولتی عنوان کرد. وی با تاکید بر اهمیت پیگیری مواردی که در اجلاس به تصویب رسیده است از تلاش برای تشکیل کمیته ای در بخش غیر دولتی به منظور پیگیری مصوبات مربوط به این بخش خبر داد.

ژوهانسبورگ را اقرایت کرد. در این بیلینه آمده است: «مانندگان مردم در اجلاس توسعه پایدار از دولتهای ما مصمم هستیم رهبری آینده خود را با جدیت تمام در دست بگیریم و ارمانهای خود را با اتحاد با مردم فقیر و حاشیه ای سراسر دنیا بدست خواهیم آورد».

در ادامه مه لقا ملاح از شرکت کنندگان دعوت کرد برای عملی کردن تصمیمات اجلاس ژوهانسبورگ و اجرای مفاد آن تلاش کنند.

بررسی تجربه شهر الکساندرا در مدیریت و توسعه شهری با همکاری جامعه محلی و گزارشی از برنامه های اتحادیه جهانی حفظ طبیعت IUCN در ژوهانسبورگ و جلسه پرسش و پاسخ از دیگر بخش های این همایش بود. در این همایش کمیته ای از شرکت کنندگان با هدف دستیابی به راهکارهای عملی برای اجرای تصمیمات اجلاس جهانی توسعه پایدار تشکیل شد.

کارگاه مشارکت سازمانهای غیر دولتی و سازمانهای تاملین اجتماعی

بگذارند.

طراحی و راه اندازی سایت اطلاعات طرح مشارکت در جهت بهبود کمی و کیفی امر اطلاع رسانی این طرح در نظر گرفته شده است. سازمانهای غیر دولتی یا مراجعه به سایت طرح مشارکت به آدرس PROJRCT / WWW.IYNNIS.COM می توانند با دریافت اطلاعات لازم

از سازمانهای غیر دولتی

جوانان و اخبار، گزارشها، مقالات، نشریات و بروشورهای مرتبط با طرح مشارکت از روند پیشرفت طرح اطلاع حاصل کنند و با دسترسی آسان به فرمهای ارایه شده جهت مشارکت سازمانهای غیر دولتی در کارگاه و تکمیل آنها و ارایه طرح ها و پروژه های خود، در ردیف مشارکت کنندگان در این طرح قرار گیرند.

تیم مجری پروژه مشارکت تحت نظارت هیات علمی طرح تشکیل شده از کارشناسان سازمان تاملین اجتماعی و نمایندگان شبکه سازمانهای غیر دولتی جوانان در سه زیر گروه طراحی، اجرایی و ارزیابی و پژوهش فعالیت نموده و توسط مدیریت پروژه هماهنگ و کنترل می گردد.

سازمان تاملین اجتماعی و سازمانهای غیر دولتی. پروژه های حاصل از این کارگاه را پس از تصویب و بررسی در هیات علمی طرح مشارکت. با انعقاد قرار داد به اجرا

کارگاه مشارکتی سازمانهای غیر دولتی و سازمانهای تاملین اجتماعی پس از راینیهای انجام شده میان شبکه سازمانهای غیر دولتی جوانان و معاونت اجتماعی سازمان تاملین اجتماعی هفتم اسفند ماه سال جاری در تهران برگزار شد. این کارگاه پس از طی مراحل چون تدوین پروژه، اطلاع رسانی و اجرای کارگاه مشارکت و پیر و تشکلهای عضو شبکه سازمانهای غیر دولتی جوانان و ارزیابی آن برگزار می شود. آشنایی سازمان تاملین اجتماعی با تنوع، تخصص و زمینه فعالیت سازمانهای غیر دولتی آشنایی سازمانهای غیر دولتی با ساختار و شرح فعالیت سازمان تاملین اجتماعی. تهیه بانک اطلاعاتی مشارکت سازمانهای غیر دولتی مشارکت کننده در این طرح و یافتن سر فصلهایی جهت تدوین پروژه ها و طرحهای فعالیت در حوزه های مشترک میان سازمان تاملین اجتماعی و سازمان های غیر دولتی از جمله اهداف بر گزار این کارگاه است. بر گزار کنندگان این کارگاه برآند تا با اجرای کارگاههایی در قالب فرا خوان و ثبت نام عمومی از سازمانهای غیر دولتی و تهیه و تدوین نظام نامه همکاری و مشارکت

BE THE CAUSE جبهه سبز ایران در سایت

دوستان زمین و شبکه جهانی انرژی در این بخش معرفی شده اند.

به نقل از نشریه صلح سبز

سال اول، شماره اول
بهمن، اسفند ۱۳۸۱

جبهه سبز ایران از آذر ماه سال جاری در سایت BE THE CAUSE معرفی شده و یک خط ارتباطی بین این سایت و سایت جبهه سبز ایران طراحی گردیده است. جبهه سبز ایران تنها تشکل ایرانی معرفی شده در این سایت است.

وب سایت BE THE CAUSE یکی از مهمترین وب

آزیرهای خطر باید برای کمبود سرمایه اجتماعی به صدا درآید

گزارش: مریم حسین خواه

راهکارهای سازمانی و قانونی میتوانند عاملی باشند تا بستر اجتماعی مناسب برای انباشت این سرمایه شکل بگیرد.

سپس بیژن خواجه پورخویی مشاور راهبردی تجزیه و تحلیل مسایل اجتماعی و اقتصادی در مقاله ای، سرمایه اجتماعی را به عنوان یک عامل بهره‌وری اقتصادی مورد بررسی قرار داد. وی با اشاره به اینکه سرمایه اجتماعی به عنوان یک چارچوب غیررسمی رابطه و همکاری بین دو یا چند فرد، تأثیر مثبتی بر سلامتی و ارتقای نیروی انسانی به عنوان یکی از عوامل اصلی بهره‌وری دارد، راهکارهای کلان و خرد، اقتصادی برای ارتقای بهره‌وری اقتصاد کشور به واسطه تقویت سرمایه اجتماعی را ارائه نمود.

در پانل دوم سمینار با محور «سرمایه اجتماعی و جامعه مدنی» دکتر غلامعباس توسلی با اشاره به اینکه رسیدن به توسعه جامعه مدنی و بستر مناسب برای زیست اجتماعی تنها با

وجود سرمایه اجتماعی شکل می‌گیرد گفت: چالشها و فراز و فرودهایی که ایران به عنوان یک جامعه در حال گذار با آن مواجه است، تأثیر مستقیمی بر سرمایه اجتماعی دارد و امید است که بررسی و تحلیل این مفهوم بتواند در شکل‌گیری روایت مطلوبی از سرمایه اجتماعی موثر باشد.

در این پانل دکتر محمود شارع پور معاون پژوهشی دانشکده علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه بابلسر، با اشاره به اینکه دولت، اجتماع و بازار به عنوان سه عنصر متخاصم در نظام اجتماعی در صورت دارا بودن قدرت بلامنزاع می‌توانند به ماهیت و کارکرد جامعه مدنی آسیب وارد سازند، از سرمایه اجتماعی به عنوان ابزار سودمندی برای ایجاد تعامل بین این عناصر نام برد، وی در ادامه فرصتهای حاصل از سرمایه اجتماعی را مورد توجه قرار داد و اثرات و کارکردهای سرمایه اجتماعی در پنج قلمرو و رشد اقتصادی، کارایی نهادهای سیاسی، کنترل اجتماعی، سلامت جسمی و روانی، موفقیت تحصیلی را بررسی کرد. در ادامه مهندس محمد رضا حایری نماینده معاونت توسعه خدمات شهری شهرداری تهران، در مقاله ای با عنوان «فضاهای مدنی، سرمایه اجتماعی و جامعه مدنی» وجود فضاهای شهری متعدد و متناسب با مقیاس شهر را از جمله عوامل اصلی فعال کردن جامعه مدنی معرفی نمود و به بررسی خصوصیات فضاهای شهری پرداخت.

تمام نیروهای اجتماعی باید همواره به میزان سرمایه اجتماعی حساسیت داشته باشند و هر زمان که کمبود این سرمایه از حد طبیعی بگذرد باید آزرهای خطر به صدا درآید. رزاقی با بیان اینکه جامعه مدنی از کانونهای مهم تولید، انباشت، توزیع و مصرف سرمایه اجتماعی است، تأکید کرد: در جامعه‌ای که سرمایه اجتماعی به هر دلیلی فرسایش یابد و توزیع و میزان آن از حد طبیعی کمتر باشد، ایجاد جامعه مدنی مانند ایجاد یک خانه کاغذی است.

بررسی «مفاهیم، رویکردها و ابعاد نظری سرمایه اجتماعی» موضوع اولین پانل این سمینار بود. در این پانل، حسین ایمانی دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی دانشگاه تهران، در مقاله ای با عنوان «نظریه سرمایه اجتماعی، قابلیتها و کمبودها» از سرمایه اجتماعی به عنوان یک راه حل جامعه‌شناختی برای درمان مشکلاتی مانند نابرابری های

اجتماعی و توسعه نیافتگی دموکراسی یاد کرد و با برشمردن سه سطح فردی، گروهی و ملی برای کاربرد مفهوم سرمایه اجتماعی، کفایتها و محدودیتهای هر سطح را مورد توجه قرار داد.

«رویکردها و ابزارهای اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی» موضوع مقاله بعدی بود که توسط مهندس حامد قدوسی دبیر کمیته شهروندمداری معاونت توسعه مدیریت شهری شهرداری تهران ارائه شد. قدوسی با بیان اهمیت اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی، از میزان مطالعه روزنامه‌ها، میزان عضویت در نهادهای داوطلبانه و میزان شرکت افراد در انتخابات به عنوان شاخص های اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی یاد کرد و شبکه، اعتماد، فعالیت های مدنی و تساهل و تنوع فرهنگی را از جمله محورهای سنجش اجتماعی برشمرد.

در ادامه دکتر محمد سعید ذکایی استاد دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، به بررسی رابطه «سرمایه اجتماعی و شهروندی» پرداخت و با بیان اینکه، سرمایه اجتماعی جزء جدایی ناپذیر بدنه اجتماعی هر جامعه ای می‌باشد، گفت: آموزش و پرورش و تقویت نهادهای مدنی با

سمینار «سرمایه اجتماعی و جامعه مدنی ایرانی» ۲۳ دی ماه ۱۳۸۱ به همت مرکز توانمندسازی سازمانهای جامعه مدنی با همکاری دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران و معاونت توسعه مدیریت شهری شهرداری تهران برگزار شد. در افتتاحیه این سمینار دکتر تقی آزاد ارمکی رییس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران با بیان اینکه اعتماد و مشارکت اجتماعی دو مولفه مهم جامعه مدنی هستند که به سرمایه اجتماعی شکل می‌دهند، گفت: در جامعه مدنی باید مشخص شود که چه کسانی اعتماد و همکاری را شکل میدهند و چه کسانی از آن در راستای بهبود نظام اجتماعی استفاده می‌کنند.

غلامرضا ثانی نژاد، معاون توسعه مدیریت شهری شهرداری تهران نیز با اشاره به نقش سرمایه اجتماعی در مدیریت شهری، گفت: سوال کاربردی مدیریت شهری این است که سرمایه اجتماعی به معنای شبکه‌های همکاری و مشارکت، اعتماد اجتماعی و هنجارهای مربوط به همکاری و تعاون تاجه میزان در جامعه شهری وجود دارد و این سرمایه چگونه می‌تواند در خدمت توسعه و رفاه شهری قرار گیرد. وی با اشاره به اینکه نهادهای

مدیریت شهری در ایران هم اکنون در شرایط دشواری به سر می‌برند، گفت متخصصین و مدیران این حوزه مشتاقانه در پی آنند که در یابند نظریه سرمایه اجتماعی در رفع نسبی این مشکلات چه کمکی می‌تواند به آنها بکند. ثانی نژاد افزود: در صورت فقدان سرمایه اجتماعی هزینه‌هایی که افراد در روابط اجتماعی می‌پردازند و هزینه‌های انجام امور عمومی افزایش می‌یابد. در ادامه دکتر سهراب رزاقی مدیر مرکز توانمند سازی سازمانهای جامعه مدنی احساس فقدان امنیت فردی و اجتماعی، بحران اخلاقی، باز تولید حامی پروری در مناسبات و روابط اجتماعی و ناکارآمدی نهادهایی که مسئولیت انجام وظیفه جامعه پذیری را بر عهده دارند، به عنوان

چالشهای فراروی جامعه ایرانی قلمداد کرد و انباشت و بهره‌گیری بهینه از سرمایه اجتماعی را تنها راه غلبه بر این چالشها عنوان نمود. وی گفت: دولت، بخش خصوصی و

در جامعه‌ای که سرمایه اجتماعی به هر دلیلی فرسایش یابد و توزیع و میزان آن از حد طبیعی کمتر باشد، ایجاد جامعه مدنی مانند ایجاد یک خانه کاغذی است

در صورت فقدان سرمایه اجتماعی هزینه‌هایی که افراد در روابط اجتماعی می‌پردازند و هزینه‌های انجام امور عمومی افزایش می‌یابد

Volunteer

«رابطه بین جامعه مدنی و سرمایه اجتماعی» موضوع مقاله بعدی بود که توسط دکتر محمد رضا رحمانی زاده دهکردی عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی ارائه شد. وی استفاده از عناصر نظیر ایدیولوژی هنجارها، ارزشها و عناصر قوی را وسیله ای برای فراهم کردن سرمایه اجتماعی

در جهت بالا بردن کارایی نهادهای مدنی عنوان کرد. سپس دکتر حسن محتشمی مدیر اسبق پروژه بانک جهانی در وزارت بهداشت، به بیان «رابطه سلامتی و سرمایه اجتماعی» پرداخت. محتشمی با مبنای قرار دادن تحقیقاتی که در رابطه با ارزیابی رابطه شاخص های سلامتی عمومی جامعه با میزان وفاق اجتماعی و تحقق عدالت در جوامع مختلف انجام شده است، به بررسی رابطه اختلافات طبقاتی و وفاق اجتماعی پرداخت و نحوه تعامل سرمایه اجتماعی، مشارکت سیاسی، منابع انسانی و بی عدالتی در جامعه را مورد توجه قرار داد.

در پانل سوم این سمینار با محور «فرصتها، چالشها و چشم اندازهای آینده سرمایه اجتماعی» دکتر مریم شریفیان ثانی عضو هیات علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی به

بررسی «سطوح مختلف سرمایه اجتماعی، جامعه مدنی و سیاست اجتماعی» پرداخت.

وی چارچوب مفهومی سرمایه اجتماعی و اجزای تشکیل دهنده آن را در سه سطح خرد، میانه و کلان بیان کرد و جایگاه سرمایه اجتماعی در سیاست های رفاه اجتماعی، رویکرد این سیاستها نسبت به توازن بین دولت، جامعه مدنی و بخش خصوصی در جهت ایجاد سرمایه اجتماعی و رابطه تقویت جامعه مدنی و افزایش رفاه شهروندان را مورد بررسی قرار داد.

امید معماریان مدیر اطلاع رسانی مرکز توانمند سازی سازمانهای جامعه مدنی نیز در مقاله ای با عنوان «صعود و افول سرمایه اجتماعی در سازمانهای جامعه مدنی» از شفافیت، مدیریت بهینه نیروهای داوطلب مدیریت تبعیض، وفاداری به اهداف و آرمانها، انعکاس صحیح فعالیتها و چشم اندازها در سازمانهای جامعه مدنی عنوان عواملی که منجر به ایجاد اعتماد در این سازمانها می شود، یاد کرد و

گفت: در صورت وجود نظام ارزشیابی گزینشی (رقابت ناسالم) برقراری ارتباط نابر و ابزارهای ایجاد GONGOS و حمایت های بی ضابطه و خارج از اصول اعلام شده سازمانی، عملکرد دولتها می تواند منجر به کاهش اعتماد در سازمانهای غیردولتی گردد. معماریان پیشنهادت زیر را در جهت افزایش سرمایه اجتماعی در سازمانهای غیردولتی ارائه داد:

- ۱- تدوین نظام ارزشیابی سرمایه اجتماعی در سازمان های غیردولتی
- ۲- شاخص سازی برای مشارکت اعضای سازمانهای غیردولتی
- ۳- بررسی وضعیت سرمایه اجتماعی در جامعه ایرانی

در ادامه، فاطمه شعبانی عضو هیئت مؤسس و شورای مرکزی شبکه ارتباطی سازمانهای غیردولتی زنان، اثر سرمایه گذاری اجتماعی در پیشرفت جامعه مدنی را مورد بررسی قرار داد.

وی با اشاره به اینکه حل برخی از مشکلات همچون فقر، ایجاد اشتغال، توسعه اقتصادی و اجتماعی و بهبود شرایط زیست محیطی، با تعامل و همکاری بخش های

دولتی، خصوصی و جامعه مدنی امکان پذیر می باشد، سرمایه اجتماعی را عاملی برای پرورش نهادهای مدنی و ایجاد توازن اهداف توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی دانست.

«قابلیتها و کارکردهای انجمن های شورایی محله های شهر تهران در تولید و افزایش سرمایه اجتماعی در کلانشهر تهران» عنوان مقاله بعدی بود که توسط محمد رضا طالبی نژاد کارشناس ارشد شورای شهر تهران ارائه شد. وی با تبیین کارکرد انجمن های شورایی به عنوان الگوی جدیدی از شکل گیری مشارکت مدنی و شهری شهروندان در محله های شهر تهران، نقش این انجمن ها در تولید و افزایش شبکه روابط اجتماعی هم گرایانه، نوع دوستانه و تولید سرمایه اجتماعی را مورد توجه قرار داد.

چگونگی شکل گیری کنش متقابل بین شهروندان در سطوح محلی مبتنی بر اعتماد متقابل، همزیستی و مشارکت جمعی، موانع، مشکلات و محدودیت های انجمن های شورایی در بسط و گسترش سرمایه

اجتماعی، راهکارها و پیشنهادهایی برای تقویت سرمایه اجتماعی در شهر تهران با تکیه بر یافته های الگوی شورایی و ... از جمله مواردی بود که در این مقاله به آن پرداخته شد. سپس دکتر معصومه نصیری عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس به بررسی سازمانهای مدنی مدرن و سنتی به عنوان بستری برای ارتقا سرمایه اجتماعی پرداخت. وی با بیان اینکه سازمانهای مدنی دلیل نقشی که در ارتقای سرمایه اجتماعی بر عهده دارند از جمله شاخص های جامعه دمکراتیک محسوب می شوند. تحلیلی از نقش این سازمانها در افزایش توانمند سازی مردان و زنان ایرانی ارائه نمود و گفت: نتایج حاصل از تحقیقات نشان میدهد که سازمانهای مدنی می توانند مسیری مطمئن برای افزایش مشارکت اجتماعی زنان و مردان و تحقق توسعه انسانی باشند.

در بخش پایانی این پانل، «نقش سازمانهای غیردولتی در تقویت و تضعیف سرمایه اجتماعی» توسط ایوب زارعی

و سهیلا بابامرادی کارشناسان سازمانهای غیردولتی مرکز امور مشارکت زنان مورد توجه قرار گرفت. در این مقاله با اشاره به دو جنبه مثبت و منفی کارکرد سازمانهای غیردولتی در تضعیف یا تقویت سرمایه اجتماعی، بر شفافیت، پاسخگویی، مدیریت مشارکتی، اجماع، پایداری به اهداف، تاکید به ارزشهای سازمانی بر گرفته از یک خیر اجتماعی و ارج نهادن بر اعتماد مردم، برای جلوگیری از تاثیر منفی سازمانهای غیردولتی در تضعیف سرمایه اجتماعی تاکید شد.

در این سمینار یک روزه بیش از ۲۰۰ تن از دانشگاهیان و فعالان جامعه مدنی حضور داشتند و در انتهای هر پانل جلسات پرسش و پاسخ در رابطه با موضوعات مطرح شده برگزار شد. ارتباط سرمایه اجتماعی و وضعیت اقتصادی ایران، تاثیر سرکوب اجتماعی در سرمایه اجتماعی، تاثیر دیدگاه جنسیتی و تبعیض جنسیتی بر سرمایه اجتماعی و ارزیابی وضعیت سرمایه اجتماعی در ایران از جمله سوالات مطرح شده در این سمینار بود. خلاصه مقالات این سمینار، به حاضرین ارائه گردید و متن کامل مقالات بزودی منتشر می گردد.

**سازمانهای مدنی
بدلیل نقشی که
در ارتقای سرمایه
اجتماعی بر عهده
دارند از جمله
شاخص های
جامعه دمکراتیک
محسوب می
شوند**

**شفافیت، مدیریت
بهینه نیروهای
داوطلب مدیریت
تبعیض، وفاداری به
اهداف و
آرمانها، انعکاس
صحیح فعالیتها و چشم
اندازها در سازمانهای
جامعه مدنی منجر به
ایجاد اعتماد در این
سازمانها می شود**

خودداری نماید.

فصل سوم - صدور پروانه فعالیت

ماده ۱۲- متقاضیان تاسیس «سازمان» مکلفند درخواست تاسیس «سازمان» و اخذ پروانه فعالیت را به مراجع صدور پروانه به شرح ذیل ارائه نمایند.

الف - چنانچه محدوده جغرافیایی فعالیت «سازمان» مورد نظر آنان شهرستان باشد، به فرماداری محل؛

ب - در صورتی که سطح محدوده جغرافیایی یادشده استان باشد به استانداری مربوط؛

پ - اگر محدوده جغرافیایی مورد نظر فر استانلی و کشوری است، به معاونت ذی ربط در وزارت کشور.

ماده ۱۳- هیئت موسسه باید دارای شرایط زیر باشند:

الف - داشتن حداقل هیجده سال تمام؛

ب - تابعیت ایرانی؛

پ - ابراز التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛

ت - نداشتن محکومیت موثر کیفری یا نحوهی که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی بشود؛

ث - عدم عضویت در گروههای محارب و معاند؛

تبصره - هیئت موسس باید دارای حداقل پنج عضو باشند.

ماده ۱۴- هیئت موسس برای دریافت پروانه فعالیت، می باید مدارک زیر را حسب مورد به مراجع مذکور در ماده (۱۲) این آیین نامه ارائه نماید:

الف - فرم تقاضانامه تکمیل شده؛

ب - تصویر مدارک هویتی هیئت موسس؛

پ - گواهی عدم سوء پیشینه کیفری هیئت موسس؛

ت - اساسنامه «سازمان»؛

ث - اولین صورت جلسه هیئت موسس.

ماده ۱۵- اساسنامه «سازمان» باید حاوی موارد زیر باشد:

الف - اهداف «سازمان»

ب - خط مشی و سیاستهای کلی؛

پ - موضوع فعالیت؛

ت - مدت فعالیت؛

ث - مرکز اصلی فعالیت؛

ج - نحوه ایجاد شعب؛

چ - ارکان و تشکیلات «سازمان»، نحوه انتخاب، شرح وظایف و اختیارات و مسوولیتهای آنها؛

ح - صاحبان امضاهای مجاز؛

خ - شرایط پذیرش عضو؛

د - سرمایه و دارایی اولیه؛

ذ - منابع تامین درآمد و دارایی؛

ر - نحوه تغییر و تجدید نظر در اساسنامه

ز - نحوه انحلال

ژ - مشخص ساختن وضعیت داراییها پس از انحلال؛

س - محدوده جغرافیایی فعالیت سازمان؛

تبصره ۱- اساسنامه «سازمان» باید برای گزینی آزاد از تمام اعضا برای انتخاب مدیران و همچنین نحوه تغییر مدیران و دوره تصدی آنها و نیز تصمیمات اساسی در ایجاد هر گونه تغییر و تأثیر گذاری، تصریح کند.

تبصره ۲- در اساسنامه «سازمان» می باید به صراحت، نحوه ارائه گزارشهای عملکرد اجرایی و مالی «سازمان» به اعضای خود و نیز بازرسی و حسابرسی «سازمان» مشخص شود.

تبصره ۳- محدوده جغرافیایی فعالیت «سازمان» با پیشنهاد هیئت موسس و تأیید مراجع صدور پروانه بر اساس شاخصهای تقسیمات کشوری تعیین می شود.

ماده ۱۶- مراجع صدور پروانه فعالیت موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه پس از دریافت تقاضانامه «سازمان»، باید ظرف حداکثر یک ماه نظریه خود را نسبت به تأیید یا رد تقاضا اعلام نمایند.

تبصره ۴- مراجع مذکور موظفند جهت احراز شرایط مندرج در ماده (۱۳)، از دستگاههای دولتی ذی ربط استعلام کنند.

تبصره ۲- چنانچه موضوع فعالیت «سازمان» امور تخصصی باشد، وجود نظر موافق دستگاههای دولتی ذی ربط حسب مورد برای صدور پروانه ضروری است و اگر موضوع فعالیت «سازمان» در چند زمینه تخصصی باشد، اخذ نظر موافق کلیه دستگاههای دولتی مربوط لازم می باشد.

تبصره ۳- دستگاههای دولتی ذی ربط تخصصی - بجز مورد مذکور در تبصره (۴) این ماده توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی در کشور مشخص و به وزارت کشور اعلام می گردد.

تبصره ۴- چنانچه موضوع فعالیت «سازمان»، امور پولی ملی، اعتباری و یا قرض الحسنه باشد، دستگاه دولتی ذی ربط تخصصی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می باشد. نظر موافق بانک مذکور از جمله در خصوص صلاحیت تخصصی هیئت موسس ضروری است.

تبصره ۵- در صورت تأیید درخواست و صدور پروانه متقاضی (هیئت موسس) برای ثبت بر طبق مقررات جاری کشور اقدام می نماید. چنانچه مدارک لازم مقرر در آیین نامه ثبت تشکیلات و موسسات غیر تجاری - مصوب ۱۳۳۷ با اصلاحات بعدی - به همراه پروانه فعالیت، توسط متقاضی یادشده به مرجع صلاحیتدار ثبتی ارائه گردید. مرجع مذکور موظف به ثبت «سازمان» می باشد. انتشار در روزنامه رسمی برابر مقررات مربوط صورت خواهد گرفت.

تبصره ۶- هیئت موسس می تواند:

الف - در صورت رد تقاضا در فرامانداری، درخواست تجدید نظر را به استانداری مربوط تقدیم و چنانچه تقاضا مجدداً در استانداری رد شود، به معاونت ذی ربط وزارت کشور طرح شکایت کند.

ب - چنانچه تقاضا ابتدا یا در استانداری رد گردد در درخواست تجدید نظر را به معاونت ذی ربط وزارت کشور ارائه نماید.

تبصره ۷- هیئت موسس چهار ماه پس از صدور پروانه فعالیت، اسامی اعضا (حداقل ۳۰ نفر) و هیئت ریسه را به اطلاع مرجع صدور پروانه مربوط می رسد. در صورتی که «سازمان» دارای هیئت امانه باشد، هیئت موسس موظف است قبل از صدور پروانه، هیئت امانه (حداقل ۹ نفر) را معرفی و هیئت ریسه را انتخاب و صورت جلسه انتخابات انجام شده را به پیوست اسناد ارائه نماید.

ماده ۱۷- هیئت ریسه و هیئت امانه (حسب مورد) بالاترین رکن سازمان است و می باید دارای شرایط مقرر در ماده (۱۳) این آیین نامه باشد.

ماده ۱۸- اعضای اصلی «سازمان» مکلف است هر گونه تغییرات در مفاد اساسنامه، هیئت ریسه، هیئت امانه، و نشانی را به مرجع صدور پروانه مربوط اطلاع دهد. در صورت اعلام عدم مغایرت تغییرات با مقررات این آیین نامه از سوی مراجع یادشده «سازمان» مکلف است وفق آیین نامه ثبت تشکیلات و موسسات غیر تجاری مصوب ۱۳۳۷ با اصلاحات بعدی - اقدام لازم را به عمل آورد.

فصل چهارم نظارت

ماده ۲۰- وظایف مراجع نظارتی استان و شهرستان، بترتیب در رابطه با سازمانهای غیر دولتی با محدوده فعالیت در سطح استان و شهرستان به شرح زیر می باشد:

الف - دریافت و بررسی اساسنامه متقاضیان تاسیس «سازمان» و اقدام به صدور پروانه فعالیت آنها پس از احراز شرایط و ضوابط مقرر در این آیین نامه؛

ب - دریافت گزارشهای عملکرد اجرایی و مالی سالانه و در صورت لزوم موارد مقطعی؛

پ - رسیدگی موردی به عملکرد اجرایی و مالی «سازمان» در صورت ضرورت؛

ت - نظارت بر اجرای مقررات این آیین نامه؛

ث - رسیدگی به عملکرد «سازمان» در مورد عدم رعایت مقررات این آیین نامه؛

ماده ۲۱- وظایف مراجع نظارتی فر استانلی و ملی در مورد سازمانهای غیر دولتی عبارت است از:

الف - نظارت و بررسی مشکلات سازمانهای مذکور و راههای توأمندسازی آنان و نیز چگونگی بهر مندی این سازمانها از اعتبارات

بین المللی در چارچوب قوانین و مقررات.

ب - بررسی و اعلام نظر در خصوص درخواست «سازمان» برای کسب مقام مشورتی از شورای اقتصادی اجتماعی سازمان ملل متحد (اوسک) و نیز پاسخگویی به استعلامات سازمانهای بین المللی در همین زمینه جهت انعکاس آن به مراجع ذی ربط خارجی از طریق وزارت امور خارجه؛

پ - رسیدگی و اعلام نظر و اخذ تصمیم نسبت به شکایات واصله از متقاضیان در خصوص تأخیر یا رد صدور پروانه فعالیت و سایر شکایات و اختلافات میان سازمانهای غیر دولتی با استاندارها و فرامانداریها؛

ت - بررسی تقاضا و صدور مجوز برای سازمانهای غیر دولتی با محدوده جغرافیایی فعالیت فر استانلی و ملی و دریافت گزارشهای عملکرد اجرایی و مالی سالانه و در صورت لزوم موارد مقطعی آنها؛

ث - نظارت بر حسن اجرای مقررات این آیین نامه؛

ج رسیدگی به عملکرد «سازمان» در خصوص عدم رعایت مقررات این آیین نامه؛

ماده ۲۲- مراجع نظارتی موظفند در حدود فعالیت خود در صورت وصول گزارش و یا اطلاع از نقض آزادیهای قانونی دیگران و یا ایراد تهمت، افتراء و شایعه پراکنی و یا عدم رعایت مقررات این آیین نامه از سوی «سازمان» از جمله دریافت غیر مجاز هر گونه کمک مالی و تدارکاتی از منابع خارجی، نسبت به بررسی آن با حضور مشورتی نماینده سازمان غیر دولتی مربوط و نماینده دستگاه دولتی تخصصی ذی ربط اقدام نمایند و در صورت احراز حسب مورد، مراحل زیر را به اجرا گذارند:

الف - تذکر شفاهی با مهلت یک ماهه برای اصلاح وضعیت؛

ب - تذکر کتبی با درج در پرونده با مهلت یک ماهه برای اصلاح وضعیت؛

پ - اخطار کتبی با مهلت دو هفته ای برای اصلاح وضعیت؛

ت - تقاضای تعلیق و یا لغو پروانه فعالیت از دادگاه در صورت عدم اصلاح وضعیت؛

تبصره - مرجع نظارتی، تنها برای یک مرتبه جهت ارائه تقاضای تعلیق مجاز می باشد.

ماده ۲۳- چنانچه موضوع فعالیت «سازمان»، امور پولی، ملی، اعتباری و یا قرض الحسنه باشد، مرجع نظارتی در مورد آنها بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۳۴- سازمانهای غیر دولتی که از مصدقین این آیین نامه قرار می گیرند و در اجرای مقررات جاری تاکنون ایجاد شده اند موظفند ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه، وضعیت خود را با مقررات این آیین نامه تطبیق دهند. در غیر این صورت مراجع نظارتی برابر مقررات این آیین نامه با آنها برخورد خواهند کرد. دستور العمل مربوط در چارچوب این آیین نامه توسط وزیر کشور ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۵- انحلال «سازمان» اعم از اختیاری و قهری، بر اساس مفاد ذی ربط آیین نامه ثبت تشکیلات و موسسات غیر تجاری - مصوب ۱۳۳۷ با اصلاحات بعدی - صورت می گیرد.

تبصره ۱- چنانچه مدت فعالیت «سازمان» در اساسنامه به صورت محدود قید شده باشد، پس از انقضای آن و عدم تمدید بر اساس مقررات این آیین نامه «سازمان» خود بخود منحل می گردد.

ماده ۲۶- انجمنهای صنفی مشمول ماده (۱۳) قانون کار اعم از کارگری و کارفرمایی، واحدهای آموزش عالی و یاموسسات پژوهشی موضوع بند (د) ماده (۱) قانون اصلاح قانون تاسیس وزارت علوم و آموزش عالی - مصوب ۱۳۵۳ آموزشگاههای علمی آزاد و نیز مدارس غیر انتفاعی موضوع قانون تاسیس مدارس غیر انتفاعی و نیز سایر تشکیلات غیر دولتی که در نص قوانین جاری صراحتاً اجازه تاسیس و انحلال آنها به عهده دستگاههای دولتی گذارده شده است، از مشمول سازمانهای غیر دولتی موضوع این آیین نامه خارج می باشند.

ماده ۲۷- کلیه مقررات مغایر با این آیین نامه از تاریخ تصویب مغنی الاثر می باشد.

سازمانی برای خدمت به سازمان‌های غیردولتی

گروه نوآوران پارس، سازمانی است که باهدف توانمند نمودن سازمان‌های غیردولتی ایرانی تشکیل شده است. هسته مرکزی این گروه، در سال ۱۳۷۹ توسط تعدادی از خانم‌های ایرانی و خانم‌های خارجی که همسرانشان ایرانی بودند یا در ایران کار می‌کردند، شکل گرفت. اعضای این گروه که در زمینه

آموزش روش‌های شناخت نیازها از طریق مشارکت مردمی، آموزش روش‌های نظارت، کنترل و ارزشیابی پروژه، آموزش چگونگی ایجاد ارتباط برای تامین و استفاده از منابع مالی موجود، نحوه گزارش‌دهی طرح‌های توسعه اجتماعی در سطوح

«مهارت‌های گزارش‌نویسی»، «سیاست‌گذاری مطلوب و اجرای آن در سازمان‌های غیردولتی»، «رفتارهای سازنده در گروه‌های کوچک»، «دوره تربیت مربی برای سازمان‌های غیردولتی» و... را در تهران، ساری، مشهد و زاهدان برگزار کرده است.

ارایه مشاوره به سازمان‌های غیردولتی در رابطه با اجرای طرح‌ها و برقراری ارتباط با سازمان‌های مرتبط و اهداکنندگان داخلی و خارجی، ارائه مقاله درباره سازمان‌های غیردولتی و مسائل مربوط به آنها در نشریات کثیرالانتشار، توسعه ارتباطات با سازمان‌های غیردولتی منطقه‌ای و بین‌المللی، انتشار دو کتابچه راهنما در عناوین «سیاست‌گذاری و اداره مطلوب سازمان‌های غیردولتی»، «مشارکت سازمان ملل متحد و جلسه از سلسله جلسات ماهانه برای سازمان‌های غیردولتی»، «برگزاری شش سازمان‌های غیردولتی جهت بحث و تبادل نظر درباره جوانب گوناگون فعالیت‌های این سازمان‌ها» و... از جمله دیگر فعالیت‌هایی است که گروه نوآوران

سازمان‌های غیردولتی، موسسات وابسته به سازمان ملل متحد و بخش خصوصی دارای تجربه کار حرفه‌ای بودند، تصمیم گرفتند تا در جهت حمایت و تقویت سازمان‌های غیردولتی نوپای ایران، فعالیت‌هایی را به منظور برقراری ارتباطات، تسهیل گفتگو و تبادل مهارت میان سازمان‌های غیردولتی داخلی و بین‌المللی سازمان‌دهی کنند.

در اولین قدم اعضای گروه نوآوران آموزش و توانمندسازی خود را در اولویت قرار دادند و در همین راستا، طی جلسات متعدد، گروه‌سازی، متشکل کردن گروه، اصول پایه آموزش بزرگسالان و... توسط اعضای که در این زمینه‌ها مهارت داشتند به سایر اعضا آموزش داده شد. پس از ایجاد یک کتابخانه تخصصی، تدارک برنامه‌های مطالعاتی و تدوین برنامه استراتژیک، اعضای این گروه که دارای

ظیفی از مهارت‌های مختلف هستند، فعالیت خود را برای آموزش و توانمندسازی سازمان‌های غیردولتی آغاز کردند. گروه نوآوران فعالیت‌های خود را در امور مربوطه به افزایش توانایی‌ها و خدمات اطلاعاتی مانند آموزش، مشاوره و انتشار کتب مرجع برای سازمان‌های غیردولتی متمرکز کرده است و در ارایه این خدمات توجه ویژه‌ای به جوانان و گروه‌های فعال در زمینه محیط زیست دارد. خدمات آموزشی که گروه نوآوران به سازمان‌های غیردولتی ارائه می‌کند عبارت است از: آموزش در کلیه ابعاد برنامه‌ریزی، مهارت‌های مدیریتی، آشنایی با مفهوم و عملکرد سازمان‌های غیردولتی

در فعالیت دو ساله خود به انجام رسانده است. نوآوران در صدد است علاوه بر پیگیری فعالیت‌های فوق، توانمندسازی و گسترش همکاری‌ها و ارتباطات بین مراکز توانمندسازی و تربیت نیروهای متخصص برای ارایه خدمات آموزشی به سازمان‌های غیردولتی را در دستور کار خود قرار دهد. آدرس: تهران، خیابان شریعتی، خیابان جلفا، خیابان سیمرغ شرقی، کوچه گیلدا، پلاک ۶، طبقه ۲ کدپستی: ۹۴۹۰۱۵۱۱۵، تهران تلفن: ۲۸۵۲۳۷۵، نمابر: ۸۷۱۸۴۸۸ پست الکترونیکی: noavaran@kanoon.net

مختلف عملیاتی و... شبیه اجرای این کارگاه‌های آموزشی بدین ترتیب است که در ابتدا یک دوره آزمایشی، با تعداد محدودی شرکت‌کننده برگزار می‌گردد و پس از ارزشیابی و تصحیح اشکالات، کارگاه در سطح وسیع‌تر و با شرکت‌کنندگان بیشتر تکرار می‌شود. پیروی از روش‌های مشارکتی، توجه ویژه به اصول آموزش بزرگسالان، ارزیابی دوره آموزشی در مراحل مختلف کار و استفاده از روش‌های فراگیری متکی بر نتیجه‌گیری و کشف مجهولات توسط کارآموزان از دیگر مواردی است که در کارگاه‌های آموزشی نوآوران مورد توجه قرار می‌گیرد. این گروه در راستای برنامه‌های آموزشی خود، تاکنون کارگاه‌های

انجمن سینمای جوانان ایران

www.iycs-ir.com آدرس سایت انجمن سینمای جوانان ایران می‌باشد. در این سایت چگونگی تشکیل و شروع به کار انجمن به طور مشروح توضیح داده شده است. در بخش تولیدات این سایت کلیه تولیدات انجمن در رشته‌های مختلف کارگردانی، فیلمنامه نویسی،

فیلمسازی، عکاسی، تصویربرداری، تحقیقات و... ارایه می‌گردد. در بخش جشنواره هانیز اطلاعاتی در مورد کلیه جشنواره‌هایی که انجمن برگزار کرده یا خواهد نمود به بازدیدندگان داده می‌شود. از دیگر قسمتهای این سایت آژانس عکسهاست که آرشیوی از کلیه عکسهایی است که طی ۳۷ سال فعالیت انجمن تهیه شده در آن موجود است.

مؤسسه تحقیقات، بازتوانی و بهبود زندگی زنان

www.riwl.org سایت مؤسسه تحقیقات بازتوانی و بهبود زندگی زنان است. این مؤسسه که در جهت بهبود زندگی زنان تلاش می‌کند در سایت خود علاوه بر معرفی کامل مؤسسه گزارش کلیه فعالیت‌های انجام شده را نیز ارایه کرده است. سایت دارای قسمت مقالات و سخنرانی‌های می‌باشد

که در این دو بخش متن کامل مقاله‌ها و سخنرانی‌های انجام شده در همایشهایی که مؤسسه برگزار نموده و یا مقالاتی که پیرامون موضوع فعالیت مؤسسه است گنجانده شده است. کلیه خدماتی که از طرف مؤسسه ارایه می‌گردد چون آموزش، درمان بازتوانی پشتیبانی و مشارکت و... در این سایت ارایه می‌شود.

کارگاههای آموزشی از جمله مناسبترین روشهای آموزشی هستند. استفاده از کارگاههای آموزشی در موارد زیر مفید است:

- * تعیین و تجزیه و تحلیل مشکلات و یافتن راه‌حلهای آنها
- * مطالعه دقیق یک موقعیت یا یک موضوع طی روند مشارکتی
- * آموزش مهارتهای خاص برای توانمندسازی افراد

برگزاری هر کارگاه مستلزم رعایت اصول زیر است:

۱- سازماندهی: تعیین کمیته اجرایی کارگاه و تقسیم وظایف، اولین اصل در برگزاری هر کارگاه آموزشی است. کمیته اجرایی معمولاً متشکل از مدیر پروژه آموزشی، مسئول جلسات و مدرسان می‌باشد. کمیته اجرایی در خصوص تعیین برنامه آموزشی و زمان آن، روش آموزش، شیوه انتخاب شرکت‌کنندگان و امکانات مورد نیاز تصمیم می‌گیرد. از زمان شروع سازماندهی تا برگزاری یک کارگاه، شش ماه زمان لازم است. این موضوع بیانگر اهمیت لحظاتی آموزشی در طی برگزاری کارگاه است.

۲- تعیین اهداف: تعیین هدف آموزشی راه‌آه کوتاه‌هزینه‌را کمتر و سرعت حرکت را بیشتر می‌نماید. اساسی‌ترین و اولین گام در راه انجام هر کار تعیین هدف (یا اهداف) آن است. اهداف، مقصد مدرسان و فراگیران را در طی کارگاه مشخص می‌کند. هدف عمده آموزش به شیوه کارگاهی عبارت است از ارتقای دانش و ایجاد مهارت در یک زمینه خاص در مدت زمان کوتاه. مدت یک کارگاه آموزشی معمولاً ۳-۴ روز است.

۳- نیازسنجی: توجه به نیازهای فردی شرکت‌کنندگان در واقع ضمانت اجرای موفقیت و افزایش رضایت آنان در یک برنامه آموزشی است. نیازسنجی راه‌آه برای تهیه مواد آموزشی هموار می‌کند. هدف از نیازسنجی شناسایی توانایی‌ها و نیازهای آموزشی شرکت‌کنندگان است.

۴- همگونی و هماهنگی: همگونی شرکت‌کنندگان در کارگاه از نظر رشته تحصیلی و سطح علمی و تخصص شغلی و بعضاً از نظر سنی و جنسی حائز اهمیت است. هر چه اختلاف بین عوامل فوق در میان شرکت‌کنندگان کمتر باشد بحثهای عملیاتی هدف دارتر و وحدت رویه و نظر بیشتری ایجاد می‌شود و از اتلاف وقتی جلوگیری به عمل می‌آید. مدرسان کارگاه نیز باید قبل از آرایه مباحث، مواد آموزشی لازم را تهیه و هماهنگی لازم را بعمل آورند تا از طرح مباحث اضافی جلوگیری شود. مسئولی جلسه در ایجاد نظم و هدایت بحثها مسئولیت بسیار مهمی دارد. نقش اصلی مسئول جلسه هماهنگی مباحث است و باید از سخنرانی مجدد روی هر موضوع جدا پرهیز نماید. جدیت و سخت‌گیری در تشکیل به موقع جلسات و رعایت نظم در اداره جلسات از دیگر وظایف مسئول جلسات است.

۵- فرصت‌های برابر: تعداد شرکت‌کنندگان در کارگاه نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این تعداد باید به اندازه‌ای باشد که همه افراد گروه بتوانند در بحثها شرکت کنند و از تجربیات یکدیگر بهره‌مند شوند. با توجه به روش عملیاتی کارگاه و ضرورت ایجاد فرصت کافی بحث و تبادل نظر برای شرکت‌کنندگان در گروه‌های کاری، به ازای هر مدرس/تسهیلگر، حداکثر ۶ تا ۷ نفر شرکت‌کننده باید در نظر گرفته شود. از این رو، چنانچه در یک کارگاه ۴ مدرس/تسهیلگر حضور داشته باشند، مجموع شرکت‌کنندگان در آن کارگاه نباید از تعداد ۲۸ نفر تجاوز کند.

۶- آموزش مشارکتی و گروهی: تفاوت اساسی میان آموزش به شیوه سنتی و شیوه کارگاهی در روش آموزش است. در کارگاه‌های آموزشی، یادگیری به روش مشارکتی و طی بحث و تبادل نظر بین مدرس و فراگیران انجام می‌گیرد. در این کارگاه مدرس عمدتاً عامل ایجاد زمینه بحث و گفتگو است

اصول برگزاری کارگاههای آموزشی

گروه هدف:

پدرام موسوی، ایوب زارعی، سهیلا بابا مرادی، زهرا مرانلو

و شرکت‌کنندگان در کارگاه نقش بیشتری در فرایند یادگیری دارند. این نکته که هر عضو گروه می‌تواند از نظرات و تجربیات دیگران درباره سوالات مورد نظر خود استفاده کند، سبب هدف دار شدن کارش می‌شود. یادگیری در همان محل و زمان اجرای کارگاه صورت می‌گیرد و هر گونه ابهام و سؤال در خصوص مباحث، در همان مدت زمان کارگاه مطرح و با مشارکت فعالانه کلیه شرکت‌کنندگان و راهنمایی مدرس اصلی برطرف می‌شود. مشخصه اصلی روش آموزش کارگاهی تکرار مطالب هر مبحث است. بدین ترتیب که پس از آرایه هر مبحث توسط مدرس اصلی، شرکت‌کنندگان به گروه‌های کاری کوچک، حداکثر ۷ نفری، تقسیم می‌شوند و با حضور یک مدرس/تسهیلگر برای حداکثر مدت یک ساعت به بحث و بررسی در مورد زوایای مختلف بحث اصلی می‌پردازند و به سوالات یکدیگر پاسخ می‌دهند و

سوالات بدون پاسخ را به جلسه عمومی منتقل می‌کنند. در این گروه‌ها و طی کار گروهی ممکن است لازم شود که شرکت‌کنندگان وظیفه رییس و منشی گروه را به عهده گیرند. ویژگی خاص آموزش به روش کارگاهی مشارکت مدرس و فراگیر در شناسایی مسئله و حل آن بصورت مشترک است. روش آموزش بصورتی طراحی می‌شود که بحث در خصوص هر موضوع حداکثر ظرف مدت ۳ ساعت و در ۳ قسمت کلی الف) سخنرانی اصلی

ب) تمرین گروهی

ج) پاسخ به سوالات آرایه می‌گردد. البته تکنیکهای آموزشی متفاوتی نظیر بارش افکار، بحثهای گروهی، گروه‌کاری، بازدید از منطقه، سخنرانی، پرسش و پاسخ، تکلیف، ایفای نقش، نمایش فیلم نیز در کارگاهها مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۷- فضای مناسب: در تعیین فضای آرام برای آموزش بزرگسالان باید دقت فراوان بعمل آید. فضای آرام آموزشی دسترسی به اهداف کارگاه را تسهیل می‌نماید. با توجه به روش آموزش کارگاهی، داشتن یک سالن اجتماعات با امکانات کمک آموزشی مانند میکروفون، وایت برد، اورهد پروژکتور و طلق شفاف، از جمله نیازمندی‌های اساسی است. همچنین باید به تعداد گروههای کاری، اطاقهای مناسب در مجاورت سالن اجتماعات در نظر گرفته شود. این جابجایی‌ها نباید به هیچ وجه موجب اتلاف وقت شود و توجه به این امر از وظایف مسیول جلسات است. تأمین به موقع و مناسب خدمات پشتیبانی و تدارک صحیح و کامل آنها نیز بسیار پر اهمیت است.

۸- ارزیابی: ارزیابی وسیله‌ای برای اصلاح عملکرد یک برنامه است. برای تعیین نتیجه اجرای یک برنامه آموزشی لازم است عملکردهای آن مورد ارزیابی قرار گیرد تا بتوان انحرافات احتمالی از هدفهای برنامه را کشف و تصحیح نمود. دو هدف اساسی می‌توان برای ارزیابی کارگاه‌های آموزشی در نظر گرفت:

- * بررسی و اصلاح محتوای برنامه آموزشی و روش تدریس.
- * بررسی و حصول اطمینان از دسترسی به اهداف تعیین شده در برنامه کارگاه.

طی هدف اول در نظر است نکات ضعف و قوت برنامه آموزشی آشکار شود تا کیفیت اجرای کارگاه‌های بعدی ارتقاء یابد. در ارتباط با هدف دوم، ضرورت تداوم و میزان نیاز به اجرای کارگاه‌های بعدی مشخص می‌شود. هدف دوم هنگامی تحقق پیدا می‌کند که مدرس تماسهای پی‌گیر و مستمر با فراگیر داشته باشد و میزان تغییر رفتار در او را بر اثر کارگاه آموزشی ارزیابی نماید. به عبارت دیگر، مدرس باید پیوسته با کارآموز تماس داشته و نیازهای بعدی او را در جهت ارتقای مهارت‌های لازم برطرف نماید. مدیریت پروژه باید در پایان ارزیابی، نسبت به صدور گواهینامه شرکت در دوره برای شرکت‌کنندگان و گواهی تدریس برای مدرسان مبادرت ورزد. این گونه گواهینامه‌ها نه تنها در ارتقا و ترفیع سازمانی افراد موثر است، بلکه موجب ایجاد انگیزه بین شرکت‌کنندگان برای شرکت در کارگاه‌های بعدی خواهد شد. همچنین باید به خاطر سپرد که ارزیابی نباید صرفاً به محتوای آموزش خلاصه گردد، بلکه ارزیابی باید در تمام مراحل فرایند کارگاه صورت پذیرد تا هر یک از مراحل کارگاه که نیاز به اصلاح داشته باشند مورد تجدید نظر قرار گیرد.

چالشها و فرصتهای فرا روی شبکه و شبکه سازی

احمد رضا جلالی
کارپردازانجمن تنظیم خانواده

یادداشتی برای
سازمان های غیر دولتی

**به سراغ ثبت
شرکت ها اگر
می آید ، نرم و آهسته
می آید ...
مبادا که ترک بردارد
چینی سخت
بوروکراسی آن**

۱- برای رفتن به ثبت شرکتها سعی کنید نسبت به خیابان میرداماد و کوچه های آن آشنایی کافی داشته باشید. چون بدلیل فقدان پارکینگ شما با یک مشت کوچه پیچ در پیچ مواجه خواهید شد. به لطف لوله کشی فاضلاب جای پارک ندارند. ۲- همیشه سعی کنید، لوازم التحریر کافی از قبیل خودکار، روان نویس، غلط گیر و پوشه همراه خود داشته باشید. شما حتی یک مغازه برای خرید پیدا نخواهید کرد. ۳- از مدارک خود حتما پی داشته باشید. هیچگونه دستگاه بی وجود نخواهد داشت. ۴- اگر تلفن همراه دارید حتما با خود ببرید. هیچگونه وسیله ارتباطی وجود ندارد. ۵- برای ورود به ثبت شرکت ها باید صبر ایوب داشته باشید. زیرا صف های طویل این اداره، طاقت هر کسی را تمام می کند. ۶- سعی کنید با کارکنان ارتباط بهتری ایجاد کنید. چیزی که برای شما اهمیت زیادی دارد، برای آنها احتمالا کاغذ پاره ای بیش نیست. روش برقراری ارتباط به عهده خودتان. ۷- حتما با تمام اعضای هیات مدیره و مدیرعامل به این اداره بروید. به احتمال زیاد به حضور همه این افراد نیاز خواهید داشت. ۸- اگر دوست و یا آشنایی در این اداره دارید، سعی کنید که همیشه ارتباط شما محکم و صمیمی باشد. در مواقع لزوم این فرد است که یار و غمخوار شما خواهد بود. صبور باشید.

نمایندگان سازمانهای غیر دولتی در گردهمایی با موضوع شبکه سازی به تبادل نظر پیرامون چالشها و فرصتهای فرا روی شبکه ها و شبکه سازی پرداختند. در این گردهمایی که توسط گروه نوآوران پارس برگزار شد، ۳۰ نفر از نمایندگان سازمانهای غیر دولتی حضور داشتند.

در ابتدا امید معماریان نماینده شبکه جوانان و عضو شورای مرکزی کانون نوآریشان جوان جامعه مدنی و دکتر اشتری نماینده شبکه محیط زیست و مدیرعامل انجمن حفظ محیط زیست کوهستان، شبکه های خود را معرفی کردند و مسایل مربوط به شبکه سازی را مورد بررسی قرار دادند. معماریان ضمن بیان چگونگی شکل گیری شبکه جوانان به بررسی مشکلات این شبکه پرداخت. وی با تأکید بر لزوم تخصصی بودن شبکه ها، خاطر نشان ساخت که بیشتر شبکه های موجود تخصصی نیستند و به عنوان مثال تنها ویژگی و هدف مشترکی که اعضای شبکه جوانان را گرد هم آورده است، جوان بودن اعضای این شبکه است.

اشتری دبیر شبکه محیط زیست و مدیرعامل انجمن حفظ محیط کوهستان نیز با بیان اینکه سازمان های غیر دولتی در ایران موضوعاتی نظیر شبکه را از غرب گرفته و بطور مستقیم وارد فرهنگ ایرانی می نمایند، گفت: شبکه سازی خوب است به شرطی که مطابق با شرایط اقتصادی و فرهنگی جامعه حرکت کنیم.

در ادامه جلسه پرسش و پاسخی با حضور نمایندگان شبکه های جوانان و زیست محیطی برگزار شد. در این جلسه امید معماریان لزوم تشکیل شبکه ملی جوانان را بر اساس نیاز و نوع فرهنگ خواند و گفت: شبکه ای که این سازمان تشکیل داده است کار شورای جوانان را در استانها انجام می دهد.

معماریان در پاسخ به سؤال طراحی شدن پیش نیازها قبل از تشکیل شبکه گفت: ما به صورت فردی رشد می کنیم و در شبکه می خواهیم فردیت خود را به اثبات برسانیم. ولی با بیان اینکه مشکل در خود خواهی افراد است گفت: در واقع برای ایجاد هم افزایی کاری انجام نمی شود و همه تلاشها برای تخریب دیگران است.

اشتری در پاسخ به سؤال چگونگی تأمین منابع مالی شبکه زیست محیطی گفت که در حال حاضر هیچ منبعی وجود ندارد و شبکه مشکل مالی دارد زیرا هر منبعی را نمی توان پذیرفت.

نماینده شبکه جوانان نیز در پاسخ به این سؤال گفت شهرداری تأمین منابع شبکه جوانان را در برخی از موارد بر عهده گرفته است و در ضمن حق عضویت اعضا و پروژه های مقطعی نیز به تأمین منابع مالی کمک کردند. وی فروش اساسنامه شبکه جوانان بعنوان اعانه فرهنگی را یکی از راهکارهای تأمین منابع مالی در این شبکه برشمرد.

سیس کاترین اسکوایر عضو هیات مؤسس گروه نوآوران، ارتباط اعضا با شبکه را مورد بررسی قرار داد و گفت: سه نوع رابطه بین اعضا و

شبکه وجود دارد.

۱- ارتباط دو سویه اعضا و شبکه

۲- ارتباط یکسویه اعضا با شبکه

۳- ارتباط اعضا و شبکه با یکدیگر و همچنین ارتباط اعضا با یکدیگر اسکوایر با تأکید بر ضرورت تشکیل شبکه افزود: شبکه ها باید به کارگاههای حمایتی NGOs تبدیل شوند.

تشکیل گروههای کار از دیگر بخش های این گردهمایی بود. در این بخش شرکت کنندگان با تشکیل دو گروه کاری به تسهیلگری امید معماریان و دکتر اشتری به بحث و تبادل نظر پیرامون شبکه پرداختند. حاصل مباحث مطرح شده در گروه اول به تحلیلگری دکتر اشتری عبارتند از:

۱- تشکیل ها کم تجربه هستند و باید تجاربشان را در شبکه مورد مبادله قرار دهند.

۲- ایجاد فرهنگ کار جمعی و گروهی

۳- نقش حمایتی برای شبکه ها

وظایف و مشکلات ارتباطی شبکه ها از جمله مسایلی بود که در گروه دوم با تسهیلگری امید معماریان مورد بررسی قرار گرفت.

از دیدگاه شرکت کنندگان در این گروه کاری، وظایفی که یک شبکه سازمان های غیر دولتی می تواند به انجام رساند عبارت است از:

۱- هم افزایی بین اعضا

۲- بهره گیری از تخصص اعضا

۳- اطلاع رسانی

۴- ایجاد هماهنگی بین NGOs عضو

۵- برقراری ارتباط بین اعضا

در این گروه پیشنهادات زیر جهت برطرف کردن مشکلات ارتباطی در شبکه ارائه شد:

* برقراری رابطه برابر بین اعضا

* ساده کردن شرایط برقرار ارتباط

* جلوگیری از تکرار و موازی کاری در شبکه

* خودداری از کاغذ بازی

* تلاش برای ساده کردن ساختار و مدیریت شبکه

در ادامه شرکت کنندگان در گروههای کاری، با حضور در یک جلسه مشترک گزارش از نتایج حاصله در گروه خود را ارائه دادند و در رابطه با «ضرورت وجود شبکه»، «لزوم اطلاع رسانی دقیق بین سازمانهای عضو شبکه» و «با داشتن اتحاد سیاسی برای رسیدن به اهداف مشترک» به اتفاق نظر رسیدند.

این گردهمایی ۳ ساعته، ۹ بهمن ماه ۱۳۸۱ در محل دفتر گروه نوآوران برگزار شد.

Volunteer

اجلاس منطقه ای جامعه اطلاعاتی آسیا اقیانوسیه

فرزانه هفتانی

به رشد مطلوب از نظر اشتغال معقول برسد.

در این اجلاس نقش پیش گامی مناطق انتخاب شده برای توسعه ICT، انتقال تجربیات کشورها در این زمینه به کشورهای در حال توسعه، شرایط خاص مناطق کوچک توسعه یافته، فرار مغزها به کشورهای توسعه یافته، دستیابی محدود به شبکه ها و محل های دور دست و آسیب پذیری بازارهای کوچک در مناطق کوچک مورد ارزیابی قرار گرفت.

توسعه زیر بنایی جامعه اطلاعاتی، دغدغه همه شرکت کنندگان در این اجلاس بود. به اعتقاد آنان: توسعه جامعه اطلاعاتی باید بر اساس برنانه های کلری استاندارد شده بین المللی باشد و در این میان علاوه بر افزایش آگاهی مردم در مورد مزایای استفاده از ICT، زیر بنایی قابل اعتماد، پیشرفته

توسعه یافته و مناسب برای خدمات و تکنولوژی ICT مورد نیاز است. شرکت کنندگان در این اجلاس تاکید کردند باید توسعه و گسترش نرم افزاری را مورد تشویق قرار داد تا در صورت مناسب بودن بتواند به عنوان استاندارد برای شبکه ICT به کار برده شود، چرا که کار کردن با استانداردهای قابل انعطاف و باز بین المللی در سطح درونی، پیامد مهمی برای همه کشورهاست و می تواند امکان استفاده همه را از فناوری خدمات و محتوای ارایه شده، تضمین نماید. نمایندگان آسیا پاسیفیک با بیان اینکه توجه به زبان و تنوع فرهنگی و ارایه اطلاعات بر مبنای زبان و فرهنگ افراد، دسترسی به اطلاعات را تسهیل می کند و استفاده از ICT را مورد تشویق قرار دهد. ارتقای شبکه های broadband در منطقه آسیا اقیانوسیه را مورد توجه قرار دادند و تاکید کردند، ارتقای شبکه های broadband نه تنها تحقیقات

تجارت و فعالیت های شخصی را حمایت می کند بلکه به حفظ تنوع فرهنگی و سنتها و دانش های بومی نیز کمک می کند. در این زمینه برای حمایت از نهادهای برتر چند زبانه، توسعه محتوای محلی، آرشیبهای دیجیتال، انواع مختلف رسانه های دیجیتال، ترجمه و تطبیق محتوا و... باید تلاشی صورت پذیرد و کدهای زبانی مورد حمایت قرار بگیرند. از آنجا که توسعه نیروی انسانی به منظور برخورداری مردم از قسمتهای مختلف جامعه اطلاعاتی و بالا بردن سطح مهارت از مهمترین عوامل پیشرفت ICT در کشورهاست، نمایندگان آسیا اقیانوسیه پیشنهاد کردند: آموزشهای مربوطه در هر سطحی از ابتدایی تا پیشرفته ارایه شود تا فرصت ها در حد امکان برای همه افراد به خصوص محرومان فراهم گردد. در این میان کشورهای

ی در حال توسعه و کشورهای توسعه یافته باید به طور موثر ICT را به کار برده از طریق همکاری بین المللی و منطقه ای آن را ارتقا دهند. بیانیته تنظیمی این کنفرانس برای اجلاس جهانی IT که ۱۷ الی ۲۸ فوریه ۲۰۰۳ در شهر ژنو سوئیس برگزار می شود فرستاده شد تا در آن اجلاس مورد بررسی قرار گیرد. اجلاس منطقه ای جامعه اطلاعاتی (آسیا- اقیانوسیه) ۱۳ الی ۱۵ ژانویه در شهر توکیو ژاپن برگزار شد. نمایندگان از مرکز توانمند سازی سازمان های جامعه مدنی در این اجلاس شرکت داشتند.

بخش خصوصی و اینکارات جدید و حمایت از مصرف کنندگان و عموم مردم و افزایش همکاری در سطح منطقه ای و جهانی است.

(۱۱) طراحی استراتژی جهانی برای ارزیابی و بررسی آثار محیطی فن آوریهای ارتباطی و اطلاعاتی.

(۱۲) تدوین روح همکاری و همبستگی میان کشورهای منطقه. دو مین موضوعی که در این اجلاس مورد بررسی قرار گرفت مشخص نمودن ویژگیهای اختصاصی جامعه اطلاعاتی در منطقه آسیا اقیانوسیه به منظور ساخت یک جامعه اطلاعاتی در این منطقه می باشد. به عقیده شرکت کنندگان در این اجلاس، ویژگی هایی که در این راستا باید در نظر گرفته شود عبارتند از:

۱- تنوع جغرافیایی و آماری: این منطقه در برگیرنده پهناورترین و وسیع ترین اقیانوس و چندین جزیره کوچک است و ۶۵٪ جمعیت جهان و ۷۵٪ جمعیت فقیر دنیا را به خود اختصاص داده است.

۲- تنوع فرهنگی و زبان شناسی: این منطقه دارای فرهنگیهای جدید و قدیم متعددی است از ۶۸۰۰ زبان موجود در جهان (۵۱٪) زبان متعلق به این منطقه است که شامل زبانه های بدون علائم نگارشی نیز می شود.

۳- ثبات منطقه ای: منطقه از نظر سیاسی دارای ثبات است و چنین ثباتی می تواند مکان خوبی برای جذب سرمایه گذاری ICT باشد.

۴- پیامدهای مسایل جنسیتی: قدرت نابرابر در ارتباطات و دیگر موارد اجتماعی و فرهنگی موقعیت های متفاوتی را در مشارکت مردان و زنان ایجاد کرده است. باید به زنان تضمین داده شود که می توانند به طور مساوی از ICT استفاده نمایند.

۵- مسائل معلولین: حدود ۴۰۰ میلیون معلول که اکثر آنها فقیر هستند در منطقه تخمین زده می شوند که این افراد از مزایای توسعه ICT محرومند.

۶- مسائل جوانان: جمعیت آسیا اقیانوسیه جمعیتی جوان بوده و به عنوان نیروی برای توسعه اقتصادی و سیاسی تلقی می شود. مجوز نمودن جوانان به علم و مهارت در زمینه ICT هدف مهمی است که آنها را برای مشارکت کامل در جامعه اطلاعاتی آماده می سازد.

۷- نابرابری های ناشی از شکاف دیجیتالی: در منطقه اختلافات قابل توجهی در زمینه دستیابی و استفاده از جدیدترین ICT ها مانند دسترسی به اینترنت و... در داخل کشورها چشم می خورد. موانع دسترسی مناسب، تفاوت های آموزشی، سطح سواد، جنسیت، سن، درآمد ها و پیوند هائی باشد. باید به کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای با اقتصاد در حال گذار و نیز کشورهای خراج شده از وضعیت جنگی توجه ویژه ای شود.

۹- عدم موازنه جریانات اطلاعاتی: در حالی که میان قاره آسیا اقیانوسیه، آمریکای شمالی و مناطق اروپایی مبادله بین المللی گسترده ای وجود دارد اما در خصوص جریان اطلاعاتی چنین مبادله ای به چشم نمی خورد.

۱۰- نیروی کار مولد: رشد اقتصادی منطقه بستگی به نیروی وسیع کار مولد در زمینه فن آوری اطلاعات دارد که با توجه به اقتصاد منطقه در جهان می تواند جایگام قابل توجهی در تشکیلات اقتصادی خود را بالاتر برده

نمایندگان دولتهای ۴۸ کشور، ۲۱ سازمان بین المللی، ۵۳ تشکل از بخش خصوصی و ۱۶ سازمان غیر دولتی در منطقه آسیا- اقیانوسیه در کنفرانس منطقه ای جامعه اطلاعاتی به منظور تدوین چشم انداز و استراتژی های مشترک جامعه اطلاعاتی، گرد هم آمدند. این کنفرانس با هدف بررسی چگونگی اقدام گروهی کشورها به منظور انتقال موثر منطقه به جامعه اطلاعاتی در شهر توکیو ژاپن برگزار شد.

در این کنفرانس تاکید شد که هدف اولیه جامعه اطلاعاتی باید تسهیل استفاده کامل از فن آوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در همه سطوح جامعه بوده و به علاوه مزایای اقتصادی و اجتماعی با دستیابی همگانی به شبکه های اطلاعاتی، ضمن حفظ و تنوع میراث فرهنگی ما، برای همه قابل دسترس باشد.

کنفرانس جامعه اطلاعاتی در منطقه آسیا اقیانوسیه مورد زیر رادر دستور کار خود داشت:

(۱) تعیین دسترسی مناسب و مسوولی به زیر ساختهای شبکه ای اطلاعات و ارتباطات توسعه یافته، در اختیار و سهولت قابل دسترس برای همه. (۲) استفاده از (ICT) ها به عنوان نیروی محرکه برای ارتقای توسعه پایدار اقتصادی مبتنی بر فن آوری باسوط و توسعه تولید ناخالص ملی از طریق نوآوریهای تکنولوژی، تحقیق و توسعه مستمر که به کاهش سطح فقر و تقویت رشد اقتصادی منجر خواهد شد.

(۳) افزایش مشارکت و تقویت دانش جهانی برای توسعه با تضمین دسترسی برابر به اطلاعات برای فعالیتهای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، علمی و آموزشی که به یک حوزه عمومی و پویای اطلاعات منجر خواهد شد.

(۴) حفظ میراث فرهنگی غنی و متنوع و ارزشهای اجتماعی منطقه آسیا اقیانوسیه در عصر اطلاعات.

(۵) تعیین خدمات اطلاعاتی و ارتباطی برای گروه های محروم در جامعه مخصوصاً صغار و وهی های کم درآمد به منظور مبارزه با فقر.

(۶) استفاده از فن آوریهای اطلاعاتی و ارتباطی برای تقویت رسانه های سنتی ملنرادیو و مطبوعات که نقش مهمی در انتشار محتوا در جامعه اطلاعاتی دارند.

(۷) افزایش استفاده از فن آوری اطلاعاتی و ارتباطی برای ظرفیت سازی و توسعه نیروی انسانی از جمله گسترش سواد کار با فن آوری اطلاعاتی و ارتباطی با توجه خاص به نیازهای افراد معلول.

(۸) تضمین صحت و درستی شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی به گونه ای که در جامعه اطلاعاتی، اعتماد و اطمینان حاصل نماید.

(۹) فراهم نمودن محیطی امن برای ارتباطات که استفاده از خدمات ارتباطی و اطلاعاتی را تضمین نموده و گروه های آسیب پذیر را در معرض خطر قرار ندهد.

(۱۰) تسهیل نقش مهمی که توسط بخش خصوصی و جامعه مدنی در توسعه خدمات و شبکه ها و فن آوریهای ارتباطی و اطلاعاتی گوناگون در جامعه اطلاعاتی ایفا می شود. در عین حال نقش برجسته دولتها را در ایجاد مشاکنه ای چند بخشی برسمیت می شناسد که حاصل آن ایجاد اطمینان و اعتماد، ارتقای رقابت سالم، تشویق سرمایه گذاری مبتکرانه

چند نکته برای توسعه شبکه های ارتباطی

دیوید ویلسون
مترجم: نازلی شیخ الاسلامی

آنچه در زیر می آید نکاتی در رابطه با ویژگی های اصلی شبکه های ارتباطی است که سلسله مراتبی نیستند. بسیاری از ارتباطات اعضا در خود شکل می دهد و فعالیت هایشان بر اطلاعات و ارتباطات متمرکز است هدف از ارایه این نکات آن است که به سازمان های غیر دولتی کمک شود تا اهداف و نوع فعالیت های شبکه های ارتباطی را تعریف و بررسی نمایند و در نظر داشته باشد که در چه زمان هایی امکان رخ دادن فشارها و بحر آن ها وجود دارد و آنها در این مواقع چگونه عمل نمایند.

شبکه ارتباطی برای چه بوجود می آید؟

تبادل اطلاعات: سازمان های غیر دولتی با عضویت در شبکه در جریان جدیدترین اطلاعات مربوط به حوزه کاری خود قرار می گیرند.
پیشرفت: با ایجاد شبکه های ارتباطی آگاهی جامعه نسبت به اهمیت و فعالیت اعضای شبکه افزایش می یابد.
گسترش ارتباطات: اعضای شبکه می توانند همدیگر را برای تعاملات و منافع اجتماعی ملاقات کنند.
حمایت چند جانبه: اعتماد و شوق و اشتیاق برای فعالیت بیشتر می شود.

ممکن است یک شبکه ارتباطی با هدف پوشش دادن به همه این موارد شکل بگیرد. اما بحران هایی هم وجود دارد که روند کار را با مشکل مواجه می سازد بویژه اگر اعضا نقطه نظرات متفاوتی نسبت به هدف اصلی داشته باشند. یکی از راههای مقابله با بحر آنها این است که سوالات زیر را همواره در نظر داشته و در پی یافتن پاسخ مناسب برای آنها باشیم.

• شبکه ارتباطی که در عملکردش موفق است چه مواردی را در نظر می گیرد؟

• چه کسی بیشترین نفع را از فعالیت های شبکه می برد؟
• آیا فقط اعضا از منافع شبکه بهره مند می شوند یا دیگران هم از آن سود می برند؟

• آیا در روند فعالیت های شبکه، منافع و اهداف شبکه پیش برده شده اند یا اینکه برخی افراد خاص از تقابلهای پیدا کرده اند؟

عضویت در شبکه های ارتباطی

در رابطه با نحوه عضویت در شبکه های ارتباطی نیز سوالاتی وجود دارد که باید به آنها توجه داشت.

• ظرفیت عضوپذیری شبکه چقدر است؟

۳. پروژه ها

شامل:

- ثبت خط مشی ها به صورت مکاتبه ای، رو در رو یا با استفاده از ارتباطات اینترنتی
- بررسی فرق های گوناگون یادگیر رسمی یا غیر رسمی

سبک و ساختار شبکه

سبک عملکرد شبکه ارتباطی و ساختار آن باید انعکاس دهنده اطراف و فعالیت های شبکه باشد. به عنوان مثال شبکه های ارتباطی که مشخصاً نقش اطلاعاتی و حمایت چند جانبه را دارا هستند، می توانند یک ساختار سبک و غیر رسمی داشته باشند. و اعضا نیز می توانند مسئولیت فعالیت های آن را بر عهده بگیرند. همچنین باید توجه داشت که شبکه های ارتباطی توسعه یافته نیاز دارند که با استفاده از برخی روش ها، مطمئن شوند. پیغام هایی که از طریق شبکه به بیرون ارسال می شود، انعکاس دهنده دیدگاه های شبکه است. این اطمینان ممکن است از طریق انتخابات، برگزاری کارگاه ها، بحث و تبادل نظر، نظر سنجی یا دیگر روش های جمع آوری عقاید و دیدگاه ها باشد. به عبارتی، شبکه ارتباطی یک مفهوم نامشخص است و مانند شرکت ها یک ساختار معین و تعریف شده ندارد. شبکه های ارتباطی، ممکن است مشکل های قانونی متفاوتی نسبت به شرکت ها و مجامع دیگری (که ممکن است در عملکردشان بیشتر یا کمتر شبکه ای باشند) داشته باشند.

شبکه های ارتباطی به میزان زیادی از فرد یا افرادی که شبکه را اداره می کنند، تأثیر می پذیرد. با این وجود برای موسسان شبکه های قوی مهم است که نظرات دیگران را دریافت نموده، بررسی کرده و به خاطر بسپارند.

منابع شبکه ارتباطی

یکی از مهمترین مواردی که بر چگونگی عملکرد شبکه ارتباطی تأثیر می گذارد، نحوه استفاده از کارمندان در فعالیت های شبکه است. در همین راستا باید توجه داشت که:

- شبکه ارتباطی چطور متمرکز شده است؟ طبیعی است که یک گروه از نیروهای داوطلب می توانند پروژه های بزرگی را به سرانجام برسانند. اما ممکن است که شبکه نیاز داشته باشد که خود را کوچک نگه دارد تا یکپارچگی آن از بین نرود.
- اعضا برای پیشبرد کار از چه روش های ارتباطی می توانند استفاده نمایند؟ اگر همه اعضا امکان استفاده از ارتباطات اینترنتی را داشته باشند به آسانی می توان با ترتیب دادن یک خبرنامه پست الکترونیکی یکسری از تصمیمات را اجرا کرد.

• چه شرط هایی برای عضویت در شبکه وجود دارد و آیا این شروط برای همه روشن و واضح هستند؟
• اگر عضویت محدود است چه کسی بر اساس تقاضاهای عضویت تصمیم گیری می کند، چه مبنایی برای این تصمیم گیری ها وجود دارد؟
• آیا شبکه ارتباطی با سازمان های دیگری نیز در ارتباط است؟ اگر چنین است نوع این ارتباط ها چگونه است؟ در هر حال باید توجه داشت که معیارهای عضویت با هدف شبکه ارتباطی هماهنگ باشد.

عملکردهای شبکه های ارتباطی

فعالیت های شبکه های ارتباطی باید به صورت واضح و شفاف در پی آن باشد که اهداف شبکه و نیازهای اعضا بر طرف کند. متأسفانه اغلب اوقات اینگونه عمل نمی شود و بسیاری از جلسات، سیستم های ارتباطی و پروژه ها در راستای اهداف اصلی شبکه نیستند. فعالیت های شبکه ارتباطی باید شامل موارد زیر باشد.

۱. فعالیت های اطلاعاتی و ارتباطی

شامل:

- انتشار خبرنامه و مجله (به صورت چاپی یا الکترونیکی)
 - برگزاری کنفرانس های تلفنی
 - شکل دهی به حوزه های تصمیم گیری از طریق ارتباطات اینترنتی
 - ایجاد کتابخانه و سرویس های اطلاعاتی (به صورت فیزیکی یا الکترونیکی)
 - ترتیب دادن بازدیدها و ملاقات ها
- نحوه اجرای این فعالیت ها به هدف شبکه ارتباطی و منابعی که در دسترس دارد، بستگی پیدا می کند و بدین جهت شبکه های ارتباطی باید در انتظارات خود واقع بین باشند.

۲. برگزاری انواع جلسات

شامل:

- جلسات رسمی
- کارگاه های خلاقانه و پویا
- سخنرانی ها
- جلساتی در رابطه با وقایع اجتماعی
- ملاقات ها
- سمینارها و کنفرانس ها
- تشکیل گروه های کاری مرتبط با اهداف شبکه

کارشناس تنویر افکار عمومی چیکا:

سازمان های غیر دولتی برای کاهش آلودگی هوا بسیج شوند

نامی تاناکا کارشناس تنویر افکار عمومی چیکا (پروژه بهبود و تقویت کیفیت هوای تهران بزرگ) از عدم همکاری شرکت های خود روستازی برای کاهش آلودگی هوای تهران خبر داد.

تاناکا که از مرکز توانمند سازی سازمان های جامعه مدنی بازدید می کرد با اشاره به ویژگی های پروژه جایکادر ایران، یکی از مراکز آلوده کننده هوای شهر تهران را شرکت های خود روستازی و ماشین هایی که استاندارد های لازم را برای استفاده ندارند نامید و گفت: برای اینکه شرکت های بزرگ و اقتصادی به مبارزه برای کاهش آلودگی محیط زیست بپیوندند باید فعالیت های ترویجی زیادی صورت بگیرد.

تاناکا حضور سازمان های غیردولتی و تشکل های زیست محیطی و فرهنگی را که به سر نوشت شهروندان تهرانی علاقه مند هستند را یکی از اهرم های موثر برای آغاز یا ادامه این فعالیت ترویجی برشمرد و از مراکز توانمند سازی دعوت کرد به این موضوع مهم توجه بیشتری داشته باشند. تاناکا سپس ضمن بازدید از قسمت های مختلف مرکز توانمند سازی ابراز علاقه کرد تا در آینده فعالیت های آموزشی و ترویجی برای مبارزه با آلودگی محیط زیست با کمک مراکز توانمند سازی موجود و سازمان های غیردولتی علاقه مند برگزار شود.

تاناکا که هم اینک برای تحقیق پیرامون موضوع یاد شده در تهران به سر می برد پیش از بازدید از مرکز توانمند سازی از چند سازمان غیردولتی محیط زیستی نیز بازدید به عمل آورده بود.

در ادامه مدیر مرکز توانمند سازی توضیحاتی را در خصوص سازمان های غیردولتی ایرانی و توانایی های آنان برای کمک به پروژه هایی که توسط مردم نیز حمایت می شوند و برای زندگی آنها تأثیرات مستقیمی دارد ارائه کرد.

Volunteer

فضاهای خصوصی شان، برخی از منابع اطلاعاتی مشترک و خدمات مدیریتی شان را با یکدیگر تقسیم می نمایند.

پیشرفت مرحله

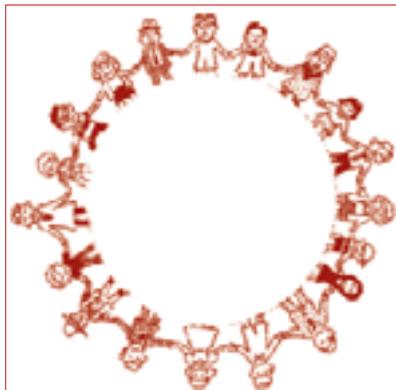
پیشرفت شبکه ارتباطی باید بعنوان یک پروسه در طول زمان دیده شود. پروسه بدین قرار است:

• **شروع:** یک نفر ایده شبکه ارتباطی را مطرح می نماید. جرقه ای برای ادامه آن زده می شود و چند نفر با هم کار را شروع می کنند.

• **آغاز کار:** در این مرحله یک گروه اصلی باید هدف و فعالیت های شبکه ارتباطی و منابعی را که مورد نیاز است، تعیین نماید. کسانی که قرار است در شبکه با هم همکاری کنند باید همدیگر را بشناسند و سعی کنند مسائل جدیدی را بیاموزند، آنها ممکن است یک واقعه را آغاز نمایند.

• **عملکرد:** اعضای جدید شبکه ارتباطی، منافع را پیشنهاد داده و فعالیت ها و ارتباطات را آغاز می کنند.

• **تبعیت:** پس از این مراحل فعالیت شبکه ارتباطی پادامه یافته،

سبک عملکرد شبکه ارتباطی و ساختار آن باید انعکاس دهنده اهداف و فعالیت های شبکه باشد. به عنوان مثال شبکه های ارتباطی که مشخصاً نقش اطلاعاتی و حمایت چند جانبه را دارا هستند، می توانند یک ساختار سبک و غیررسمی داشته باشند

رشد کرده و پیشرفت می کند، یا کاهش یافته و با سقوط مواجه می شود. در هر حال روش و مسیر اعضا نیز مانند آن است که انعکاس پیدا کند، چه از آنها از هدف اصلی شان دور شده و چه فعالیت ها و ساختار هایشان مناسب با هدف اصلی شبکه باشد.

نقش ها

شرکت ها و سازمان ها نیاز به هیات های سیاستگذاری و اداره کننده، رئیس، منشی و ذخایر مالی دارند. شبکه های ارتباطی نیز ممکن است به این موارد نیاز داشته باشند و در صورتی که منابع کافی در دست داشته باشند، می تواند تصمیمات مهمی را در این رابطه اتخاذ نمایند ولی قطعاً وجود افراد زیر برای اداره یک شبکه ضروری است:

• برگزار کننده هایی که در کنار هم سازمان می یابند.
• ویراستارانی که محتوای ارتباطی را اداره می نمایند.
• روسا و تسهیل گرانی که تعاملات را در درون شبکه های اینترنتی و خارجی از آن تنظیم کنند.
• میزبانی که به مردم کمک کنند تا احساس نمایند که مورد استقبال واقع شده اند (چه در جلسات شبکه و چه در ارتباطات اینترنتی)

اگر اعضای شبکه جزء کاربران مجرب اینترنتی باشند، حتی ممکن است بتوان از کتابخانه های مجازی و صفحات ساده وب برای اجرای تصمیمات شبکه استفاده نمود.

• ساختار یادگیری شبکه چگونه است؟ زمانی که داوطلبان کارگاه ها را به خوبی سازمان داده و اعضا از طریق ارتباطات اینترنتی در تنظیم گیری ها شرکت نمایند، به تعدادی کارمند برای اجرا و توسعه خط مشی ها نیاز است. این کارمندان می توانند فعالیت های شبکه را افزایش دهند. البته هر شبکه باید در مورد مسئولیت ها و تعهدات استخدامی کارمندان برنامه ریزی داشته باشد.

ابزارهای ارتباطی

شبکه های ارتباطی وابسته به ارتباطات مناسب هستند. برخی از روش ها و ابزارهای ارتباطی که در شبکه کار آبی دارند، عبارت است از:

• **بانک اطلاعاتی:** در صورتی که شما با استفاده از ابزارهای سازمان یافته، اطلاعات اعضا را در اختیار داشته باشید، شبکه ارتباطی به سرعت رشد خواهد یافت. این اطلاعات ممکن است یک فهرست ساده از آدرس های پستی و ایمیل ها، یک منبع اطلاعاتی قابل جستجو و یا پروفایل هایی با دسترسی آسان برای استفاده دیگر اعضا باشد.

• **خبرنامه:** خبرنامه های می توانند به صورت چاپی یا از طریق پست الکترونیکی رابطی بین شما و اعضا باشند. خبرنامه های الکترونیکی را می توان از طریق ارسال به فهرستی از آدرس های پست الکترونیکی اعضا یا استفاده از امکانات سایت هایی مانند Yahoo به آدرس <http://groups.yahoo.com> و یا Smartgroup به آدرس <http://www.smartgroups.com> امکان ارسال خبرنامه الکترونیکی را برای کسانی که به خواست خود در زمره مشترکین شما قرار گرفته اند فراهم می کند، در اختیار اعضا قرار داد.

• **وب سایت:** در صورتی که شما یک داوطلب دارای صلاحیت و توانایی به عنوان ویراستار و یک شبکه ارتباطی خوب و توسعه یافته، با اعضای فعال داشته باشید و برای تمام اعضای شبکه شما امکان دسترسی به اینترنت فراهم باشد، یک راهکار ارتباطی مناسب برای شما، استفاده از امکانات «وب سایت» است.

راه اندازی یک وب سایت نسبتاً آسان است، اما به سختی می توان آن را به صورت فعال به روز حفظ کرد. پیش از اینکه شروع کنید، دقت مخاطبان را در نظر بگیرید، نقش سایت و اینکه چطور باید آن را به روز کرد نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است، باید به طور دقیق مشخص کنید که آیا وب سایت به عنوان «بروشور» شبکه است؟ آیا معادل یک مجله خواهد بود؟ آیا اعضا قادرند که مسایل خودشان را در آن انتشار دهند؟ و...

• **کنفرانس های تلفنی:** برگزاری کنفرانس های تلفنی یکی دیگر از ابزارهای ارتباطی در شبکه است. امروزه برخی سازمان های تجاری، می توانند تسهیلاتی را برای ۱۲ نفر جهت برگزاری یک کنفرانس تلفنی فراهم نمایند. بخش بدون سورا سایت www.quest-net.org

• **http:** نیز می تواند کنفرانس های تلفنی شمار سازمان دهی کند. در کنفرانس های تلفنی، اطلاعات پیشرفته بصورت دسته بندی شده ارسال می گردد و گزارشی از پیام های اصلی برای شرکت کنندگان در کنفرانس فرستاده می شود. البته این گونه کنفرانس ها به برخی پیش زمینه ها، پیش طرح ها و تسهیلات مخصوص نیاز دارد.

فرا شبکه ها، اگر همه اعضای شبکه به ارتباطات اینترنتی مجهز بوده و نسبتاً ماهر و صبور باشند، شما می توانید مقداری از ساختار های ارتباطی متفاوت را در یک فرآیند ترکیب نمایید. این سیستمی است که پست الکترونیکی، وب سایت، پروفایل های بانک اطلاعاتی و کتابخانه های مجازی را یکپارچه می نماید و می تواند با استفاده از سیستمی مثل آدرس <http://groups.yahoo.com> که از گروه های هوشمند استفاده می کنند و هر کدام در نظر گرفتن

میزگردی پیرامون شبکه و شبکه سازی سازمان های غیردولتی در مرکز توانمند سازی

به نیاز چه کسی پاسخ داده می شود؟

تنظیم: مریم حسین خواه

نوعی به اتحادیه و کنفدراسیون نزدیک باشد. این در حالی است که در بحث پیرامون کارکردهای شبکه باید شرایط شکل گیری آن و نکاتی مانند داوطلبانه بودن، غیر اجباری بودن و... را نیز مورد توجه قرار داد. بادر نظر داشتن اینکه منظور ما از شبکه، شبکه سازمان های غیردولتی است و نه شبکه به معنای عام، چه ویژگی هایی در یک شبکه باید وجود داشته باشد و شبکه ها به منظور برطرف کردن چه نیازی شکل می گیرند؟

محتشمی: در بحث محتوا و کارکردهای شبکه باید تفاوت های شبکه را با اتحادیه و کنفدراسیون در نظر داشته باشیم، در اتحادیه اعضای یک صنف، که حقوق و علائق مشترکی دارند یک اتحادیه را تشکیل می دهند و این اتحادیه در کنار منظم و هماهنگ کردن عملکردهای صنف، وظیفه سرویس دهی و خدمت رسانی آنان را نیز بر عهده می گیرد. اما شبکه های سازمان های غیردولتی، بدین ترتیب و با هدف خدمت رسانی به خود سازمان ها تشکیل نشده اند و اغلب حول یک هدف بیرونی شکل می گیرند، به عنوان مثال بزرگترین شبکه سازمان های غیردولتی در آمریکای شمالی برای مقابله با دولت برای کمک به سازمان های غیردولتی شکل گرفته است. البته این شبکه سرویس هایی نیز به اعضای می دهد ولی در امور آنها مداخله نمی کند و برای نظم دادن به عملکردهای سازمان های عضو شبکه تشکیل شده است. نمونه دیگر شبکه Sphere Project است که سازمان های غیردولتی آن برای تعریف استاندارد دهی خدمات تشکیل دادند. در مسایل مربوط به حقوق و قوانین نیز بحث کنفدراسیون مطرح می شود، مثل کنفدراسیون جهانی تنظیم خانواده که ساختار فعالیت ها و معیارهای مشترک را تعریف می کند و در کنار آن به سازمان های عضو نیز سرویس دهی می کند، که هر دو اینها از لحاظ کارکرد متفاوت از شبکه هستند.

معماریان: معمولا وقتی شبکه شکل می گیرد، اعضا تصویر واحدی از آن ندارند، یکسری مبنای تشکیل شبکه را توانمندسازی و اطلاع رسانی می دانند و عده ای یک موضوع خارجی را که با ساختار شبکه نیز در ارتباط است، مبنای شکل گیری شبکه قرار می دهند. این موضوع چقدر در روند فعالیت های شبکه ها اهمیت دارد و اساسا شبکه ها بر مبنای کدامیک از آنها شکل می گیرند؟

حیدرزاده: در ایران NGOs و به تبع آن Networking نوزاد نوپایی است و بسیاری از NGO های ایرانی هنوز در برطرف کردن نیازهای داخلی و توانمندسازی خود با مشکل روبرو هستند، بدین جهت توجه توأمان به دو نیاز داخلی و خارجی می تواند مبنای تشکیل شبکه ها قرار بگیرد. ولی در شکوری مثل آمریکا که ساختارها شکل گرفته اند و نیازهای داخلی کم است، شبکه ها نیز به منظور برطرف کردن نیازهای خارجی تشکیل می شوند.

به عنوان نمونه، شکل گیری شبکه تشکل های زیست محیطی که ما بر مبنای برطرف کردن نیازهای داخلی این تشکل ها بود چرا که در آن زمان سازمان های غیردولتی زیست محیطی به شدت نیازهای داخلی روبرو بودند و از طرفی نمی خواستند که بر دولت تکیه کنند لذا شبکه را برای برطرف کردن نیازهای داخلی خود تشکیل دادند. باین وجود در صورت رفع نیازهای داخلی شبکه می تواند به مسایل بیرونی نیز توجه داشته باشد.

معماریان: آیا نحوه شکل گیری و اینکه شبکه بر اساس چه نیازی تأسیس شده است، در ویژگی ها و نکاتی که در یک شبکه باید مورد توجه قرار بگیرد تأثیری دارد؟

حیدرزاده: یکسری ویژگی های کلی است که در هر شبکه سازمان غیردولتی باید بدان توجه شود، از جمله اینکه شبکه باید دارای سیستم تخت باشد و از سیستم

معماریان: شبکه سازمان های غیردولتی مفهومی است که دیدگاه های گوناگونی درباره آن وجود دارد و از زاویه های مختلفی به آن نگاه شده است. برخی شبکه را به فدراسیون شباهت داده اند و برخی دیگر به آن به مثابه اتحادیه نگاه کرده اند. با توجه به اینکه تعریف مفهوم شبکه از لحاظ مستقیمی با شرح وظایف شبکه و انتظاراتی که از آن می رود دارد شما چه تعریفی از شبکه ارایه می کنید؟

محتشمی: شبکه تفاوت های ظریفی با فدراسیون کنفدراسیون و اتحادیه دارد و باید آن را از یکدیگر تفکیک کنیم. در کنفدراسیون تصمیمات توسط تمام اعضا و برای نماینده هر موسسه اتخاذ می شود. در اتحادیه نیز یک گروه از اعضا که حقوق و وظایفشان تعریف شده است، سازمانی را تشکیل می دهند و آن سازمان به نیابت از اعضا به صورت دبیرخانه ای اقدام می کند. این در حالی است که شبکه ساختاری متفاوت از اتحادیه و کنفدراسیون دارد. هر چند که به لحاظ محتوایی شبکه می تواند اشکال مختلفی داشته و به نوعی به اتحادیه، کنفدراسیون و دیگر اشکال کل جمعی نزدیک باشد.

حیدرزاده: تعریفی که من از شبکه دارم، عبارت است از نهادی برای همسو کردن سیاست ها و تصمیمات، که ساختاری شبیه به اتحادیه دارد. هر شبکه باید توانمندسازی، اطلاع رسانی و همسو کردن سیاست ها و تصمیمات در بعد کلان را به عنوان سه هدف اصلی در دستور کار خود داشته باشد. اهمیت توانمندسازی بخاطر این است که اساسا یکی از نیازهایی که افراد را گرد هم می آورد احساس نیاز است و این احساس نیاز می تواند با توانمندسازی برطرف شود. از طرف دیگر شبکه با فراهم آوردن امکان اطلاع رسانی مناسب می تواند بستری برای تعریف چرخه اطلاعاتی باشد و نیازهای اطلاعاتی اعضا از طریق نشریه

سایت و... برطرف سازد. همسو کردن سیاست ها و تصمیمات در بعد کلان نیز می تواند قدرت چلنی و تأثیرگذاری اعضای شبکه را افزایش دهد. هر شبکه باید ساختار مشخصی برای برآورده کردن این اهداف داشته باشد و البته دموکراسی را هم رعایت کند و باید توجه داشت که قرار نیست شبکه ها جلی سازمان های غیردولتی را بگیرند، بلکه باید برطرف کردن نیازهای NGOs را در دستور کار خود داشته باشند.

محتشمی: در بحث اهداف شبکه، لابی کردن را هم می توان به نوعی جزء هدف سومی که برای شبکه بر شمرده شد، به حساب آورده و در حقیقت نتیجه ای که از همسو کردن سیاست ها و تصمیمات گرفته می شود، تشکیل گروه های لابی و گروه های فشار است.

دکتر معطری: به نظر من شبکه به مثابه سیستمی است که تعداد زیادی از ذینفعان را از طریق کلاله های ارتباطی به هم متصل می کند و اطلاعات و تجربیات اعضا در آن مبادله می شود. البته در کنار ارتباطات، فعالیت دیگری نظیر توانمندسازی، انتشارات و... نیز در شبکه انجام می شود، که آنها نیز می تواند در راستای همان هدف اصلی شبکه یعنی اطلاع رسانی و تبادل تجربیات و اطلاعات باشند. در برخی موارد نیز شبکه می تواند نقش صدای جمعی اعضا را ایفا کند. ولی کار اصلی و فلسفه تشکیل شبکه، ایجاد ساز و کاری برای برقراری ارتباط و تبادل تجارب تشکل ها با یکدیگر و ارتباط درون شبکه، مجموعه ذینفعان، با بیرون شبکه است.

فرزانه: شبکه را می توان به عنوان نهادی برای تنظیم روابط سازمان ها و حصول به نقاط مشترک تعریف کرد، به عبارتی شبکه در سطحی بالاتر از تک تک سازمان ها است و رفتار جمعی را در سطح بالاتر نمایندگی می کند.

معماریان: شما در تعاریف خود از شبکه و به کارکردهای آن نیز اشاره کردید و گفتید که شبکه از لحاظ محتوایی می تواند اشکال مختلفی داشته باشد و حتی به

شبکه و شبکه سازی از موضوعاتی است که در یکی دو سال گذشته اندک اندک در میان سازمان های غیردولتی جای خود را باز میکند. با این وجود هر چند این علاقه به صورت روز افزونی افزایش می یابد اما اجماعی نسبت به مفاهیم اولیه و کارکردها و وظایف و... آن به چشم نمی خورد. در میزگردی که با برخی از اعضای سازمان های غیردولتی، عضو شبکه های سازمان های غیردولتی و صاحب نظران عرصه جامعه مدنی داشته ایم به برخی حواشی این موضوع پرداخته ایم. از شبکه زنان و شبکه جوانان سازمان ملی جوانان هم برای حضور در این میزگرد دعوت کرده بودیم که به هر دلیل امکان حضورشان فراهم نشد.

امید معماریان در این میزگرد مجری و تسهیل گر است.

دکتر سیماک معظری مدیر عامل جبهه سبز ایران یکی از سازمان های غیردولتی با سابقه کشور است. جبهه سبز عضو شبکه سازمان های غیردولتی زیست محیطی است.

دکتر حسن محتشمی پور مدیر عامل اسبق انجمن تنظیم خانواده و یکی از فعالان حوزه سازمان های غیردولتی است که هم لیک به تحقیق و پژوهش می پردازد.

هادی حیدرزاده یکی از اعضای هیات راهبری شبکه جوانان تهران است. حیدرزاده با سازمان غیردولتی آوی سبز به فعالیت های داوطلبانه زیست محیطی می پردازد.

دکتر فرزانه عضو هیات مدیره انجمن فارغ التحصیلان دانشگاه فنی دانشگاه تهران است. این سازمان غیردولتی یکی از سابقه ترین تشکل های فارغ التحصیلان دانشگاه ها به شمار می رود.

Volunteer

محتشمی: تفاوتی که بین مراکز توانمندسازی و شبکه‌ها وجود دارد در این است که اولاً: شبکه‌ها نماینده اعضای خود هستند در حالی که مراکز توانمندسازی ادعای نمایندگی ندارند و تأثیر مراکز توانمندسازی بطور تخصصی در زمینه مدیریت، ارتباطات و... کار می‌کنند ولی شبکه‌ها لزوماً تخصص ویژه‌ای در این امور ندارند

فرزانه: نکته دیگری که در رابطه با ویژگی‌های شبکه می‌توان به نظرات دوستان اضافه کرد، ارزشیابی عملکرد سازمان‌های عضو شبکه و تمرکز بر مشکلات داخلی سازمان‌های عضو است

حیدرزاده: شبکه وقتی موفق عمل می‌کند که اعضای قوی و کارآمدی داشته باشد، به همین دلیل من مجدداً بر اهمیت کارآمدی NGOهای عضو شبکه تأکید می‌کنم و معتقدم که دلیل رعایت نشدن حداقل‌ها در شبکه، وجود سازمان‌های غیردولتی ضعیف و ناکارآمدی است که ضعیف خود را به شبکه نیز منتقل می‌کنند

دکتر معطری: به نظر من شبکه به مثابه سیستمی است که تعداد زیادی از ذینفعان را از طریق کانال‌های ارتباطی به هم متصل می‌کند و اطلاعات و تجربیات اعضا در آن مبادله می‌شود

شبکه‌ها وجود دارد در این است که اولاً: شبکه‌ها نماینده اعضای خود هستند در حالی که مراکز توانمندسازی ادعای نمایندگی ندارند و تأثیر مراکز توانمندسازی بطور تخصصی در زمینه مدیریت، ارتباطات و... کار می‌کنند ولی شبکه‌ها لزوماً تخصص ویژه‌ای در این امور ندارند. در رابطه با مبنای تشکیل شبکه نیز باید بگویم، در ایران تشکیل بیشتر شبکه‌ها، بر اساس نیاز دولت بوده و کمتر به نیاز NGOs توجه شده است. شاید تنها استثنا شبکه زیست محیطی باشد. شبکه زنان در ماجرای کنفرانس پکن شکل گرفت و هدف این بود که عده‌ای را برای شرکت در کنفرانس به عنوان نماینده NGOs زنان بفرستد و عده‌ای خوش فکر از این موقعیت استفاده کردند که شبکه NGOs زنان را تشکیل دهند و شبکه جوانان هم که توسط سازمان ملی جوانان شکل گرفته است.

معماریان: البته در حال حاضر دو شبکه جوانان داریم، یکی شبکه‌ای که سازمان ملی جوانان تشکیل داده است و دیگری شبکه‌ای که خود جوانان تشکیل داده‌اند و ۲ سال پیشتر از شبکه سازمان ملی جوانان سابقه دارد و کاملاً بر مبنای نیاز سازمان‌های غیردولتی جوانان به داشتن ارتباط با یکدیگر تشکیل شده است.

معطری: معمولاً روندی که منجر به تأسیس شبکه می‌شود، بدین ترتیب است که وقتی یک عده ذیعلاقه با هم در باره موضوع مشترکی کار می‌کنند، بعد از مدتی که به حدی از کارایی رسیدند، به این نتیجه می‌رسند که نیاز دارند بیشتر یاد بگیرند و صدای آنها شنیده شود و علاقمندی می‌شوند راجع به کارهای دیگران بدانند. کارهایشان را با دیگران مقایسه کنند. از آنها درس بگیرند و تجربیاتشان را به دیگران منتقل کنند. در واقع بعد از یکسری تجربیات کاری است که یک مجموعه به این نتیجه می‌رسد که با هم وارد گفتگو شوند. از همدیگر شناخت داشته باشند، کارهایشان را ردیوید کنند و در قلب یک شبکه بایکدیگر همکاری کنند.

این همکاری ممکن است با محوریت یک موضوع مشترک باشد یا اینکه یک جنس از تشکل‌ها محور ایجاد شبکه گردد. مانند شبکه جوانان که ویژگی مشترکی که اعضای آن را گرد هم آورده است، جوان بودن اعضا است. در مورد مبنای شکل‌گیری شبکه‌ها در ایران نیز تا آنجایی که من اطلاع دارم، شبکه زنان بخاطر کنفرانس پکن تشکیل شد ولی شکل‌گیری شبکه زیست محیطی و دیگر شبکه‌ها بر اساس نیاز درونی تشکل‌ها به ارتباط با یکدیگر و تبادل تجربیات بوده است. اما این که این شبکه‌ها به چه میزان کارا بوده‌اند و چگونه می‌توان کارایی آنها را افزایش داد، بستگی به عوامل دیگری دارد که باید به تفصیل بررسی شود.

معماریان: این عوامل چه هستند و چگونه می‌توان میزان کارایی شبکه را بالا برد؟

معطری: مهمترین نکته‌ای که در این رابطه باید مورد توجه قرار بگیرد، شناخت شبکه است. ما باید شبکه، گروه و انتلافی را که منجر به تشکیل شبکه می‌شود

عمودی پیروی نکند. داوطلب بودن اعضا در شبکه مورد توجه قرار بگیرد، شبکه باید یک ورودی و خروجی آزاد و بر اساس نیازهای اعضا و البته با سیستم مشخص و نظام‌مند داشته باشد. شبکه باید تا آنجا که می‌تواند از انجام کارهای اجرایی بپرهیزد و در عوض اعضای خود را برای برعهده گرفتن امور اجرایی توانمند سازد. چرا که در صورت درگیر شدن در امور اجرایی، سلبه‌ای بر روی NGOs می‌شود و کم‌کم این سایه NGOs را محو می‌کند و نکته آخر اینکه شبکه نباید نقش برادر بزرگتر و قیم سازمان‌های غیردولتی را ایفا کند.

محتشمی: علاوه بر نکات فوق ویژگی‌های دیگری را نیز می‌توان برای شبکه بر شمرده، به نظر من، اولین ویژگی یک شبکه این است که قبل از شروع به کار شبکه، هدف خود را مشخص نموده و بطور شفاف و واضح اعلام کند. دوم اینکه شبکه باید ساختار دمکراتیک داشته باشد و نظام ریش سفیدی که در جامعه ما حاکم است نباید مانع از عملکرد دمکراتیک شبکه گردد. به عنوان مثال شورای عالی نظام پزشکی هر سال باید سه نفر را بر مبنای آرای اعضا برای ریاست سازمان نظام پزشکی به ریاست جمهوری پیشنهاد کند. اما در اغلب دوره‌ها سه نفر از پیش و بر اساس همان نظام ریش سفیدی انتخاب می‌شوند و رای اعضا کمتر مبنای قرار می‌گیرد. ویژگی دیگری که باید در شبکه لحاظ شود، رعایت اخلاق است. بحث رعایت اخلاق از جمله مواردی است که در NGOs نیز باید به آن توجه شود. ولی در شبکه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و مهمترین بخش آن شفافیت است که رعایت آن در ارایه گزارش عملکرد به اعضا و گردش مالی شبکه ضرورت دارد.

فرزانه: نکته دیگری که در رابطه با ویژگی‌های شبکه می‌توان به نظرات دوستان اضافه کرد، ارزشیابی عملکرد سازمان‌های عضو شبکه و تمرکز بر مشکلات داخلی سازمان‌های عضو است.

معماریان: شکل‌گیری شبکه‌های سازمان‌های غیردولتی در کشور ما بر چه مبنای بوده است؟ آیا بر اساس نیازهای NGOs بوده؟ یا بر اساس یک مد اجتماعی؟ در دهه ۶۰ و ۷۰ میلادی در اروپا تشکیل NGO مد می‌شود و در دهه ۸۰ تشکیل Networking این موج در دهه ۹۰ به مامی رسد و هر دو این نهاد در این دهه در ایران مد می‌شود. سؤال

من این است که آیا تشکیل Networking در ایران فقط بر اساس یک مد اجتماعی بوده است یا اینکه فکر و برنامه‌ای در پشت آن قرار دارد؟

محتشمی: من قبل از اینکه به این سؤال جواب دهم، می‌خواهم درباره این موضوع که شبکه‌ای شدن بر اساس نیاز داخلی است یا بیرونی، توضیحی بدهم. اگر تشکیل شبکه بر اساس نیاز داخلی باشند، بین وظایف شبکه و مراکز توانمندسازی و ظرفیت‌سازی تداخل وجود می‌آید. البته شبکه می‌تواند کار توانمندسازی انجام دهد، ولی باید نحوه کار را مشخص کند. بدین ترتیب که یا افرادی را برای این کار استخدام کند و به عنوان فعالیت جانبی بدان بپردازد و یا اینکه اعضای شبکه را با مراکز توانمندسازی مرتبط نماید و امکان دسترسی به خدمت این مرکز را برای آنان فراهم کند. تفاوتی که بین مراکز توانمندسازی و

شبکه ساختاری متفاوت از اتحادیه و کنفدراسیون دارد. هر چند که به لحاظ محتوایی شبکه می‌تواند اشکال مختلفی داشته و به نوعی به اتحادیه، کنفدراسیون و دیگر اشکال کار جمعی نزدیک باشد

سرمایه اجتماعی

وچالشها عمده مدیریت شهری

غلامرضا ثانی نژاد

تهران نزدیک به دو دهه است که مفهوم سرمایه اجتماعی در منابع مربوط به جامعه شناسی، اقتصاد توسعه و سیاست رواج یافته است. با وجود عمر کم رواج این

مفهوم، ما اکنون وارث و شاهد تحقیقات، دیدگاهها و نظریات پراچی در این باره هستیم؛ این دیدگاهها هر یک سخنی به ما عرضه می‌دارند. برخی بر تأثیر سنتها و نهادهای مدنی در استقرار و استمرار نظام دموکراتیک تأکید دارند و بعضی دیگر از هنجارها، شبکه‌های روابط و اعتماد سخن می‌گویند. تنها مرور کوتاهی بر شبکه‌های اطلاعات علمی که در دسترس همه ماست نشان می‌دهد که تا چه اندازه در باره این مفهوم فعالیت علمی صورت گرفته و تا چه حد دیدگاهها متفرق و پراکنده و یا گاه مکمل یکدیگرند. اما هر چه هست، گویی همه آن اثر بی‌پایه‌ای که صرف صورت بندی و بلاخوانی این مفهوم شده است با مایک سخن دارند؛ اینکه از این پس بدانیم تنها پول و سرمایه مادی کافی نیست. اینکه بدانیم همه تیوریهای نهادهایی مانند بانک جهانی و صندوق بین المللی پول در ارایه راه‌حلهایی که سرمایه‌های مادی و یا نهایتاً سرمایه‌های انسانی کشورهای در حال توسعه را هدف قرار می‌دهند، چندان موفق از کار در نیامده‌اند. اینکه از این پس در مدیریت توسعه و رفاه اقتصادی اجتماعی کشور تنها منابع مادی و یانسانی را کافی ندانیم و در کنار چنین سرمایه‌هایی ذخیره منبعی از روابط، شبکه‌ها، هنجارهای مبتنی بر کمک و اعتماد، مشارکت و آگاهی انسانی را جستجو کنیم. و در پی آن باشیم که با گسترش اعتماد و مشارکت، از ذخایر محدود و دمان به طور مشترک بهره‌داری کنیم.

اما باید دانست که علاوه بر بهره نظری بحث سرمایه اجتماعی، جامعه علمی کشورهای در حال توسعه، همچون ایران، با پرسشهای کلردی تری رویه‌ورند. ما همواره تشنه آیم که بدانیم چنین مباحثی چه دستوری در مدیریت توسعه و رفاه اجتماعی دارد و چه راهکارها و چه گلهایی را در این زمینه ترسیم می‌کند. از این نظر و با این دغدغه ذهنی است که توجه دوستان و اندیشمندان گردهم آمده در این نشست را به یکی از جدی‌ترین حوزه‌های کلردی توسعه اجتماعی-اقتصادی، یعنی «مدیریت شهری» جلب می‌کنم و ادامه بحث خود را در باره آنچه می‌توان پیرامون مدیریت شهری و سرمایه اجتماعی یادآوری کرد، پی می‌گیرم. قصد من از طرح این بحث، دعوت از اندیشمندان برای غور و بررسی بیشتر در باره چالشهایی است که اکنون مدیریت شهری با آنها رویه‌ورست. به نظر می‌رسد «سرمایه اجتماعی» حاوی بارقه‌هایی است که می‌تواند بر گوشه‌ای از این چالشها به درستی نور بتابد. برخی از آنها را بر می‌شماریم:

از اولین چالشهای مدیریت شهری، چگونگی تحقق ایامدیریت محلی به عنوان مناسبترین ساختار سیاسی- اجتماعی مدیریت شهری است. در کشور ما اولین جرعه‌های استقرار ایامدیریت محلی با اموح استبداد رضاخانی خلوش شد و پیش از ۵۰ سال طول کشید تا به یمن انقلاب اسلامی، چنین اندیشه‌ای

به شکل رده‌های مختلف شورایی در قنون اساسی تبلور یابد. تا قبل از این، یعنی در نظام پیشین اداره شهر، تصمیم‌گیری و اجرای امور ساز و کار ساده‌ای داشت و محدود به شهردار و مدیران استناداری می‌شد. اما با تشکیل شوراهای وظیفه تعیین شهردار و اداره امور شهر داری به عهده آن‌ان قرار گرفت. در وضعیت کنونی، ایجاد شوراهای حرکتی در جهت تمرکززدایی، استقرار حکومتها ایامدیریت‌های محلی و بنیان نهادهای دموکراتیک اداره امور شهر برای دستیابی به توسعه و رفاه شهری تلقی می‌گردند.

به نظر می‌رسد موفقیت یا عدم موفقیت شوراهای به عنوان نهاد دموکراتیک مدیریت شهری، علاوه بر عوامل ساختاری مانند قوانین و مقررات و ساختارهای اداری بستگی زیادی به عوامل فرایند‌های فرهنگی و اجتماعی دارد. این عوامل کلرکرد نهاد شوراهای به عنوان نهاد مدنی در ساختار اجتماعی سیاسی ایران دجلر مشکل می‌کند. نظریه سرمایه اجتماعی، به ما در فهم اینکه کدام یک از وجوه زمینه اجتماعی تأثیر زیادتری بر عملکرد نهادهای می‌گذارد، کمک می‌کند.

این نظریه به نظر فیتهای فرهنگ جوامع برای نهادسازی می‌اندیشد و به ما می‌آموزد که اصلاحات نهادی چگونه فرصت بلادگیری اجتماعی را فراهم می‌سازد و ما را امیدواری می‌کند که تغییرات نهادی رسمی می‌تواند به تدریج در تغییر هویتها و ارزشها تجلی یابد و الگوهای قدیمی را تغییر دهد. مایم آموزش که سرمایه اجتماعی در شبکه‌های افقی مشارکت مدنی متبلور می‌شود و عملکرد نظام سیاسی و اقتصادی را تقویت می‌کند. اما سوال خاص و کلردی ما این است که موجودی سرمایه اجتماعی در جامعه مادر چه سطحی قرار دارد و چگونه می‌توان از این موجودی برای تقویت کلرکرد نهادهای دموکراتیک حکومت [یا مدیریت محلی] همچون شوراهای بهره برد. با حضور شوراهای مدیریت شهری در ساختار مدیریت کشور جهت دیگری یافته است. سرمایه اجتماعی نهفته در روابط، هنجارها و شبکه‌های تعاملی جامعه ما چگونه می‌تواند به استقرار و استمرار چنین ساختارهای نوپویی کمک کند؟ به علاوه، روند جدید تمرکززدایی و مدیریت محلی چگونه می‌تواند خود ایجاد کننده و تقویت کننده سرمایه اجتماعی در جامعه ما باشد؟ شاید بتوان این سوالات را در یک سوال کلیر صورت بندی کرد: نظریه سرمایه اجتماعی در راه نهادسازی نظام مدیریت و برنامه ریزی محلی چه شناخت تازه‌ای به ما عرضه می‌دارد و چگونه می‌تواند ما را در عملکردهای نهادهای حکومت [یا مدیریت محلی] و مدیریت شهری یاری کند؟

علاوه بر چالشهای نهادی که ذکر آن رفت، به نظر می‌رسد مدیریت شهری با گرهای دیگری نه در سطح نهادسازی کلان جامعه، بلکه در سطح و بستر زندگی جاری در شهرها رویه‌ورست. همان طور که همه کم و بیش می‌دانیم، مشکلات توسعه و رفاه شهری در جامعه ما کم نیستند. کیفیت زندگی حتی در قابل قبولترین مناطق شهری با استانداردهای پذیرفته شده جهانی فاصله زیادی دارد. مهمترین دغدغه مدیریت شهری اکنون یافتن راهها و شیوه‌های درست و منطقی در ارایه بینه خدمات و توزیع آن در جهت رسیدن و توسعه و بهبود کیفیت در فضاهای عمومی شهری است. اندیشه نادرست استقرار یافته در اذهان شهر و ندان جامعه ایرانی، طلب حق

توسعه و رفاه زندگی از دولت و دستگاه مدیریتی بدون قابل شدن به تکلیف شهر و ندی است. از ذکر دلایل و تجارب تلخ سیاسی و تاریخی ای که باعث ایجاد چنین نگرشی شده است در میگذرم. اما با عدم همکاری شهر و ندان تهدید شود. نظریه سرمایه اجتماعی از اعتماد اجتماعی، هنجارهای تقویت کننده اعتماد و شبکه‌های مشارکت مدنی در جهت رسیدن به «خیر مشترک» سخن می‌گوید. این نظریه بر شناخت و تقویت میزان مناسبی از عناصر مدنی در ساختار اجتماعی تأکید دارد؛ عناصری که در اجتماع مشارکت، اعتماد و همکاری را تقویت می‌کند و هزینه بی‌اعتمادی و تردید نسبت به همکاری را برای افراد جامعه بالا می‌برد. این نظریه به ما می‌آموزد که چگونه در صورت فقدان یا بهره‌گیری از سرمایه اجتماعی هزینه‌هایی که افراد در روابط اجتماعی می‌پردازند و هزینه‌های انجام امور عمومی افزایش می‌یابد.

سوال کلردی مدیریت شهری در اینجا آن است که سرمایه اجتماعی به معنای شبکه‌های همکاری و مشارکت، اعتماد اجتماعی و هنجارهای مربوط به همکاری و تعاون تا چه میزان در جامعه در جامعه شهری وجود دارد و این سرمایه چگونه می‌تواند در خدمت توسعه و رفاه شهری قرار گیرد؟ بنیادهای مولد سرمایه اجتماعی که ایجاد کننده هویتها جدید بر مبنای مشارکت شهر و ندی است چگونه می‌توانند تقویت شوند و در خدمت مدیریت شهری و توسعه شهری قرار گیرند؟ از سوی دیگر مدیریت شهر مایبعنوان تسهیل‌گر در تقویت و حمایت از موضوع به کدام الزامات مفهومی و اجرایی بایستی یا ساماندهی گردد؟

پیراه نیست اگر بگویم نهادهای مدیریت شهری در ایران هم اکنون در شرایط دشواری به سر می‌برند. تقاضاهای روز افزون رفاه عمومی، جدا شدن تدریجی مدیریتهای محلی از مدیریت و برنامه ریزی متمرکز دولتی، به همراه مشکلات ساختار بوروکراتیک ناکارآمد، نیروی انسانی و مهمتر از همه ناپایداری نظام درآمدی و مالی مدیریت شهری از ریوس کلی این شرایط دشوار است و متخصصین و مدیران این حوزه مشتاقانه در پای آند که در یابند نظریه سرمایه اجتماعی در رفع نسبی این مسایل چه کمکی می‌تواند به آنها بکند. به نظر می‌رسد در چنین شرایطی، صدور احکام کلی در باب فقدان سرمایه اجتماعی در ایران یا کمبود آن نمی‌تواند دیدگاه محققانه و جستجوگری را که در پی دستاوردهای عملی برای به کارگیری در عرصه عمل اجتماعی است، آرام کند. اندیشیدن در اینبار نیازمند کنکاشهای جدی تری است تا نظریه سرمایه اجتماعی تنها تبدیل به تجمیل ذهنی نظریه پردازان نگردد، بلکه راهگشایی ایجاد ساختارهای و اصلاحات ساختاری باشد.

«معاونت توسعه مدیریت شهری» شهرداری تهران ضمن ارج نهادن به حرکتها علمی همچون گردهمایی حاضر، برای بررسی دو چالش عمده‌ای که بر شمردیم و نیز مسایل دیگری که طرح آنها در این وقت تنگ نمی‌کنند، دست اندیشمندان و جامعه علمی گردآمده در این نشست را به گرمی می‌فشاریم.

Volunteer

نکاتی در خصوص طبقه بندی سازمان های غیردولتی:

تفاوت های ناپیدا

بارسائه هاو... اقدام و در ضمن دفاتر خود را نیز به شکل مطلوب اداره کنند. با این وجود، در حالی که در نوع اول (اجرایی) فعالیت معطوف به انجام یک پروژه است، در دومی فعالیت می تواند یک تظاهرات یا تحصن مردمی باشد. با وجود این اشتراکات وقتی دقیق تر می شویم مشاهده می کنیم که در بعضی از سازمان های غیر دولتی تفکیک این دو نوع از هم به سختی امکان پذیر است. به عنوان مثال برخی مواقع انجمن های نوع اول (عملیاتی و اجرایی) برای به ثمر رسیدن و یا قبولاندن اهمیت پروژه های خود اقدام به کارهایی از نوع دوم می کنند. NGO ده های بزرگ توسعه ای و NGO های زیست محیطی واحدی در کار مبارزه برای تغییر سیاستها (compaign) هستند و واحدی با انجمن ها و یا شبکه هایی که کار تغییر سیاست گذاری را دنبال می کنند، همکاری می کنند. همبطور سازمان های غیر دولتی که علاقمند به تغییر سیاست ها هستند نیز نمی توانند به نیازهای ملموس مردم بی توجهی کنند. برای مثال بسیاری از این انجمن ها فعالیت های ملموس بشر دوستانه و خیریه ای را به انجام می رسانند. نمونه های بسیار دیگری می توان یافت که در آن سازمان های غیر دولتی حقوق بشری زنان و... اقدام به انجام فعالیت هایی می کنند که تا به قربانیان خشونت و بی عدالتی کمک کنند.

نوع دیگری از سازمان های غیر دولتی وجود دارد که کارگردشان تلفیقی از این دو نوع NGO است. برای مثال می توان از برخی انجمن های تحقیقاتی نام برد که برای ارتقای درک و فهم مردم یا گروه های ذینفع از موضوع مورد نظرشان برنامه های اجرایی انجام می دهند. این گروه ها ممکن است طیف گسترده ای از دانشگاهی و غیر سیاسی تا انجمن هایی که به توزیع اطلاعات برای تغییر سیاست هادر زمینه مبارزه با موضوعات مختلف می پردازند را شامل شود.

بسیاری از انجمن هادراشکال گوناگون نشان می کوشند برای اعضایشان برنامه های اجرایی دست و پا کنند ولی در عین حال آنها در فعالیت هایی که منجر به تغییر سیاست در حوزه های مختلف می شود نیز شرکت می کنند تا بتوانند منافع اقتصادی و جایگاه سازمانهای خودشان را ارتقا بدهند. این طبقه بندی و دیگر طبقه بندی ها تنها ارزش کاربردی برای تفکیک برخی از این انجمن ها دارد و نباید از خاطر برد که نمی توان از این نکات برای طبقه بندی تحلیلی NGO استفاده کرد (classofication). (Analtical).

به همین جهت به نظر می رسد موثرترین روش برای شناخت سازمان های غیر دولتی از غیر آن، این است که اطلاعات دقیقی در مورد یک سری شاخص های مختلف داشته باشیم. به طور مثال می توان از طریق کارمندان تمام وقت تعداد اعضا، بودجه سالانه، اطلاعات در مورد ابعاد سازمان و اطلاعاتی که از طریق نظر سنجی به دست می آید، در مورد آشنایی و حمایتی که مردم از اهداف یک NGO دارند، مطلع شد.

قدرت سیاسی یک NGO را نیز می توان از طریق نظر سنجی، به دست آورد اطلاعاتی در مورد اینکه مطبوعات چقدر پوشش خبری به آن داده اند و یا مردم تا چه اندازه آن را باخبر هستند، سنجید. شاخص های دیگری هم در این زمینه وجود دارد. مثل توانایی و تخصص کادر سازمان غیر دولتی، مهارت حرفه ای، دانش و تجربه، کیفیت فنی نیروهای داوطلب و... که برای همه انواع سازمان های غیر دولتی مهم هستند.

با این وجود، چنانکه گفته شد به علت سیال بودن بسیاری از ویژگی های سازمان غیر دولتی، مخصوصا سازمان هایی که به لحاظ سازمانی و برنامه ای از گسترده گی چندانی برخوردار نیستند، استاندارد سازی و تفکیک دقیق انواع این سازمان ها از هم قدری دشوار می نماید. شاید بهتر باشد تفاوت ها، فرقه ها و مشترکات هر یک از انواع و اشکال سازمان های غیر دولتی را بدانیم، اما از تلاش برای رسیدن به تعریف و حدودی سخت و متصلب خودداری کنیم.

با اینکه بسیاری علاقه مند هستند تا سازمان های غیر دولتی را طبقه بندی کنند، اما به نظر میرسد این کار دشواری باشد. مامی توانیم بین فعالیت های مختلفی که این انجمن ها انجام می دهند فرق بگذاریم، اما خود این انجمن ها با تغییر فعالیت هایشان و پیدا کردن کارکردهای مختلف باعث می شوند که نتوانیم از شاخص «نوع فعالیت» به تنهایی برای طبقه بندی این سازمان های مردمی استفاده کنیم. با این وجود دو نوع سازمان غیر دولتی در میان انواع مختلف آن قابل بررسی است: انجمن هایی که فعالیت های اجرایی انجام می دهند (operational NGO) و انجمن های اطلاع رسانی یا کسانی که موضوعات خاص را پیگیری می کنند و به نوعی برای رسیدن به آن مبارزه می کنند تا در نهایت روی سیاست گذاری ها تاثیر بگذارند (campaigning NGO). تفاوت این دو، در این است که در اولی، تغییر در وضعیت موجود از طریق انجام پروژه ها و به صورت محدود و به وقوع می پیوندد. مثل خیریه ها و انجمن هایی که فعالیت ها و خدمات انسان دوستانه به کودکان، آسیب دیدگان، پناهندگان، مهاجرین و... ارائه می دهند.

فلسفه فعالیت این سازمانها اصلاح و تغییر وضعیت موجود از طریق کار بروی کوچکترین واحدهای اجتماعی است. اما در نوع دوم این انجمن ها، آنان می کوشند تا با تاثیر گذاری بر روی سیستم های سیاسی و تصمیم گیری به تغییر در سطح جامعه و اصلاح و بهبود وضعیت کمک کنند.

سازمان های غیر دولتی نوع اول (عملیاتی یا اجرایی) نیازمند منابع مالی، انسانی و مواد اولیه لازم برای انجام فعالیت هایشان هستند. این نوع فعالیت نیاز به یک سازمان و سیستم بعضی پیچیده دارد. مثل بازارهای خیریه که داوطلبان آن را می گردانند. این فعالیت های داوطلبانه به شدت بر روی کیفیت این سازمان ها موثر است. فعالیت دانشجویان و یا حتی دانش آموزان در تابستان که اوقات فراغت بیشتری دارند جنب و جوش آشکاری به فعالیت های انجمن های نوع اول می دهد، منابع ملی که از طریق قرار داد یا وام بلاعوض از دولت، بخش خصوصی، بنیادها، آژانس های بین المللی و... جذب این انجمن ها می شود، نیاز به زبان و یا تخصصی خاص در تهیه درخواست بودجه یا طرح دارد. این سازمان های غیر دولتی از یک سری برنامه های خاص مانند کنسرت و بازارچه و... برای تامین هزینه هایشان استفاده می کنند و برای این کار از افراد متخصص بهره می گیرند. به همین جهت این نوع انجمن ها نیازمند یک ساختار بوروکراتیک در دفتر مرکزی و کادر تخصصی برای ارائه خدمات دارند.

اما سازمان های غیر دولتی که برای تاثیر گذاری روی سیاست گذاری ها تلاش می کنند، در بعضی نکات با انجمن های اولی شباهت دارند. مثلا در نوع دوم هم، جذب منابع مالی مهم است ولی اهمیت آن به اندازه نوع اول نیست. سازمان های غیر دولتی تاثیر گذار بر روی سیاست گذاری ها، به فعالیت نیاز دارند. در عین حال آنان در بسیاری از مواقع به جای آنکه وام را برای فعالیت داوطلبانه دعوت کنند باید بتوانند گروه های مختلف مردم را در زمان های کوتاه بسیج کنند. مثل راهپیمایی هایی که برای برخی مسایل زیست محیطی و اجتماعی به راه می افتد (توانایی و قدرت بسیج عمومی) این سازمان های غیر دولتی باید به حامیان و اهداکنندگان کمک خود اطلاعات دقیقی از کار خود بدهند. با این حال در مقایسه با انجمن های عملیاتی یا اجرایی برای انجام این کار کمتر تحت فشار هستند. مثل سازمان های غیر دولتی فعال در زمینه حقوق بشر که به دلیل نوع فعالیتشان با سختگیری زیادی از سوی اهداکنندگان کمک در خصوص نحوه هزینه کردن منابع خود مواجه نمی شوند.

با وجود این تفاوت ها هر دو نوع این انجمن ها باید برای جذب منابع مالی، بسیج داوطلبین، ارتباط

موثرترین روش برای شناخت سازمان های غیر دولتی از غیر آن، این است که اطلاعات دقیقی در مورد یک سری شاخص های مختلف داشته باشیم. به طور مثال می توان از طریق کارمندان تمام وقت تعداد اعضا، بودجه سالانه، اطلاعات در مورد ابعاد سازمان و اطلاعاتی که از طریق نظر سنجی به دست می آید مطلع شد

تجهیز منابع

واقعیات و استراتژی های مناسب برای سازمان های غیر دولتی

شهرام ضرابیان - مدیر برنامه انجمن تنظیم خانواده

اهمیت روز افزون تهیه منابع مالی در جهت اجرای منابع مالی در جهت اجرای پروژه ها برای سازمان های غیر دولتی و مشکلات تهیه آن بر دست اندر کاران این سازمان ها پوشیده نیست. از آنجا که در مشکل و سپس اتخاذ استراتژی مناسب در برخورد با آن از جمله قدم های اولیه می باشد، در زیر به برخی از استراتژی های مناسب در برخورد با واقعیات اشاره می گردد. امید است با بررسی نکات زیر به عنوان ابزاری مناسب برای هر سازمان شمر شمر واقع گردد.

واقعیت	استراتژی مناسب
بدست آوردن پول برای یک برنامه کوچک آسان تر از تهیه پول برای یک برنامه طولانی مدت است.	یک برنامه طولانی مدت جامع تهیه کنید و آن را به برنامه های کوچک تر تقسیم کرده به دنبال منابع مالی برای هر قسمت کوچک باشید. برای هر قسمت کوچک میتونید از همان منبع قبلی یا منابع جدید کم بگیرید.
سازمان های غیر دولتی بطور روز افزون به دنبال جذب منابع مالی از منابع سنتی هستند.	به دنبال اهداکنندگان متنوع تری باشید که قادر باشند برنامه های شما را به میزان متفاوت و در مقطع مختلف زمانی حمایت کنند. به دنبال اهداکنندگان بین المللی باشید.
بیشتر اهداکنندگان اغلب کمتر از آن چه که مورد نیاز است پول در اختیار شما می گذارند یا آنکه توان اهدا بیشتر از آن را ندارند.	داشتن برنامه تجهیز منابع متنوع مهم است. یک استراتژی جالب قانون نزدیکتر به اهداکننده مقدار کمتر است، کسی که در خیابان شهر شما در حال تردد است، شاید فقط توان اهدای مقدار پول کمی را که همراه خود در جیب داشته باشد را دارد، اما شخص یا سازمانی که دورتر است، ممکن است پول بیشتری را اهدا کند.
قوانین و ضوابط بسیاری توسط اهداکنندگان وضع می شود که استفاده از پول اهدا شده را محدود می سازد.	داشتن برنامه تجهیز منابع متنوع مهم است. یک استراتژی جالب قانون نزدیکتر به اهداکننده مقدار کمتر است، کسی که در خیابان شهر شما در حال تردد است، شاید فقط توان اهدای مقدار پول کمی را که همراه خود در جیب داشته باشد را دارد، اما شخص یا سازمانی که دورتر است، ممکن است پول بیشتری را اهدا کند.
بدست آوردن اطلاعات تکنیکی (بخصوص از طریق مشاوران) هزینه بر بوده و میزان قابل توجهی از منابع مالی را هزینه میسازد.	سعی کنید تا از راه های مشابه، مثلاً از مشارکت متخصصین برخوردار شوید بخصوص از طریق یک ارگان یا شرکت. این امر باعث روشن شدن موضوع برای آنها گشته و آنها را قادر می سازد تا بطریق جامعه پسند رفتار کنند. این امر امکان مشارکت از راه های مشاوره در اختیار گذاشتن ساعت کاری تجهیزات و غیره را میسر می سازد. توجه داشته باشید که این امری متفاوت از اهدا می باشد. رابطه بین سازمان های غیر دولتی متخصص طولانی تر و محکم تر است.
رفتارهای ناهنجار و مغرضانه بعضی از سازمان های غیر دولتی سبب نامناسب شدن جو شده باعث بروز بی اعتمادی و سواستفاده می شود.	از مرزهای بسته خارج شوید. کارمندان خود را بمنتظر توانمند شدن آموزش دهید. همیشه آماده باشید تا در مورد آرمان ها و اهداف سازمان های غیر دولتی و برنامه هایشان اطلاع رسانی کنید. از ارگان های ثالث برای نوشتن برنامه ها و پروژه های خود یاری بگیرید. رابطه خوبی را با رسانه ها به وجود آورید و فردی را بعنوان سخنگو در میان کارکنان خود داشته باشید.
اهداکنندگان با درآمدهای بالا و شورهایی که دارای ارگان گسترش همکاری های اقتصادی هستند نمی توانند و نخواهند توانست به سازمان های غیر دولتی کوچک پول اهدا کنند.	تا آنجا که مقدور است، ائتلافی با سایر سازمان های غیر دولتی، دانشگاه ها، سازمان های تحقیقاتی و... تشکیل دهید. از طریق مشارکت متخصصین گوناگون و دانش آنها، رسیدن به اهداف وسیع تر و جوامع بهره مند گسترده تر میسر می گردد.
گاهی یافتن اهداکننده ای که راغب به اهدا منابع مالی برای یک برنامه یا پروژه خاص باشد بسیار مشکل است.	به سایر نقاط نیز نظر داشته باشید. گاهی یک تاجر محلی یا یک شرکت علاقمند به کم کردن می باشد، اما تنها در صورتی که از آنها خواسته شود، به دنبال منابع مالی غیر سنتی باشید که ممکن است در نزدیکی شما وجود داشته باشند.
پیدا کردن و کسب منابع مالی بسیاری از اوقات زمانبر و نیازمند تلاش فراوان است.	تمام کارکنان یک سازمان غیر دولتی باید قسمتی از زمان خود را صرف تجهیز منابع کنند. (هریک به جنبه خاصی از روند مورد نیاز توجه کنند) کارکنان باید قادر به نوشتن پروژه بوده، توان جذب منابع مالی را داشته و قادر باشند با اهداکنندگان ارتباط برقرار کرده نشست برگزار کنند و گزارش های لازم را تهیه نمایند.
اغلب سازمان های غیر دولتی فاقد مهارت ها و دانش لازم برای تجهیز منابع بصورت حرفه ای و موثرند.	شبکه ای از سازمان های غیر دولتی، مراکز سرویس دهی و اطلاع رسانی بوجود آورید. به گسترش دانش و مهارت های مورد نیاز برای رسیدن به این هدف می کنید.
غالب اوقات سازمان های غیر دولتی برای یافتن منابع مالی باید دیگر در رقابت هستند.	سعی در یافتن تفاوت ها و نقاط منحصر بفرد برنامه - پروژه خود داشته باشید. اینکه چه دیدگاه و عملکردهای جدیدی را برگزیده اید؟ اغلب اوقات هر سازمان غیر دولتی جنبه متفاوت یا جمعیت متفاوتی را سرویس دهی می کند و اغلب همپوشانی کمی بین آنها وجود دارد. تصویر بزرگتری را به همراه سایر سازمان های غیر دولتی بوجود آورید که بیلنکر مقوله های متنوع و قابل در سرویس دهی و پروژه های سازمان باشند.

در پایان نگاهی به سازمان خود داشته باشید و سعی کنید خود را بجای اهداکننده قرار دهید. از خود این سوال را بپرسید که چرا او باید به شما منابع مالی اهدا کند. آیا برنامه مناسبی دارید که منحصر بفرد بوده، متفاوت و خلاق باشد؟ آیا منابع محلی را جهت سلب حمایت مالی مورد نیازتان محک زده اید؟ آیا کارمندان مناسب و داوطلبین متخصص برای اجرای برنامه هایتان دارید؟ آیا جامعه هدف شما به خوبی تعریف شده است؟ آیا شما احتیاجی به کار کردن با آنها دارید؟ و چه فاصله ای را بین خود و آنها احساس می کنید؟

تحلیلی بر وضعیت سازمان های غیر دولتی در فرانسه

یکصد سال تجربه قانونمندی

دکتر حسن فرشتیان

پایگاه تاریخی سازمان‌ها و انجمن‌های غیردولتی در رم قدیم است. زندگی جمعی در کالج‌های رم آغاز پیدایش سازمان‌های غیردولتی بود. در قرون وسطی هم‌زمان با اوج گرفتن قدرت سیاسی، مذهبی و اقتصادی کلیسا، دوران سیاه سازمان‌های غیردولتی آغاز شد. زیرا انجمن‌هایی که «تاج» یا «کلیسا» را تهدید می‌کردند ممنوع شدند و فقط انجمن‌های مذهبی وابسته به کلیسا حق فعالیت داشتند. انقلاب کبیر فرانسه که با اعلامیه حقوق بشر و در جهت حمایت از آزادی‌های اساسی آغاز شد، نه تنها گامی در جهت احیای سازمان‌ها غیردولتی برداشت، بلکه به نام آزادی یا آزادی این سازمان‌ها مخالفت کرد! ژان ژاک روسو در مخالفت با این سازمان‌ها استدلال می‌کرد که: «این سازمان‌ها ممکن است قدرتمند شده و علیه دولت و منافع عمومی متحد شده و قدرت خویش را در این راه مصرف کنند.»

در اواخر قرن نوزدهم بحث انجمن‌ها بار دیگر مطرح شد و استدلال مخالفان و موافقان اوج گرفت. سرانجام وزیر کشور وقت فرانسه «والدک روسو» لایحه‌ای در رابطه با انجمن با ۱۴ نوامبر ۱۸۹۹ به مجلس برد، که این لایحه به نام وی نامیده شد. پس از ۲۰ ماه، در اول ژوئیه ۱۹۰۱ برای دو سوم نمایندگان این لایحه تصویب شد. از آن پس این قانون به نام «قانون اول ژوئیه ۱۹۰۱» مشهور شد. هم‌اکنون در فرانسه بیش از یک میلیون و نیم «انجمن» به ثبت رسیده که ۸۸۰ هزار عدد آن فال هستند و یک میلیون نفر کارمند و ۷۰۰ هزار نفر داوطلب در آن فعالیت می‌کنند. بودجه سالیانه آنها بیش از ۲۲۰ میلیارد فرانک می‌باشد.

در این نوشتار ماهیت حقوقی این سازمان‌ها و تکلیف و وظیفشان را مختصراً بررسی می‌کنیم.

تعریف و ماهیت انجمن‌ها

اولین ماده قانون اول ژوئیه انجمن‌ها را چنین تعریف می‌کند: «انجمن، قرارداد و پیمانی است که بدان وسیله، دو یا چند نفر به صورت دائمی فعالیت‌ها، آموخته‌ها و توانایی‌های خویش را برای هدفی غیر از تقسیم منافع مادی، صرف می‌کنند. از جهت صلاحیت شروع و فعالیت، انجمن تابع قواعد عمومی حقوق مربوط به قراردادها و تعهدات می‌باشد.»

در این تعریف سه مفهوم عمومی برای انعقاد یک انجمن، ضروری شمرده است:

۱. وجود هدف مشترک میان اعضا
 ۲. دائمی بودن تعهد همکاری اعضا
 ۳. داشتن هدف غیر اقتصادی
- اهداف انجمن‌ها غالباً در چهارچوب فعالیت‌های بشردوستانه ف و ورزشی، فرهنگی، سیاسی، مذهبی و... می‌باشد.

تشکیل انجمن‌ها و گروه‌ها:

قانون هیچ شکل و فرم خاصی را برای انجمن‌ها پیشنهاد نمی‌کند و به بنیانگذاران انجمن‌ها آزادی کامل می‌دهد تا شکل و چگونگی آن را انتخاب کند. «اعلان» بشوند و به ثبت برسند یا «اعلان» نشوند. انجمن‌های «اعلان‌نشده» از شخصیت حقوقی بهره‌مند نمی‌شوند و اگرچه «وجود قانونی» دارند، ولی «شخصیت قضایی» پیدا نمی‌کند. غیرقانونی نیستند ولی جایگاه حقوقی به عنوان یک شخصیت مستقل قضایی ندارند. اما چنانچه بنیانگذاران، انجمن‌ها را به ثبت برسانند، انجمن رسمی شده و از شخصیت قضایی بهره‌مند می‌شود.

برای اعلان نمودن آن بایستی به فرماندهی محل مراجعه کرد و

رسمی گذشته باشد.

- هدف فعالیت انجمن، منافع عمومی و همگانی باشد و انجمن منافع سیاسی، مذهبی، اقتصادی و یا منافع نزدیک مدیران انجمن و خانواده‌های آنان را در نظر نداشته باشد.
- حجم فعالیت آنان قابل توجه باشد. البته فعالیت‌های مهم منطقه‌ای هم کافی است.
- حداقل ۲۰۰ عضو داشته باشد.
- از جهت شرایط انجمن مطابق ضوابط تعیین شده توسط شورای دولتی (۱۴ ژوئن ۱۹۶۶) باشد.
- هنگامی که انجمن «عام المنفعه» شناخته می‌شود، از مزایای ذیل بهره‌مند می‌شود:

- توانایی پذیرش هدایا و وصایا.
 - توانایی مالک شدن ساختمان‌ها و اموال غیر منقول در حد نیاز.
 - توانایی رهن و اجاره دادن ساختمان‌های مربوطه.
 - بهره‌مند شدن از امتیازات مالی.
 - چنانچه ملاحظه کردید، «انجمن‌ها» به ۳ گونه حق تولد و ادامه حیات دارند:
۱. «انجمن‌های غیررسمی» که اعلام رسمی نمی‌شوند در حد یک محفل خصوصی باقی‌مانده ولی قانونی هستند.
 ۲. «انجمن‌های رسمی» که اعلام رسمی شده و پس از ثبت، در روزنامه مندرج می‌شوند و از حقوق یک شخصیت حقوقی بهره‌مند هستند.
 ۳. «انجمن‌های رسمی عام المنفعه» که پس از اعلام و ثبت رسمی، عام المنفعه بودن آنان توسط شورای دولتی به رسمیت شناخته می‌شوند و از حقوق شخصیت کامل بهره‌مند هستند.

انجمن‌های ویژه:

قاعده کلی آن است که انجمن‌ها فقط بایستی برای بهره‌مند شدن از مزایای قانونی و حقوقی، اعلام رسمی شده و ثبت گردند و نیازی به داشتن مجوز قبلی برای طرح پروژه و

مشخصات ذیل را ارائه نمود: نام و تیتراژ انجمن، مکان انجمن، نام، شغل، اقامتگاه و ملیت مدیر، مدیران و مسوولین انجمن. پس از طی این تشریفات اداری، تشکیل انجمن باید در روزنامه رسمی کشور، منتشر شود. پس از انتشار در روزنامه رسمی، انجمن «رسمی» می‌شود. (ماده ۶ قانون ۱۹۰۱)

ماده ۶ قانون مذکور برای انجمن‌های رسمی (اعلان‌شده) مزایای خاصی را در نظر گرفته است. مهمترین این مزایا پیدانمودن «شخصیت حقوقی» است. انجمن پس از آن که شخصیت حقوقی به دست ورد، می‌تواند به عنوان مدعی، طرح دعوی قضایی بنماید و طرف دعوی قرار گیرد. به چنین انجمنی می‌تواند هدایایی اهداء نمود و انجمن توانایی پذیرش هبه و وصیت را دارا می‌شود

و در حد نیاز و در حد متعارف می‌تواند برای رفع نیازهای خویش به فعالیت تجاری مشغول شود، حتی می‌تواند ساختمان و یا ساختمان‌های مورد نیازش را به ملکیت خویش در آورد. کارمند استخدام کند و از همه مهمتر آنکه از سوسپدهای دولتی، کمک‌های شهرداری، بخش‌داری و سازمان‌های دولتی و محلی برخوردار شود. در حالی که اگر انجمن «رسمی» نباشد، به صورت یک «محفل خصوصی» درمی‌آید که به دلیل نداشتن «شخصیت حقوقی»، صلاحیت مالکیت اموال غیرمنقول را ندارد و نمی‌تواند فعالیت تجاری کرده و یا کارمند استخدام نماید و یا در برابر محاکم قضایی طرح دعوی نماید. این نوع انجمن‌ها برای گروه‌هایی توصیه می‌شود که نمی‌خواهد روابط مالی و قضایی با دیگران داشته باشد و فقط به روابط گروهی خویش بسنده می‌کند.

هم‌اکنون در فرانسه بیش از یک میلیون و نیم «انجمن» به ثبت رسیده که ۸۸۰ هزار عدد آن فال هستند و یک میلیون نفر کارمند و ۷۰۰ هزار نفر داوطلب در آن فعالیت می‌کنند. بودجه سالیانه آنها بیش از ۲۲۰ میلیارد فرانک می‌باشد

اعلام «منفعت همگانی» داشتن انجمن

انجمن‌ها می‌توانند از شورای دولتی تقاضا کنند که عام المنفعه بودن آنها به رسمیت شناخته شود. این انجمن‌ها بایستی شرایط زیر را دارا باشند:

- بیش از ۳ سال از تاریخ اعلام رسمیت آن و درج در روزنامه

سایت اینترنتی

مرکز توانمندسازی سازمان های
جامعه مدنی ایران

www.icsorc.org

برای دریافت خبرهای جامعه مدنی
ایران و همچنین خبرهای مرکز توانمند
سازی از سایت مرکز دیدن کنید.

می توانید با ارسال پست الکترونیکی
خود در لیست ایمیل های مرکز قرار
گیرید تا برنامه های مرکز به سریع
ترین روش برای شما ارسال شود

اگر سایت اینترنتی دارید آدرس آنرا
برای ما بفرستید تا در بخش پیوندها
شما را معرفی کنیم.

می توانید با ارسال خبر و مقالات
خود در خصوص سازمان های
غیر دولتی و جامعه مدنی برای سایت
مرکز دیگران را نیز مخاطب نوشته
های خود کنید.

با ما در تماس باشید:

info@icsorc.org

انجمن های فعال در زمینه بهداشت و فعالیت های اجتماعی دریافت می کنند. این انجمن ها ۴۰ درصد از بودجه عمومی مربوطه را به خود اختصاص می دهند. در حالی که از جهت تعداد فقط ۲۲ درصد از مجموعه کل انجمن هارا تشکیل می دهند. دولت موظف است هر دو سال یکبار ارقام و آمار کمک هایی که به انجمن ها و گروه ها داده است را منتشر کند.

«شورای ملی انجمن ها» CNVA:

این شورا در نخست وزیری تشکیل داده است و مأمور مطالعه مجموعه مسایل مربوط به انجمن ها می باشد. مطالعه طرح ها و ارائه نمودن پروژه هایی در جهت بهبود فعالیت انجمن ها، از وظایف اساسی این شورا می باشد.

شورای فوق مرکب است از:
۶۶ عضو که از طرف نخست وزیری منصوب می شوند.
نخست وزیر پس از مشورت با انجمن ها این اعضاء را از میان اعضاء انجمن، منصوب می کند. هیچ انجمنی نمی تواند بیش از یک عضو به این شورا بفرستد.
۶۰ عضو متخصص در زمینه های مختلف و متناسب با فعالیت انجمن که توسط نخست وزیر منصوب می شوند.
دوره این شورا ۳ سال است و فعالیت اعضاء آن افتخاری و بدون مزد می باشد. شورا از بین خود رئیس و نایب رئیس انتخاب می کند و موظف است حداقل سالی ۲ بار تشکیل جلسه دهد.

انحلال انجمن ها و گروه ها:

انحلال انجمن ها به صورت «اختیاری» و توسط مجمع عمومی و ارگان های داخلی صورت می گیرد و یا توسط قوه قضائیه و به شکل «انحلال قضایی» انجام می شود. طبق ماده ۹ قانون انجمن ها، دادگاه به تقاضای دادستان و یا به تقاضای سایر اعضای ذینفع، تخلفات انجمن هارا بررسی کرده و در صورتی که این تخلفات قابل توجه باشند، حکم به انحلال انجمن می دهد. ماده سوم قانون انجمن ها تصریح می کند که اهداف انجمن بایستی با قانون، عرف، عادات و اخلاق نیک اجتماعی مخالف نباشد و به تمامیت، استقلال ارضی و به جمهوریت حکومت صدمه ای وارد نکند. خط قرمز انجمن ها در ۳ موضوع خلاصه می شود:

- تمامیت و استقلال سرزمینی کشور
- جمهوریت حکومت و نظام
- قانون، عرف، عادات و اخلاق نیک اجتماعی.

پاوقی ها و منابع:

P ۱۳ . ۲۳ . ۱. FROTIEE P, CREER ANIMER GERER DISSOUDRE UNE ASSOCIATION
۲. OP, CIT.P ۲۷ . ۲۹ LEMEUNIERF, ASSOCIATION NO ۴۱۱.
۳. FROTIEE, P ۹۸-۱۰۰ LEMENUIER, NO ۱۰۰۳ - ۱۰۱۳
FONDATION, NO ۳۰ . ۳۲ . ۴. MEMENTO PRATIQUE, ASSOCIATION ET

شخصیت حقوقی ندارند. (ماده ۶ قانون ۱۹۰۱). ولی برخی انجمن ها به دلیل ماهیت ویژه فعالیت آنها، بایستی قبل از شروع به فعالیت تقاضای مجوز لازم را بنمایند. این انجمن ها عبارتند از انجمن هایی که در امور ذیل فعالیت می کنند:

- فعالیت در مورد جوانان و آموزش عمومی
 - فعالیت ورزشی
 - دفاع از حقوق مصرف کنندگان
 - حمایت از طبیعت و محیط زیست
 - سازماندهی سفر، اقامت و جهانگردی
- به عنوان نمونه انجمن های محیط زیستی بایستی از وزارت محیط زیست و یوازات شهرسازی مجوز لازم را اخذ نمایند تا صلاحیت آنان برای دخالت در این امور احراز گردد. پرواضح است که این محدودیت به دلیل حساسیت و مسئولیت ز بودن فعالیت های آنان است. نوع فعالیت مقاداری صلاحیت و توانایی را طلب می کند. انجمن های مذهبی CONGREGATION نیز از دو ویژگی خاص بهره مند هستند (مواد ۱۳ و ۱۴ قانون انجمن ها).

اولاً به مجرد ثبت از شخصیت حقوقی بهره مند نمی شوند بلکه پس از بخشنامه شورای دولتی می توانند شخصیت حقوقی پیدا کنند.

ثانیاً، این انجمن ها تحت کنترل اداری خواهند بود و بیلان اقتصادی آنان مورد بازرسی و بازرینی نظران دولتی قرار می گیرد. این سخت گیری و احتیاط در مورد این انجمن هاناشی از سابقه حضور و سلطه قدرتمندان و ثروتمندان کلیسا در اهرم های قدرت می باشد. زیرا پس از انقلاب تلاش شد تا قدرت کلیسا

تضعیف گردد. تضعیف کلیسا به نوعی موجب آرامش خاطر دولتمندان زمان انقلاب می شد زیرا نگرانی آنان از جهت سلطه مجدد کلیسا، کاهش می یافت. تطبیق های حقوقی فوق در مورد این انجمن ها یادگار نوع تفکر و بینش زمان انقلاب فرانسه (۱۷۸۹م) می باشد و به گمان سیاستمداران، موجب تقویت پایه های لائیسیتیه جمهوری فرانسه می شود تا این انجمن های مذهبی نتوانند از بودجه های عمومی استفاده کنند و این که تفکیک میان فعالیت های مذهبی و فعالیت های دولتی عملی و واضح گردد.

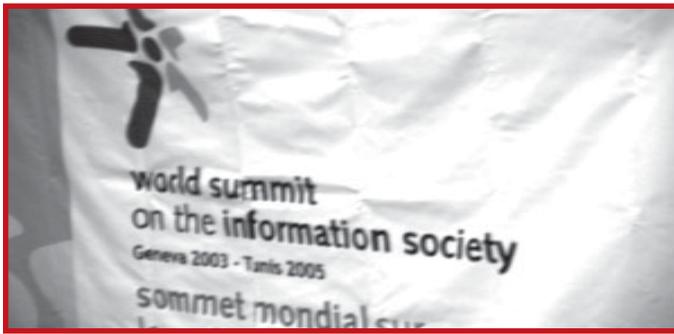
منابع مالی انجمن ها و گروه ها:

حقوق فرانسه منابع مالی مختلفی را برای فعالیت انجمن ها پیشنهاد نموده و در اختیار آنان قرار می دهد. مهمترین منابع مالی عبارتند از:

- حق عضویت دائمی یا ماهیانه اعضاء
- حق ورودیه اعضای جدید به انجمن
- وام گرفتن
- سوبسید و کمک های دولت، استان، بخش، محله و نهادهای اداری
- هدایا و منابعی که بر اساس وصیت افراد به انجمن تعلق می گیرد
- خرید و فروش سهام و اوراق بهادار
- جریمه مالی اعضایی که از اساسنامه انجمن تخلف نموده اند

بودجه مجموعه انجمن ها در فرانسه (۸۸۰ هزار انجمن) بالغ بر ۲۲۰ میلیارد فرانک می باشد. ۵۹ درصد این بودجه از منابع عمومی (دولت، استان ها، شهرداری ها و سازمان های اجتماعی) تامین می شود و ۴۱ درصد باقی مانده بودجه از منافع اقتصادی و حقوقی (حق عضویت، فعالیت های تجاری انجمن، هدایا و...) تامین می شود.

بیش از ۶۰ درصد انجمن ها بودجه سالیانه ای کمتر از ۵۰ هزار فرانک دارند. بیشترین کمک های دولتی را بخش

ICSORC activities in the framework of the WSIS

The World Summit for the Information Society will be held in December 2003 in Geneva. The Iranian Civil Society Organization Resource Center has started a series of activities since months ago. Part of these activities has been listed here:

1- Holding the first informative meeting on 14 October 2002 at the office of the Institute for Women's Studies and Research in Tehran with the participation of more than fifty NGOs. In this meeting, the participants were briefed about the World Summit on the Information Society and the preparatory meetings. A information kit was distributed among the participants. This kit was uploaded in the website of the ICSORC (icsorc.org)

2- Sending a delegation of two persons (two women: Farzaneh Haftani and Mahbobeh Abbasgholizadeh) to Tokyo (Japan) to attend at the Regional Meeting of the Asia Pacific Countries for the World Summit on the Information Society that was held on 13 to 15 January 2003. The ICSORC delegation to Tokyo has prepared a report on their participation at the conference, especially about the Asian NGOs participation.

3- Publishing a special issue of Volunteer (Davtalab) on the Information Society that was a compilation of certain papers and some other useful

information for the civil society organizations.

4- Applying for accreditation to the World Summit on the Information Society. The ICSORC has not any status to the United Nations and therefore, it should have an accreditation to the WSIS.

5- Participation of a delegation from the ICSORC at the Second Preparatory Committee for the WSIS (Dr Sohrab Razzaghi, Amir Hossein Barmaki, and Omid Memarian). This meeting was held in Geneva on 17-28 February 2003. Six papers were prepared by the ICSORC team for this meeting: "Right to Communicate: Human Rights within an Information Society; From Exclusion to Inclusion", "Civil Society in the Information Society: Existing Challenges", "Civil Society and the Information Society", "Meet You in Cyberspace: Some Points on Electronic Networking of Non-Governmental Organizations", "Weblogs: new horizon of civil changes in Iran", and "Some Notions and Concepts: Civil Society and ICT polices on the occasion of the preparations for World Summit on the Information Society".

6- Translation of the Tokyo Declaration - The Asia-Pacific perspective to the WSIS into Persian.

7- During the NGOs meetings in Geneva, the Iranian Civil Society Organizations Resource Center was

appointed as the focal point for the Middle East and Western Asia. The representatives of the ICSORC did their best to argue that such representation is necessary and a new family should be shaped within the bureau of the civil society in WSIS. They strongly suggested that for the time being to ensure the future awareness and access to the information regarding the bureau process in the middle east region, the existing civil society groups from that region in the WSIS, have a temporary focal point in the bureau to facilitate the process of informing and also to form the middle east and western Asia region family for the next Preparatory Committee in Geneva.

8- Holding a meeting with participation of different stakeholders at the NGOs Center of the District 6 of Tehran Municipality on 7 March 2003. An information kit containing various pamphlets and some translated documents were distributed among the participants. Also, the participants were informed that the ICSORC has been appointed as the focal point of the Middle East and Western Asia. Dr Razzaghi requested all the participants to cooperate with the Center so that it can realize all its activities in the framework of the WSIS.

whether there should be a pattern for networking or not?

Mohtashami mentions that if we have got the concept of the networking, we should also get the patterns too. Trial and error is an accepted approach during the time to shape the networks.

Memarian says that we should pay a great deal for such trial and error, and also the people become frustrated. Therefore, it is necessary to observe a series of minimum standards in networking.

Here, the participants try to emphasize on a certain values that should be observed in shaping networks. Mohtashami stresses on the statement of mission and certain other issues such as defined relations among members, the ways of participation and management systems within a network. Heidarzadeh while referring to the point that “the more powerful members, the more strengthened network” says that we should turn our face toward NGOs and these are the organizational members that must be empowered. Farzaneh points to the role of members in a network and stresses that empowerment of NGOs are to be considered a major goal of the network.

Memarian raises another question and says that we have regarded empowerment, lobbying, and information activities, etc. as the different goals that are followed up by NGOs’ networks. However, among such goals, what is the minimum that can be realized by them? He himself believes that networks at least should

be considered informative entities.

In this regard, Moatari believes that “the raison d’être of a network is to create a mechanism for optimum communication among members, also between the network and outside”. But in Iran, the existing networks act like umbrella organizations that cast a shadow over the NGO members. However, an efficient network should be a “net” based communication horizontal organization that can gather different stakeholders round a common concern. Communications are very important in this definition. While Mohtashami says that the communication goals are not enough and we may add more goals to the list.

Mohtashami explains that NGOs have many weaknesses in the management of their activities and certain other issues. He says that civil society in Iran is weak (he compared the civil society in Iran with a sleeping dragon) but this can be removed. He adds that he has a positive look toward NGOs and their role within the society.

Farzaneh says that we should also consider that the network should focus on the internal problems of member organizations.

At the end, Memarian concludes that the networking and networks are among the most important issues that should be discussed by the thinkers and civil society activists. There are certain views and there are serious differences. Though it seems necessary that a network should start with a clear definition, and there must be a consensus among the members about the field of activities. Also, we need to turn back and study the existing networks, to find the challenges and opportunities and record the best practices and to create literature in the field of networking.◦

lack of social capital

Cont. from page 4

Professor Masoumeh Nassiree, member of the scientific board of “Professors’ Education” (Tarbiat Modares) reviewed the modern and traditional civil organizations as a main ground for promotion of social capital and said that these can be regarded as indices of a democratic society. She presented an analytical research about the effects of these organizations on capacity building of Iranian men and women and concluded that the results of such research proves that civil organization can be a credible path for increasing participation of men and women in realization of sustainable human development.

Finally, Ayoub Zare’ee, and Soheila Babamoradi, experts of non-governmental organizations in the Presidential Center for Women’s Participation (CWP) presented a paper entitled “Civil organizations role in strengthening or weakening of social capital”. They described two positive and negative aspects of civil organizations effectiveness on strengthening or weakening of the social capital and emphasized on transparency, accountability participatory management, consensus, loyalty to goals and mission, organizational values based on a social good and respecting people’s trust as important factors for preventing the negative effect of non-governmental organizations in weakening social capital.

In this seminar, more than 200 professors and civil society activists and experts participated. In the end of each panel a question and answer session were held and various issues related to the panel topic were discussed. The relation of social capital and the economic situation of Iran, effects of social suppression on social capital, the effects of a gender discrimination policy on social capital were among the questions raised in this seminar. The abstracts of the papers were published in a volume that was distributed among the participants. The full text of the papers will be published in near future.

function is to establish a mechanism for communication and exchange of information within the members of the network and among the network and other entities.

Farzaneh defines the network as a body for adjusting the relations of organizations and reaching to a common ground. Network should be understood at a level higher than the individual organizations, and represents the collective behavior.

At this point, Memarian tries to wrap up the definitions, but also refers to the point that we should consider other aspects of

networking. He says that we are just talking about the networks of non-governmental organizations and not about the networks in general. Therefore, he mentions that we must also talk about the volunteerism in networking. He raises two other questions: why are networks shaped and what kind of needs are addressed by networks?

Mohtashami compares networks of non-governmental organizations with unions and confederations and concludes that the networks of non-governmental organizations have not been shaped with the goal to serve their own members, but moreover to realize a goal of higher level. For instance, the network of American non-governmental organizations has been established to persuade the state to contribute to work of non-governmental organizations.

Heidarzadeh says that in Iran, NGOs are new and therefore the concept of networking is also a new phenomenon. Meanwhile, we all know that many Iranian NGOs have problems in their empowerment and meeting their needs. Therefore, we must consider the two aspects of networking: to empower the NGOs members and also to address a common goal. He also adds that the

structure of a network should be horizontal, members should be volunteers, the members can join or end their membership freely. Networks should avoid doing executive activities, and must empower its own organizational members to take over the responsibilities. If the NGOs do not assume such responsibilities, little by little the network plays the role of a bigger brother! And this is not good.

Mohtashami lists other characteristics of networks: the network must have a transparent, clear and announced goal, must have a democratic struc-

ture, and observing a code of ethics comprising different values such as transparency.

Farzaneh says that we should also consider the evaluation of the activities done by the network and also this point that the network should focus on the internal problems of member organizations.

Memarian opens another debate and says that in 60s and 70s, most NGOs were shaped in Europe and in 80s networks were established. These two waves entered Iran in 90s, and both become “a la mode” in Iran. His question is whether networking has been started in Iran based on a social “mode” or it has been shaped by an idea and a program.

To answer this question, Mohtashami compares the activities of “resource center” with the networks. He argues that the empowerment of NGOs is a duty of NGOs resource center, while networks

are shaped with a higher goal. He adds that networks have been established in Iran by the need that the government has felt, and the real needs of the NGOs have been ignored. He also mentions that maybe the only exception is the network of environmental NGOs.

Memarian explains about the Youth NGOs Networks and says that there are two networks at the present time, one shaped by the National Organization of the Youth (the government), and the other one has been shaped by the NGOs themselves. The latter has been active two years more than government-shaped youth network.

However Moatari says that we should study the case in a process. First, the network is shaped because the members of the network have a series of needs that should be addressed and met, but after a period of activities, members understand that their voice can be heard easier and better through the existing network. They learn that they can compare their activities; they can learn about others’ experiences and transfer what they have learnt to other. Such cooperation can be done within a

common topic (like environmental NGOs network) or can be realized within a category (like youth NGOs network). He says the Network of Women’s NGOs was shaped for the Beijing Conference on Women (1995), but the two other networks were shaped to address the internal needs of non-governmental organizations. Moatari also says that a research should be conducted to evaluate the efficiency and effectiveness of the existing networks and how such networks are strengthened.

Memarian raises another question

Moatari refers to network as a system that connects a number of stakeholders by communicative channels through which information and experience of members are exchanged

Mohtashami compares networks of non-governmental organizations with unions and confederations

In a roundtable on NGOs' networking - Experts respond:

A Way to Empowerment

Communication networks are among the capacities that can increase the effectiveness of the non-governmental organizations in the society and contribute to NGOs' activities by the synergy created in the networks. However, due to the fact the non-governmental organizations are new phenomena in Iran, networks are encountering challenges and there are various views about the networking and its characteristics. Also there is not enough literature on the issue. In a roundtable about "various aspects of networking, goals and characteristics" with the presence of Dr Siamak Moatari, member of the Environmental NGOs Network, Hadi Heidarzadeh, member of the Youth Non-governmental Organizations Network, Dr Farzaneh, member of the Educated Students of

the Technical Faculty of Tehran University, and Dr Hassan Mohtashami, researcher and expert in the field of non-governmental organizations, the issue was discussed in details. Following is a summary of this roundtable.

At first, Omid Memarian, the organizer of the roundtable says that there is not a definition of networking and invites the participants to start from this point.

Mohtashami tries to depict delicate differences of networks with federations, confederations and unions and says that we should start from the structure, since on this point, the structure of networks are totally different from other entities.

Heidarzadeh holds that networks are established to realize three major goals of "empowerment of members, information activities and coordination of

policies and decisions". He adds that these three goals are very important and that's why the networks play a major role. The networks must certainly have a structure but it should be based on democratic values. The networks are not supposed to take the place of NGOs, but should meet the members' needs.

Moatari refers to network as a system that connects a number of stakeholders by communicative channels through which information and experience of members are exchanged. However other activities such as empowerment, publications, etc. can be done parallel to the communications that can be regarded in the direction of the main goal of the network, i.e. exchange of information, informative activities and exchange of experience. In certain cases, the network can be the voice of all its members. But the main

while referring to government, society and market as the three antagonist factors in a social system, said that whereas they enjoy potent power, they could realize their functions, and he regarded social capital as a useful means for establishing connection between these factors. He then drew the participants' attention to social capital capabilities and emphasized on its functions in five areas, i.e. economic growth, political institutions efficiency, social control, spiritual and material health and educational success.

The next speaker was Mohammad Reza Haeri who in an article with the topic of "urban spheres, social capital and civil society" introduced different urban spheres which are proportionate to city capacity and regarded them as a major factor for making active civil society and elucidated characteristics of such urban spaces.

Relations between social capital and civil society was the title of another paper which was presented by Dr Reza Rahmanzadeh Dehkordi, professor of political science at Allameh Tabatabaee university. He argued that by benefiting elements such as values, norms, ideology and powerful factors as means to increase the amount of social capital these can contribute to efficiency of civil institutions a great deal. The next speaker was the ex-director of the World Bank Project at the Ministry of Health, Dr Hassan Mohtashamipour who explained about the relation of health and social capital. Referring to a series of research conducted in this field for evaluation of the relations between public health characteristics and social solidarity and justice in different societies, he explained about class distinction and social solidarity and argued depicted the connection between social capital, political partnership, human resources and injustice in a society.

In the third panel entitled "existing chal-

lenges and opportunities and future prospects", Maryam Sharifian, member of the scientific board of the University of the Welfare and Rehabilitation Sciences explained about the different levels of social capital, civil society and social policy. She divided conceptual framework of social capital and its components into three levels and classified social capital position in social welfare policies and then described about certain policies creating balance within and between the government, civil society and private sector that build and increase social capital and clarified the relations that strengthen the civil society and civilian's welfare.

The next speaker of the panel was Omid Memarian, the information manager of the Iranian Civil Society Organizations Resource Center (ICSORC) who in an article

“Capabilities and effectiveness of co-councils in Tehran districts in producing and developing social capital”

entitled : ups and downs of social capital in the civil society” enumerated factors such as transparency, optimum management of volunteer force, elimination of discriminations by a efficient management, loyalty to ideals, visions and goals, honest and accurate reflection of activities and prospects, as factors that could promote “trust” in civil society organizations. In case of an existing selective evaluation system (based on an unhealthy competition) that contributes to unequal relations, creation of GONGOs, extra-legal support of organizations, and

certain other policies of the governments can lead to a decrease in “trust” among civil society organizations. Memarian suggested the following policies for increasing social capital in the society: 1) to draft an evaluation system for social capital among non-governmental organizations; 2) defining certain indices for participation of non-governmental organizations; 3) a review of the status of social capital in Iranian society.

Then, Fatemeh Shabani, member of founders' council and central council of the Communication Network of Women's Non-governmental Organizations, talked about the impact of social investment in promoting civil society in Iran. Arguing that certain challenges such as poverty, unemployment and lack of economic and social development could be removed and eliminated only by cooperation between the government, private sector and civil society, she introduced social capital as a means to bringing up civil institutions and maintaining balance between social, economic and political development.

“Capabilities and effectiveness of co-councils in Tehran districts in producing and developing social capital” was the title of the next paper presented by Mohammadreza Talebinezhad, an expert working at Tehran City Council. He explained co-councils as a new ideal for creation of civil and urban partnerships in Tehran and initiators of convergent and humanitarian social relations networks, and said that in this way the stock of social capital will be increased. In the other parts of his paper, he talked about formation of interactions among citizens in community level based on reciprocal trust, co-existence and collective participation and partnership and finally certain recommendations and suggestions for strengthening of social capital in Tehran city.

Cont.on page 8

Alarms should be sounded for lack of social capital

Report of the Seminar on Social Capital and Iranian Civil Society

On 13 January 2003, Iranian Civil Society Organizations Resource Center (ICSORC) in cooperation with Tehran University Sociology Faculty and Deputy for Development of Urban Management of Tehran Municipality organized a seminar entitled "Social Capital and Iranian Civil Society". In inaugural speech, Dean of Sociology Faculty of Tehran University, Dr Taghee Azad Armaki, by referring to trust and social participation as two significant factors in civil society that form social capital, said: "in a civil society it should be clarified who are involved in establishing cooperation and trust and who will benefit for improving social system."

Deputy for Development of Urban Management of Tehran Municipality, Gholmreza Sanieenezhad also by mentioning the role of social capital urban management said: "Functional question of urban management is that how much social capital as partnership and participatory networks, social trust and cooperation norms, stand in urban society and how it can serve to urban welfare and development system". Reiterating that Iranian urban management institutions new face with some difficulties, he said that experts and directors of these institutions eagerly want to know that how social capital could help them to relatively remove the difficulties. "Lack of social capital in a society will increase expenses that people pay for establishing social relations", he added.

ICSORC director, Dr Sohrab Razzaghi, in a speech by enumerating lack of social and individual security, moral crises, regenerating clientalism in social relations and in efficiency in institutions that are supposed to perform sociability as challenges in front of Iranian society and considered stock of social capital and its optimum use the only ways to overcome the challenges". Gov-

ernments, private sector and all of social forces should constantly be aware about the stock of social capital in their society and whenever it comes down the minimum level, the alarms should be sounded", he said. Entitling civil society as significant resources for producing, saving up, distribution and use of social capital, Dr Razzaghi stressed that in a society that social capital has been eroded for any reason and its stock and distribution has decreased the minimum level, establishing a civil society is like building a house with foundations.

"Social Capital concepts, approaches and theoretical dimensions" was the topic of the first panel. Hossein Imani, PhD candidate of Sociology in Tehran University, as the first speaker, in an article entitled "social capital theory: capabilities and short-

Challenges that Iran as a passing society faces with, have direct effects on social capital in the country.

comings" introduced social capital as a sociological solution to cope with the challenges such as social inequality and undeveloped democracy. Then by categorizing social capital in three levels of individuals, groups and national, he analyzed the concept and described the capabilities and limitations of each level.

"Way and means of measuring social capital" was the name of the next paper that was presented by Hamed Ghodousi, the secretary of citizens committee at the De-

partment of Urban Management Development. Underscoring the importance of social measurement, Ghodousi suggested the number of newspapers' readers, the number of volunteer institutions, members of quantity of people attending in elections as indicators of social capital. He also introduced trust, networks, civil activities and cultural diversity as social assessment factors.

Then by analyzing "Citizens and social capital relations", professor of social science in Tehran University, Dr Mohammad Saeid Zokaei said that the social capital is an inseparable part of social body in all societies. "Empowering and training institutions through legal and organized means could pave the way for saving up social capital", Zokaei added.

Strategic consultant in analyzing economic and social issues, Bizhan Khajepour also in an article, described social capital as an economic element of effectiveness. He said that by taking social capital as an informal framework in relationship between two or more individuals it has a positive effect on human resources, trust and development and he made recommendations for improving economic effectiveness and efficiency level in Iran through promoting the social capital.

In the second panel entitled "social capital and civil society", underscoring that realizing civil society development and preparing an appropriate ground for social life can be considered only by social capital presence, Dr Gholamabbas Tavasolei said: "Challenges that Iran as a transition society faces with, have direct effects on social capital in the country. It is hoped that discussing about social capital aspects can bring out positive consequences for outlining a desirable definition about it." In this panel research deputy of Babolsar University at the Faculty of Social Science,

The first important function is the exchange of information among members. The networks have a significant role in the flow of information. Basically such organizations are created to follow up certain common and effective goals. Networks have also an important role in exchange of experience among members.

The second function of networking is the formation of data bases that can be reached out by all members so that they may use the information to realize their goals. Therefore the access to information is important for the members of networks. With an optimum use of the data bases and the synergy created in the network, the non-governmental organizations can play an effective role in social development.

The third function is the stock of power that is accumulated in the process of networking. One of the major reasons for shaping networks is the necessity of power synergy so that the member organizations can enter into negotiations and lobbying with the governmental centers or private sector with a strengthened position to realize their goals.

The fourth function of networking is the creation of common identity among individual or organizational members. The creation of this common identity will guarantee the sustainability of the networks, and the members as particles of an integrated entity cooperate with each other in defending their rights and interests, creating new opportunities or standing against threats altogether.

4- Considering the different structures of various societies, the structure of networks is different from one society to the other. Therefore, various forms of networking can be found out. For instance, in certain societies, networks are horizontal, in certain others vertical. That's why we are encountering different typology of networking among non-governmental organizations.

The first pattern of networking is a chain structure that organizations are connected as circles of a chain; there is not a focus or a central point in this pattern. In fact, this is the starting type of networking among organizations.

The second pattern of networking is a "net" structure in which all member groups or organizations have strength-

The networks have a significant role in the flow of information. Basically such organizations are created to follow up certain common and effective goals

ened connection and all members can have communications with the other members. There is not a central point, and all members work with each other, facilitate the relations, and exchange the information based on a democratic relation.

5- There are certain criteria and indices for evaluation of networks. A series of such indices for a successful and efficient network can be as follows:

- Representation : a successful network should represent its members based on an organic relation and their common vision and goals. The concept of representation can be reflected in their common interests, concerns and goals. A network without representation of its members is just a paper house.

- Efficiency: any network is shaped by a certain need or needs. The main goal of the member of the network is to meet the needs. Therefore, a successful network should meet the needs in an effective and efficient way. The usefulness and effectiveness is basic precondition for survival of the network. The network should facilitate the exchange of information as an information base and can play the role of catalyze among members and other networks.

- Creativeness: a successful network

should be a dynamic entity based on the initiatives raised by the members. Without creativeness, the network will be limited to its daily activities.

- Strategy and plan of action: a successful network should have a strategy and a plan of action. Without strategy, any network would fail and can not be effective and efficient. Therefore it is a necessity for any network to draft its own strategy and plan of action. A network without a strategy would follow others' goals and visions.

6- Although it is now one decade that networks of non-governmental organizations exist in Iran, an accurate evaluation has not been done about them. However, it seems that they have not been successful in playing an efficient and effective role in social or political relations in the society.

The reason is the conditions under which the networks were shaped in Iran and also the way they have been formed. They have a vertical structure and other general characteristics of networks, indices of a successful network and good governance are not observed in them. There is an urgent need for an accurate review and also redefinition of networks and networking within the civil society and non-governmental organizations in Iran.

Volunteer

Newsletter

Managing Editor : Sohrab Razzaghi

Editor : Omid Memarian

English Editor : Saeid N. Neshat

Board of Editor :

Maryam Hosseinkhah, Elham Afzal Abadi, Maryam Kashafi , Nazli Sheikh-ol-eslami , Maryam & Marjan Gorgi

Partners : Mohammad Hakimi, Masoud Mokhtari, Farzaneh Haftani, Bita Behtari & Meissa Golabi , Hasan Bananej

Graphic : M.R. Sakhtemangar (Kanoon-e-Noandishan)

Address of Center : 3rd floor, 36 Jahansouz Str., Laresatan Str., Motehari Ave., Tehan 15985, Iran (Islamic Republic of Iran)

Tel & Fax : +98 21 8906207 / 8804446

Email: info@icsorc.org

Website: http://www.icsorc.org

Symbol of the Information Society

By: Sohrab Razzaghi

1- The concept of network and networking in the recent decades were extensively used by the thinkers and civil society activists and it can be claimed that this concept is not limited only to the field of civil society and non-governmental organizations. It can be regarded as a symbol and characteristic of a “historical period” or “modern society” or in a word “information society”.

Despite the fact that this concept is new, networks and networking have a long history as long as human age on earth. Networking has always been regarded as a means of information exchange among social groups with common goals and interests. However it must be noted that the goals of networking, their structures and the extent of the organization within networks have been developed during the history and with complication of the societies, networks and networking have become a complex process too. Anyhow networks and networking are the new and unique way in the information society for resolving the numerous problems that men and women face in different societies.

Networks are created to bridge the existing divides and to respond to the internal and external needs of the members. They are shaped, at most of the times, among small formal and organized groups with a common vision among the members that have experience in establishing reciprocal relations.

Networks and networking are the new and unique way in the information society for resolving the numerous problems that men and women face in different societies

2- Despite the fact the network is a concept accepted by thinkers and researchers of social sciences, it seems that there are certain ambiguities regarding the difference of networks with other organizations such confederation, union, etc.

These ambiguities are caused by various interpretations and understandings of actors of civil society about the nature of network, the extent of organi-

zation within networks, membership and other related issues. Confederations, unions and networks have all “communicative” structures but they are different in their goals, organization and even structure.

Confederations and unions are organizations that are formally registered and have statutes, and constant target group. Their source group is also clarified and their structure is bureaucratic and hierarchic, while networks have not such features and characteristics. They are less bureaucratic and hierarchic. Networks can be defined as “minimum” organizations that stress on collection of the information, facilitation of the information flow, and creating communications among organizations and various individuals in community, national, regional and international levels. Therefore, networks are groups of individuals or organizations that exchange information or do an activity on a voluntary basis. They organize such exchange and common activities in a way that individual and organizational independence are maintained.

3- Apart from the forms of networks, they have various functions that can be mentioned as follow:

Volunteer

Newsletter of the Iranian Civil Society Organizations Resource Center (ICSORC)

Feb-Mar. 2003 No.9,10

Networks

Symbol of the Information Society

- **Lack of Social Capital**
- **Networking ; A Way to Empowerment**
- **ICSORC activities in the framework of the WSIS**

world summit
on the information society
Geneva 2003 - Tunis 2005

sommet mondial sur